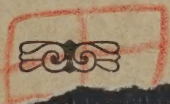
BIBLIOTECA „GLASUL BUCOVINEI“ No. 5

LEGE

PENTRU

UNIFICAREA ADMINISTRATIVĂ

(Promulgată cu Înaltul Decret Regal No. 1972 din 13 Iunie 1925 şi publicată în Monitorul Oficial No. 128 din 14 Iunie 1925)

Instit

6573

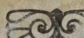
BIBLIOTECA „GLASUL BUCOVINEI" No. 5

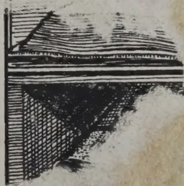
LEGE

PENTRU

UNIFICAREA ADMINISTRATIVĂ

(Promulgată cu Înaltul Decret Regal No. 1972 din 13 Iunie 1925 și publicată în Monitorul Oficial No. 128 din 14 Iunie 1925)

CERNĂUȚI 1925
Institutul de arte grafice și editură „Glasul Bucovinei"
Strada Iancu Flondor No. 33

TITLUL I

Impărţirea teritoriului regatului. Autorităţi administrative şi elective locale. Autorităţi de control.

Art. 1. — Teritoriul României se împarte, din punct de vedere administrativ, în judeţe şi judeţele în comune.

Art. 2. — Comunele sunt: rurale şi urbane.

Art. 3. — Comuna rurală este alcătuită din unul sau mai multe sate. Reşedinţa comunei va fi într'unul din sate.

Comunele rurale, cari nu dispun de mijloace, se pot asocia pentru a-şi susţine verviciile de cari au nevoie şi a-şi plăti în comun personalul administrativ, tehnic, sanitar, etc.

Art. 4. — Comunele urbane sunt centre de populaţie declarate astfel prin lege.

Ele sunt: urbane reşedinţe de judeţ şi urbane nereşedinţe.

Comunele urbane reşedinţe de judeţ, sunt acele comune urbane, în cari se află prefectura judeţului.

Comunele urbane reşedinţe de judeţ, cari prin numărul locuitorilor şi prin importanţa lor economică sau culturală au o mai mare înrâuire asupra desvoltării generale a Statului, se vor declara prin lege municipii, luându-se în prealabil avizul consiliului administrativ superior.

Art. 5. — Pentru înlesnirea controlului, supravegherea aplicării legilor şi buna îndrumare a administraţiei, judeţele se împart în circumscripţii numite plăşi, cuprinzând mai multe comune, iar comunele urbane, în circumscripţii numite sectoare.

Sectoarele şi plăşile nu sunt persoane juridice.

Art. 6. — Nici o comună nu se poate constitui şi nici o modificare teritorială a judeţelor, comunelor sau plăşilor sau schimbare de reşedinţă a acestora nu se poate face decât în conformitate cu dispoziţiunile prevăzute în prezenta lege.

Art. 7. — Fiecare locuitor al ţării, fără osebire de sex şi naţionalitate, trebuie să aparţină unei comune şi să participe la sarcinile ei.

Cetăţenii români se pot strămuta dintr'o comună în alta fără nici o învoire prealabilă.

Ei sunt însă datori să facă cunoscut autorităţilor comunale atât strămutarea cât şi aşezarea lor.

Orice teritoriu din cuprinsul ţării trebuie să aparţină unei comune.

Comuna îşi exercită autoritatea sa asupra tuturor locuitorilor şi a întregului teritoriu din cuprinsul ei.

Art. 8. — Străinii nu se vor putea stabili într'o comună înainte de a îndeplini anume formalităţi prevăzute în legea specială.

Locuinţa vremelnică sau de scurtă durată într'o comună nu este supusă decât măsurilor de ordine şi siguranţă.

Art. 9. — Comuna şi judeţul sunt persoane juridice.

Ele au deplină capacitate pentru tot ce priveşte iniţiativa şi administrarea intereselor locale, exercită aceste atribuţiuni în limitele legilor şi suportă sarcinile aferente.

Nici o cheltuială obligatorie nu se poate pune în sarcina comunelor şi a judeţelor fără a li se creia şi mijloace pentru acoperirea ei.

Art. 10. — Comuna şi judeţul îşi administrează interesele lor locale prin consilii compuse din consilieri aleşi, de drept şi consilieri femei cooptate obligatoriu în comunele reşedinţe de judeţ, facultativ în celelalte comune urbane.

Aceste consilii sunt datoare să execute şi măsurile de interes general ordonate de autoritatea centrală în limitele competinţii sale legale.

O lege specială, având la bază principiile legii de

faţă, va stabili organizarea şi funcţionarea administraţiunilor în comunele mai mari de 300.000 locuitori.

Art. 11. — Primarul este capul administraţiei comunale. El execută toate hotărîrile consiliului şi ale delegaţiei permanente comunale şi împreună cu aceasta supraveghează mersul administraţiei comunale.

Prefectul este capul administraţiei judeţene.

In această calitate, execută toate hotărîrile consiliului şi ale delegaţiei permanente judeţene şi împreună cu aceasta controlează administraţia judeţeană, precum şi aceea a comunelor de judeţ, afară de municipii.

Art. 12. — Deciziunile consiliilor comunale şi judeţene nu pot fi suspendate sau anulate, decât în cazurile, cu formele şi garanţiile stabilite în prezenta lege.

Art. 13. — Ministrul de interne îndrumează, coordonează şi controlează activitatea comunelor şi judeţelor, punând-o în armonie cu interesele generale ale Statului. El este ajutat de un consiliu administrativ superior.

O lege specială va determina alcătuirea, atribuţiunile şi modul de funcţionare al acestui consiliu.

Art. 14. — Prefectul este reprezentantul puterii centrale în întreg judeţul.

El îşi exercită atribuţiunile sale fie direct, fie prin subprefect, pretori, poliţai şi notari.

Prefecţii, subprefecţii, pretorii, poliţaii şi notarii sunt datori să dea concursul lor şi pentru executarea hotărîrilor consiliilor comunale şi judeţene, precum şi ale delegaţiilor permanente.

Art. 15. — Ministrul de interne poate însărcina cu controlul şi inspectarea administraţiilor locale, precum şi a activităţii celorlalţi reprezentanţi ai săi, pe membrii consiliului administrativ superior şi pe inspectorii generali administrativi.

Art. 16. — Toate comunele unui judeţ stau în legătură directă din punct de vedere administrativ cu autorităţile judeţene, afară de municipii, cari stau în legătură directă cu Ministerul de Interne.

Judeţul de asemenea stă în legătură directă cu Ministerul de Interne din punct de vedere administrativ.

TITLUL II

Comuna

CAPITOLUL I

Compunerea consiliului comunal

Art. 17. — Consiliul comunal se compune din;

a) Trei cincimi consilieri aleşi de către toţi alegătorii comunali, cu vot universal, egal, direct, secret, obligator prin scrutin pe listă şi reprezentarea minorităţii;

b) Până la două cincimi consilieri de drept;

c) Consilieri femei cooppate în număr de cel mult:

Şapte în comunele urbane cu o populaţiune mai mare de 250.000 locuitori;

Cinci în comunele urbane cu o populaţiune mai mare de 100.000 locuitori;

Trei în comunele urbane cu o populaţiune mamare de 50.000 locuitori;

Două în celelalte comune urbane.

Art. 18. — Numărul consilierilor aleşi se stabileşte în proporţiune cu populaţiunea, fără deosebire de sex, vârstă, sau naţionalitate. Acest număr este de:

36 în comunele cu o populaţiune mai mare de 250.000 locuitori;

30 în comunele cu o populaţiune mai mare de 100.000 locuitori;

24 în comunele cu o populaţiune mai mare de 50.000 locuitori;

18 în comunele cu o populaţiune mai mare de 25.000 locuitori;

15 în comunele cu o populaţiune mai mare de 10.000 locuitori;

12 în celelalte comune urbane, oricare ar fi numărul locuitorilor;

9 în comunele rurale.

Odată cu consilierii se aleg şi un număr de supleanţi, egal cu o treime din numărul consilierilor aleşi, chemaţi să completeze vacanţele legale ivite în consiliu, conform cu art. 192.

Art. 19. — Sunt consilieri de drept:

Doi până la şapte consilieri judeţeni din cei aleşi, numai în consiliile comunelor urbane de reşedinţă;

Reprezentanţii cei mai vechi titulari ai învăţământului de Stat primar, profesional, secundar;

Un reprezentant al cultului cel mai numeros din localitate. El va fi cel mai mare în grad sau, în cazul când mai mulţi ar avea grade egale, cel mai în vârstă;

Reprezentanţii cei mai înalţi în grad ai Ministerelor Sănătăţii Publice şi Ocrotirilor Sociale, Agriculturii şi Domeniilor (serviciul zootehnic) şi Lucrărilor Publice;

Câte un reprezentant ai Camerelor de agricultură, de industrie şi comerţ şi ai muncii, în comunele reşedinţe de judeţ, iar în celelalte comune numai cu deciziunea ministrului de interne, pe baza avizului consiliului administrativ superior.

Consilierii de drept se vor desemna în ordinea stabilită mai sus.

Desemnarea consilierilor de drept se va face îndată după publicarea convocării corpului electoral respectiv.

Art. 20. — Toţi consilierii trebuie să locuiască în comuna respectivă, afară de cei desemnaţi din consiliul judeţean, cari pot domicilia şi în cuprinsul judeţului.

Art. 21. — Consilierii jndeţeni cari urmează să facă parte din consiliile comunelor urbane reşedinţe de judeţ, ca consilieri de drept, vor fi desemnaţi de consiliul judeţean.

Reprezentanţii Camerelor de agricultură, comerţ, industrie şi muncă vor fi desemnaţi de comitetele de direcţie ale Camerelor respective

Art. 22. — Stabilirea numărului consilierilor de

drept pentru fiecare categorie în ordinea hotărâtă în art. 19 şi verificarea condiţiunilor cari trebuie să le îndeplinească aceşti consilieri, se va face pentru comunele reşedinţe de judeţe, de consiliul administrativ superior. Pentru celelalte comune aceste formalităţi se îndeplinesc de delegaţiunea permanentă judeţeană.

In lipsa delegaţiunii permanente judeţene desemnarea se va face de comisia interimară judeţeană.

In orice caz numărul membrilor aleşi va întrece numărul consilierilor de drept împreună cu cei cooptaţi.

Art. 23. — In cazul când consiliul judeţean ori Camerele agricole, de industrie, comerţ şi muncă nu-şi vor fi desemnat, în termen de 15 zile dela convocarea corpului electoral, pe consilierii de drept, destinaţi a face parte din consiliile comunale, această operaţiune se va îndeplini de ministrul de interne pentru consiliul judeţean şi de miniştrii respectivi pentru Camerele agricole, de industrie, comerţ şi muncă.

Art. 24. — Consilierii femei vor fi cooptaţi de către consilierii aleşi şi de drept, convocaţi în acest scop de primar îndată după intrarea sa în funcţiune.

Pot fi cooptate femeile cari îndeplinesc aceleaşi condiţiuni ca şi consilierii aleşi.

Contestaţiunile cu privire la aceste cooptări vor fi făcute la Ministerul de Interne pentru municipii şi la prefect pentru celelalte comune; aceştia se vor pronunţa conform art. 200 din această lege.

Art. 25. — Numărul consilierilor comunali aleşi nu se poate modifica decât din 10 în 10 ani, prin votul consiliului respectiv, aprobat de ministrul de interne, pe baza avizului consiliului administrativ superior pentru municipii şi de prefect, cu avizul delegaţiunii permanente judeţene, pentru celelalte comune şi numai acolo unde statistica populaţiunii va reclama o modificare potrivit normelor stabilite prin articolul 18.

Art. 26. — Şefii diferitelor servicii comunale vor fi în mod obligator chemaţi şi ascultaţi la şedinţele consiliului în toate chestiunile de competinţa lor.

In comunele rurale vor fi chemaţi şi ascultaţi de consiliu în aceleaşi condiţiuni reprezentanţii locali ai cul-

tului, ai învăţământului primar, profesional, precum şi ai serviciului sanitar, veterinar, ai serviciului tehnic şi agricol şi ai cooperaţiei din localitate.

Părerile lor vor fi trecut în procesul-verbal al şedinţei.

CAPITOLUL II

Constituirea consiliului comunal, alegerea primarului şi a delegaţiunii permanente comunale

Art. 27. — Dacă nu au fost contestaţii asupra alegerilor sau dacă ele s'au găsit neîntemeiate, consilierii aleşi şi de drept ai municipiilor se convoacă îndată de ministrul de interne, iar în celelalte comune de către prefect pentru a se pronunţa asupra cazurilor de incapacitate, nedemnitate şi incompatibilitate, a depune jurământul, a procede la alegerea primarului în comunele urbane şi rurale, a delegaţiunii permanente şi la desemnarea consilierilor candidaţi de primar în municipii.

Convocarea va arăta scopul pentru care este chemat consiliul.

Până la intrarea în funcţiune a primarului, consiliul se prezidează de cel mai în vârstă dintre membrii săi.

Jurământul consilierilor se va presta în şedinţă publică, în localul primăriei respective, în prezenţa prefectului pentru comunele reşedinţe de judeţ, iar pentru celelalte comune în prezenţa delegatului prefectului.

Jurământul va avea cuprinderea următoare:

„Jur credinţă Regelui, supunere Constituţiunii şi legilor ţării mele, jur să apăr şi să sprijinesc interesele comunei".

Dacă în termen de 10 zile dela respingerea contestaţiunilor asupra alegerilor, sau dela expirarea termenului înlăuntrul căruia putea să se facă contestaţii, consiliul comunal nu a fost convocat, el se întruneşte de drept, şi prestarea jurământului se va putea face şi în faţa prezidentului de vârstă al consiliului.

Consiliile comunale urbane, ţinând seamă de cunoştinţele membrilor cari le compun, se pot împărţi,

pentru o mai bună administrare a intereselor locale în comisiuni pe specialităţi.

Art. 28. — In contra încheierilor consiliului privitoare la cazurile din art. 27, privitoare la incapacitate, nedemnitate şi incompatibilitate, orice alegător are dreptul de apel la ministrul de interne pentru municipii şi la prefect pentru celelalte comune.

Termenul de apel este de 10 zile dela pronunţarea deciziunii consiliului.

Ministrul, cu avizul consiliului administrativ superior, prefectul, cu avizul delegaţiunii judeţene permanente, sunt datori a se pronunţa asupra apelurilor primite în cel mult 10 zile dela înregistrarea lor.

Aceste autorităţi sunt obligate să sesizeze consiliile comunale, cari sunt obligate a se pronunţa asupra tuturor cazurilor de incapacitate, nedemnitate sau incompatibilitate de cari ar avea cunoştinţă, în tot cursul duratei mandatului consilierului şi chiar din oficiu.

Art. 29.—Pentru a proceda la alegerea primarului, a delegaţiunii permanente şi la desemnarea consilierilor candidaţi de primar la municipii, trebue să fie prezenţi majoritatea absolută a membrilor cari compun consiliul.

Art. 30. — Membrii delegaţiunii permanente vor fi aleşi pe cât posibil din diferite ramuri de specialitate.

Consilierii de drept, funcţionarii publici, cei desemnaţi de consiliul judeţean, nu vor putea fi aleşi în delegaţiunea permanentă.

Delegaţia permanentă comunală se compune în afară de primar din:

9 membri şi 3 supleanţi în comunele mai mari de 250.000 locuitori;

7 membri şi 3 supleanţi în comunele mai mari de 100.000 locuitori;

5 membri şi 3 supleanţi în comunele mai mari de 50.000 locuitori;

4 membri şi 3 supleanţi în comunele mai mari de 25.000 locuitori;

3 membri şi 2 supleanţi în celelalte comune urbane;

2 membri şi 1 supleant în comunele rurale.

Alegerea delegaţiei permanente se face pe un termen de 4 ani prin scrutin secret şi cu majoritatea absolută de voturi.

Dacă la prima votare nu se obţine această majoritate, alegerea se repetă în aceeaşi şedinţă şi se declară aleşi acei cari vor obţine cel mai mare număr de voturi. Dacă este paritate, sortul decide alegerea.

In caz de demisiune sau descomplectare, alegerea se va face în acelaş mod.

Art. 31. — Primarul va fi ales de consilii în toate comunele afară de municipii.

Alegerea se va face cu vot secret şi cu majoritatea absolută a voturilor exprimate.

Dacă la prima votare nu se obţine această majoritate, alegerea se repetă în aceeaşi şedinţă şi se declară ales acela care va obţine cel mai mare număr de voturi.

In municipii consiliul comunal va alege din sânul său candidaţii de primar dintre consilierii aleşi şi cei de drept, afară de cei trimişi de consiliul judeţean ; fiecare consilier având dreptul a vota un singur candidat.

Numele celor trei candidaţi cari vor fi obţinut cel mai mare număr de voturi se va comunica de îndată ministrului de interne, care va confirma ca primar pe unul din candidaţi.

Dacă primarul este un consilier de drept, funcţionar public, şi dacă el acceptă această demnitate, nu-şi mai poate îndeplini funcţia ce avea în timpul primariatului, dar îşi păstrează dreptul de a fi reintegrat.

Anii serviţi ca primar se socotesc serviţi în funcţiunea ce avea, ţinându-i-se în seamă la înaintare şi la pensiune. El are drept să opteze între salarul său de primar şi acela al funcţiunii ce avea.

Primar nu poate fi ministrul unui cult.

Primarii sau preşedinţii comisiilor interimare din municipii sunt eligibili în Corpurile legiuitoare.

Art. 32.— Rezultatul votului asupra alegerilor prevăzute în articolele 30 şi 31 pentru reşedinţele de judeţe se aduce la cunoştinţa ministrului de interne, şi

acela privitor la celelalte comune la cunoştinţa prefectului.

Art. 33. — Ministrul de interne şi prefectul, fiecare în competinţa sa, au dreptul nu numai sesizaţi de contestaţii, dar chiar din oficiu să examineze dacă alegerea primarului, a delegaţiei permanente şi a candidaţilor de primar la municipii s'a făcut conform legii.

Aceste autorităţi vor avea să cerceteze dacă consiliile au fost convocate în regulă, dacă membrii au fost încunoştiinţaţi că sunt chemaţi pentru aceste alegeri, dacă a fost de faţă majoritatea cerută de lege, dacă votarea a fost făcută prin scrutin secret şi dacă cei aleşi au întrunit numărul legal de voturi.

In caz contrariu, ministrul cu avizul consiliului administrativ superior şi prefectul cu avizul delegaţiunii permanente judeţene, vor anula alegerile.

Ministrul de interne şi prefectul sunt datori să se pronunţe în termen de cel mult 10 zile dela data de când li s'a făcut cunoscut alegerile.

Art. 34. — Consiliul comunal fixează în fiecare an, la votarea bugetului, retribuţiunea primarului şi a membrilor delegaţiei permanente, după mijloacele de care dispune comuna.

Primarii şi membrii delegaţiunii permanente nu vor putea ocupa în acelaş timp nici o altă funcţiune publică.

CAPITOLUL III

Funcţionarea consiliului comunal

Art. 35.—Consiliul comunal se întruneşte în mod obligatoriu cel puţin odată pe trimestru.

Consiliul se poate convoca ori decâte ori interesele comunei ar cere-o, sau când ministrul de interne ori prefectul ar socoti necesar.

Art. 36. — Convocările consiliului comunal se fac de primarul comunei sau de acela care îl înlocueşte, prin invitaţiuni scrise, trimise la domiciliu, cu cel puţin trei zile libere înainte de întrunire, afişându-se convocarea şi la uşa casei comunale.

Art. 37. — Convocarea va cuprinde chestiunile de cari are a se ocupa consiliul.

Convocarea cuprinzând ordinea de zi va fi comunicată în timp util, în comunele rurale notarului şi pretorului respectiv, iar în celelalte comune şi prefectului. Aceştia au dreptul să asiste la şedinţele consiliului comunal.

Prefectul poate cere să fie ascultat în şedinţele consiliului municipiilor ori de câte ori crede, că prin măsurile ce se proectează a se lua, s'ar aduce o atingere ordinei în Stat sau intereselor generale.

Prefectul nu are vot deliberativ.

Nici o chestiune nu poate fi adusă în discuţiunea consiliului dacă nu e cuprinsă în ordinea zilei, afară numai dacă a fost declarată urgentă.

Urgenţa se declară cu două treimi a membrilor prezenţi, cu motivare anume în procesul-verbal al şedinţei, din care să rezulte invederat că întârzierea ar păgubi comuna sau un interes general al Statului.

Chestiunile cuprinse în art. 211 nu pot fi declarate urgente.

Art. 38. — Propunerile privitoare la interesele comunei pot fi făcute consiliului comunal de primar, de către delegaţiunea permanentă comunală, de oricare din consilierii comunali.

Art. 39. — Consiliul nu poate delibera decât fiind faţă majoritatea absolută a membrilor care-l compun, afară numai dacă legea cere prezenţa unui mai mare număr de consilieri.

Nu se vor considera ca prezenţi consilierii cari nu ar putea lua parte la deliberaţiune, fiind recuzabili în temeiul vreunei cauze legale.

Art. 40. — Consiliul comunal este obligat a ţine şedinţele sale în localul primăriei.

Orice întrunire afară de timpul pentru care a fost convocat, într'alt loc, şi contrariu modului stabilit de lege, este nelegală.

Ministrul de interne sau delegatul său, prefectul şi pretorii vor lua măsuri ca asemenea adunări să se risipească îndată, putând sesiza în acelaş timp parchetul,

care, de va găsi că este cazul, va da în judecată pe vinovaţi, dacă au deliberat în chestiuni cari ar putea primejdui ordinea şi siguranţa Statului.

Consilierii găsiţi astfel vinovaţi, pot fi pedepsiţi cu închisoare dela o lună până la doi ani, declaraţi excluşi din consiliu şi neeligibili în consiliile comunale şi judeţene şi în Corpurile legiuitoare timp de patru ani, socotit din ziua condamnării.

In contra sentinţei tribunalului cei interesaţi au dreptul de apel în termenele şi la instanţele prevăzute de procedura penală.

Actele făcute sau hotărîrile luate într'o asemenea adunare sunt nule şi neexistente.

Art. 41. — Hotărîrile consiliului se iau cu majoritate absolută a membrilor prezenţi, afară numai dacă legea nu cere o majoritate mai mare.

In caz de paritate propunerea asupra căreia se desbate, se socoteşte respinsă.

Art. 42. — Şedinţele consiliului se deschid şi se prezidează de către primar sau înlocuitorul său.

Art. 43.—Toţi membrii consiliului comunal îşi dau votul pe faţă, afară numai dacă sunt persoane în chestiune, când votul este secret.

Preşedintele votează cel din urmă.

Art. 44. — Şedinţele consiliului comunal sunt publice.

Cu toate acestea, după cererea unei treimi a membrilor prezenţi, a primarului sau înlocuitorului său, consiliul decide cu majoritate de două treimi şi fără desbateri dacă urmează să fie declarată şedinţă secretă.

Şedinţele în cari se discută chestiunile prevăzute la cap. III, IV şi X de sub titlul IV nu pot fi niciodată secrete.

Art. 45. — Primarul are singur poliţia adunării.

Când în sala şedinţelor unul sau mai mulţi asistenţi vor da semne publice de aprobare sau desaprobare, sau vor face zgomot în orice mod, primarul le va atrage atenţia să păstreze liniştea şi cuviinţa. Dacă dezordinea va continua, va putea ordona scoaterea afară din sală a turburătorilor şi chiar arestarea şi trimiterea lor în jude-

cata judecătorului de ocol, pe baza procesului-verbal ce se va încheia, pentru a li se aplica pedeapsa dela 3 până la 15 zile închisoare.

Când ţinerea şedinţelor va fi turburată de vreunul d n membrii consiliului, atunci consiliul comunal, cu majoritate absolută a celor prezenţi, va putea pronunţa excluderea temporară a acelui consilier, fără ca această excludere să poată fi mai lungă de cât durata acelei sesiuni.

Poliţia în comunele urbane şi jandarmii în comunele rurale sunt datori a executa ordinele primarului sau înlocuitorului său.

Art. 46. — Pentru fiecare şedinţă se va încheia o dare de seamă amănunţită, care se va semna de către primar şi secretar. Un rezumat al acestei dări de seamă se va afişa în termen de 10 zile la uşa casei comunale.

Art. 47. — Toate deliberările consiliului se vor înscrie, în ordinea datei lor, într'un registru, parafat de primar şi ţinut de secretar.

Art. 48. — Fiecare şedinţă a consiliului începe prin citirea sumarului şedinţei precedente, care se supune votului şi aprobării consilierilor.

Ei au dreptul să facă observaţiuni asupra modului cum s'au trecut părerile lor în procesul-verbal de şedinţă şi să ceară a se face rectificări.

Art. 49. — Consiliul comunal poate decide să fie chemate în şedinţă şi ascultate orice alte persoane de specialitate de ale căror lămuriri ar avea nevoie.

CAPITOLUL IV

Atribuţiunile consiliului comunal

Art. 50. — Consiliile comunale au iniţiativa şi decid în toate chestiunile de interes local, în conformitate cu legea de faţă şi cu legile speciale. Ele sunt datoare a se rosti asupra tuturor chestiunilor ce li s'ar deferi şi prin alte legi şi a executa şi dispoziţiunile

luate de autorităţile centrale în interes general, în limita competinţei lor legale.

In toate acestea Statul păstrează directivele generale conform legilor şi controlul.

Art. 51. — Sunt de interes local în deosebi:

a) Chestiunile privitoare la învăţământul primar şi elementar profesional;

b) Chestiunile privitoare la cult;

c) Chestiunile privitoare la sănătatea publică, şi anume: clădirea, întreţinerea şi supravegherea din punct de vedere administrativ a spitalelor comunale, dispensariilor, infirmeriilor şi azilurilor de săraci, infirmi, copii găsiţi, orfani, etc., precum şi numirea personalului administrativ şi a celui sanitar necesar acestor instituţiuni şi altor servicii sanitare ale comunei afară de medicii de orice categorie;

d) Chestiunile privitoare la creşterea vitelor şi medicină veterinară, şi anume: clădirea, întreţinerea şi supravegherea din punct de vedere administrativ a diferitelor stabilimente şi instituţiuni locale, precum şi numirea personalului administrativ şi a celui veterinar necesar acestor servicii, afară de medicii veterinari de orice categorie:

e) Construirea şi înreţinerea străzilor, a drumurilor, a podurilor şi a tuturor căilor de comunicaţie de orice natură pe uscat şi pe apă, canalizări, rectificări de cursuri de apă, replantarea râpelor, terenurilor fugitive, secarea terenurilor mlăştinoase, înfiinţări de pepiniere şi în genere orice lucrare publică de interes local;

f) Chestiunile privitoare la edilitate;

Construcţiuni de clădiri publice şi particulare, deschideri de drumuri, pieţe, alimentare cu apă, canal, iluminat, sistematizarea comunei, înlesnirea circulaţiunii pe drumuri, strade, pieţe, cheiuri şi alte mijloace de comunicaţie;

g) Măsuri pentru protecţiunea peisajelor, apărarea monumentelor şi a obiectelor de artă, înfiinţarea de muzee regionale;

h) Măsuri privitoare la educaţia cetăţenească, şcoli de adulţi, desvoltarea şi sprijinirea instrucţiunii fizice;

i) Chestiuni privitoare la îndrumarea şi încurajarea agriculturii, comerţului, industriei şi meseriilor şi în general a întregei economii a comunelor, în aşa condiţiuni ca să ajute şi la propăşirea generală a ţării, în colaborare cu Camerele de agricultură, industrie, comerţ şi muncă;

j) Inlesnirea aprovizionării populaţiunii cu articole de prima necesitate, precum şi măsuri pentru normalizarea şi controlul preţurilor a acestor articole, putând face în acest scop chiar acte de comerţ numai pentru a înlătura specula;

k) Alcătuirea bugetului de venituri şi cheltueli;

l) Crearea veniturilor de orice natură, aşezarea şi perceperea taxelor, cotizaţiunilor şi impozitelor;

m) Chestiuni privitoare la împrumuturi;

Cercetarea gestiunii mănuitorilor de fonduri comunale, controlul aplicării bugetelor respective, precum şi al instituţiunilor de orice rang puse sub supravegherea lor;

o) Crearea şi supravegherea bunului mers al instituţiunilor de binefacere şi asistenţă socială;

p) Chestiuni privitoare la intentări de procese, înstrăinări, schimburi, concesionări, primiri de daruri, acceptări de legate, transacţiuni, etc.

r) Chestiuni privitoare la alipiri, deslipiri de sate şi comune, schimbări de reşedinţe şi de nume ale comunelor, transformări ale comunelor rurale în urbane şi vice-versa şi în genere orice modificări teritoriale ale comunelor sau ale altor împărţiri administrative din cuprinsul lor;

s) Măsuri privitoare la poliţia drumurilor, a stradelor, a spectacolelor, a moravurilor şi a poliţiei comunale;

t) Intocmirea de regulamente relative la edilitate, la igienă, salubritate, poliţia rurală şi comunală, la taxe şi alte venituri, precum şi la organizarea diferitelor servicii comunale;

u) Cooperarea împreună cu judeţele, precum şi cu Statul la acele lucrări şi întreprinderi de interes obştesc, cari pot fi de folos local;

v) Dreptul de a conferi cetăţenia de onoare acelor persoane cari şi-au câştigat merite deosebite prin daruri, legate, îmbunătăţiri şi servicii de seamă aduse comunei.

Această distincţiune nu se poate acorda decât cu majoritate de două treimi a membrilor consiliilor respective;

x) Dreptul de a adresa autorităţilor superioare reclamaţiuni sau memorii, relative la îmbunătăţiri, transformări sau modificări ce ar socoti să se facă în diferite legi şi regulamente in interesul localităţii, exprimând dorinţe şi făcând propuneri asupra stării şi trebuinţelor diferitelor servicii publice, cari ar fi în legătură cu interesele locale. Consiliile însă nu pot să facă sau să publice protestaţiuni, proclamaţiuni sau adrese cu caracter politic.

Consiliile comunale pot corespunde cu toate autorităţile, în chestiuni de interese locale, prin mijlocirea primarului.

Art. 52. — Consiliul comunal poate înfiinţa comitete de cetăţeni, fără deosebire de sex, cari sub conducerea unui consilier comunal să dea concursul administraţiunii locale în chestiunile privitoare la: învăţământ, cult, sănătatea publică, ocrotirilor sociale, edilitate şi agricultură, etc.

CAPITOLUL V

Atribuţiunile delegaţiei permanente comunală

Art. 53. — Delegaţia permanentă înlocueşte consiliul comunal în intervalul dintre sesiuni şi decide în locul său, în limitele puterilor conferite de consiliu în orice chestiuni, afară de cele privitoare la: actele de dispoziţie patrimonială, buget, înfiinţări de taxe, impozite, cotizaţiuni, împrumuturi, aprobări de gestiuni, regulamente, concesionări de servicii şi lucrări, modificări teritoriale cuprinse în titlul IV, capitolul X, conferirea cetăţeniei de onoare.

Delegaţiunea împreună cu primarul supraveghează

serviciile comunale, are atribuţiuni proprii şi este şi un organ consultativ al primarului ori de câte ori acesta îi cere părerea.

Art. 54. — Atribuţiunile proprii ale delegaţiei permanente sunt:

a) Intocmeşte listele electorale atât pentru alegerile politice, cât şi cele administrative;

b) Intocmeşte proiectul de buget;

c) Supraveghează stabilimentele comunale şi orice întreprinderi în cari comuna este interesată;

d) Intocmeşte proiecte de regulamente şi le supune spre aprobare consiliului;

e) Stabileşte preţurile de vânzare ale articolelor de prima necesitate;

f) Stabileşte preţurile camerelor dela hotel şi al transporturilor cu vehiculele publice, preţul prestaţiunilor de servicii ale comisionarilor, hamalilor de stradă, precum şi preţul transporturilor cu carele funebre;

g) Supraveghează, în conformitate cu legile speciale, administraţia şi întreţinerea bisericilor şi a tuturor stabilimentelor şi instituţiilor de binefacere şi utilitate publică din cuprinsul comunei. Inspectează aceste aşezăminte, priveghiază ca ele să nu se abată dela voinţa donatorilor şi testatorilor, sau dela actele de fundaţiuni şi propun prin mijlocirea primarului şi a administratorilor acestor stabilimente îmbunătăţirile şi îndreptările, ce ar fi de făcut şi înlăturarea abuzurilor ce au descoperit;

h) Verifică cât de des cassa comunei, încheind despre aceasta un proces-verbal, pe care îl supune consiliului;

i) Ingrijeşte de aplicarea măsurilor de igienă şi salubritate publică, de edilitate şi poliţie comunală.

Art. 55. — Incheierile delegaţiei se iau cu majoritate absolută de voturi a membrilor ce o compun.

Prezenţa primarului sau a înlocuitorului său este indispensabilă pentru ca delegaţia permanentă să poată delibera valabil..

Art. 56. — Primarul împarte membrilor delegaţiunii permanente supravegherile diferitelor servicii după

specialitatea fiecăruia, şi le repartizează diferitele chestiuni de competinţa lor.

Asupra acestor chestiuni membrii vor face cercetări şi vor referi în plenul delegaţiunii, care singură este în drept a lua deciziuni.

Când primarul constată că din lipsa membrilor delegaţiunii permanente aceasta nu poate lucra şi interesele comunei suferă -- el poate să cheme în locul celor absenţi pe supleanţi — raportând consiliului la prima sa întrunire.

CAPITOLUL VI

Atribuţiunile primarului

Art. 57. — Primarul este capul administraţiunii comunale. El administrează toate interesele comunei sau împreună cu delegaţia permanentă, sau cu consiliul comunal după prevederile legii.

Semnul distinctiv al primarului este o cingătoare cu colorile naţionale, pe care o poartă la toate ceremoniile oficiale şi la celebrarea căsătoriilor.

Art. 58. — Primarul reprezintă comuna în justiţiei. El poate face în cazuri urgente orice act în justiţie necesar conservării unui drept, rămânând a fi abilitat ulterior de consiliu.

Art. 59. — Primarul este şeful poliţiei comunale.

Art. 60. — Primarul convoacă consiliul comunal şi prezidează şedinţele.

Impreună cu delegaţiunea permanentă, întocmeşte ordinea de zi a chestiunilor ce urmează a fi aduse în desbaterile consiliului comunal.

Primarul prezidează delegaţia permanentă, căruia îi propune chestiunile cari urmează a fi discutate.

Execută deliberările consiliului şi ale delegaţiunii şi ia toate măsurile necesare pentru apărarea intereselor comunei în executarea deciziunilor date de consiliu şi delegaţie

Supraveghează respectarea regulamentelor.

Impreună cu delegaţiunea permanentă numeşte,

înaintează şi licenţiază din serviciu funcţionarii comunali şi hotărăşte asupra pedepselor.

Dă autorizaţiuni necesare pentru construcţiuni, reparaţii de edificii, împrejmuiri, conform planurilor de aliniere şi regulamentelor.

Ordonă prestaţiuni în natură pentru servicii necesare, urgente şi în cazuri de calamitate publică.

Eliberează certificate de notorietate publică şi de paupertate.

Indeplineşte toate actele cari nu sunt rezervate în mod special consiliului sau delegaţiei permanente privitoare la administrarea şi apărarea intereselor comunei.

Primarul este ofiţer al stării civile. El poate să deslege această atribuţiune unui membru al delegaţiunii permanente comunale şi notarului, iar în municipii directorului sau şefului de serviciu respectiv.

Celebrarea căsătoriei se face însă de către primar sau un membru al delegaţiei permanente desemnat de el.

Primarul dispune ordonanţarea plăţilor şi semnează ordonanţele. El poate să delege, pe a sa răspundere personală, această atribuţiune unui membru al delegaţiunii permanente comunale.

Primarul inspectează pieţele, drumurile, sălile de spectacol, târgurile şi orice stabilimente, cari din punctul de vedere al siguranţei şi al sănătăţii sunt puse sub supravegherea comunei; el poate opri spectacolele pentru a asigura paza liniştei şi a moralităţii publice.

Ordonă măsurile urgente de igienă.

Primarul poate delega parte din atribuţiunile sale unui alt membru al delegaţiunii permanente prin deciziune scrisă, care se aduce la cunoştinţă prin afişare şi prin publicitate.

In comunele compuse din mai multe sate, primarul va putea delega, prin deciziune scrisă, parte din atribuţiunile sale unuia din consilierii aleşi în satele respective.

Primarul prezidează ţinerea licitaţiilor.

Art. 61. — Primarul, în caz de absenţă, este înlocuit în funcţiunile sale de un membru al delegaţiunii permanente, desemnat de el.

Dacă această desemnare nu s'a făcut, el va fi înlocuit de drept prin cel mai în vârstă dintre membrii delegaţiunii permanente.

Art. 62. — Primarul este singur în drept a da ordonanţe cu privire la măsurile ce-i sunt date în atribuţiunile sale, ale consiliului sau ale delegaţiei permanente.

Când aceste ordonanţe sunt privitoare la chestiuni sanitare, agricole, veterinare, de lucrări publice sau alte specialităţi, vor fi date în urma consultării prealabile cu şeful de serviciu respectiv şi contrasemnate de acesta.

Ordonanţele vor fi afişate la uşa comunală.

Oricare cetăţean este în drept a face întâmpinări în contra ordonanţelor, la Ministerul de Interne când sunt date de primarii municipiilor şi la prefect când sunt date de primarii celorlalte comune.

Aceste întâmpinări nu suspendă executarea ordonanţelor.

Ministrul de interne şi prefectul, fiecare în competinţa sa, au dreptul la orice epocă să anuleze ordonanţele când sunt contrarii ordinii de Stat, legilor şi regulamentelor de administraţie publică, sau numai să suprime din ordonanţe asemenea dispoziţiuni.

In contra hotărîrii prefectului, primarul şi oricare cetăţean care a îndreptat întâmpinare au dreptul să facă apel la Ministerul de Interne în termen de 10 zile dela primirea deciziunii.

Ordonanţele devin executorii numai după ce au fost aduse la cunoştinţa publică prin afişare, publicare şi strigări, când conţin dispoziţiuni generale şi prin notificări individuale făcute interesaţilor în celelalte cazuri.

Afişarea şi publicarea se constată prin procese-verbale semnate de primar şi secretar, iar încunoştiinţările individuale prin dovezi de primire.

Art. 63. — Contravenţiunile la ordonanţe se vor judeca şi pedepsi conform prescripţiunilor din legi şi regulamente.

Sancţiunile prescrise în ordonanţe nu vor întrece

pe acelea prevăzute pentru călcarea legilor şi regulamentelor.

Art. 64. — Primarul îndeplineşte orice alte atribuţiuni, cari îi sunt deferite prin legi şi regulamente şi reprezintă comuna în toate ceremoniile oficiale.

CAPITOLUL VII

Poliţia comunală

Art. 65. — Primarul în calitate de şef al poliţiei comunale poate delega parte sau totalitatea din aceste atribuţiuni membrilor din delegaţiunea permanentă comunală.

Ele exercită atribuţiunile ce decurg din această calitate fie personal, fie prin agenţi şi ofiţeri din poliţia administrativă.

Când aceştia nu ar fi suficienţi, Ministerul de Interne, la cererea comunelor, va putea desemna pentru însărcinări speciale de poliţie comunală şi alţi agenţi şi ofiţeri cari în acest caz vor fi retribuiţi din bugetul comunei.

Primarul, în caz de urgenţă, este obligat a lua măsurile necesitate de împrejurări, când ordinea publică şi siguranţa Statului ar fi ameninţată, raportând organelor în a căror competinţă şi atribuţiuni intră în mod obişnuit aplicarea acestor măsuri.

Art. 66. — Măsurile de poliţie comunală se ordonă şi se aplică de primar conform legilor şi regulamentelor.

Ele au de obiect special:

a) Igiena şi salubritatea locuinţelor şi determinarea condiţiunilor pentru construcţiunea proprietăţilor particulare;

b) Inlesnirea şi siguranţa circulaţiunii pe străzi, şosele, cheiuri, pieţe şi alte locuri publice;

c) Asigurarea mijloacelor de transport în interiorul comunei;

d) Ferirea oraşelor contra incendiilor, inundărilor, pentru prevenirea şi combaterea boalelor epidemice sau contagioase, epizootiilor;

e) Inlăturarea şi remediarea întâmplărilor ce ar putea fi cauzate de alienaţii furioşi şi de animalele rău făcătoare;

f) Distrugerea şi stârpirea animalelor vătămătoare;

g) Modul transportării cadavrelor şi menţinerea bunei ordine şi cuviinţe în cimitire, fără osebire de cult şi credinţe religioase;

h) Inspectarea hotelelor şi a pensiunilor şi luarea măsurilor proprii pentru a asigura igiena şi salubritatea lor;

i) Asigurarea calităţii şi greutăţii obiectelor cari se vând cu cântarul sau cu măsura;

j) Priveghierea localurilor de băuturi;

k) Controlul din punct de vedere sanitar al alimentelor şi băuturilor.

l) Supravegherea afişajiului;

m) Măsuri pentru stârpirea cerşetoriei;

n) Poliţia teatrelor şi a tuturor spectacolelor de orice natură;

o) Poliţia industrială, siguranţa comerţului;

p) Măsuri de igienă socială,

Art. 67. — Primarul este îndatorat a lua măsuri pentru a împiedeca uzul ilicit, furtul şi pagubele cauzate pe câmp, strângerea recoltelor înainte de a ajunge la maturitate, măsuri pentru folosirea păşunelor comunale conform îndrumărilor date de Ministerul Agriculturii şi Domeniilor prin serviciul agricol judeţean, în fine, orice alte măsuri şi dispoziţiuni prevăzute în legea poliţiei rurale actualmente în vigoare sau cari s'ar mai hotărî în viitor.

Art. 68. — Primarul şi membrii delegaţiunii permanente, precum şi funcţionarii tehnici şi sanitari competinţi, desemnaţi de primar, sunt în drept să constate contravenţiunile la legi, regulamente şi ordonanţe. Ei vor trimite pe contravenienţi în judecata justiţiei competente, dacă legile nu vor dà chiar în competinţa lor constatarea faptelor şi aplicarea pedepselor.

CAPITOLUL VIII

Edilitatea

Art. 69. — Comunele sunt datoare în termen de patru ani dela promulgarea legii să stabilească, dacă nu le au deja întocmite, după importanţa şi mijloacele de cari dispun, un plan general de sistematizare, care să aibă în vedere satisfacerea tuturor trebuinţelor de ordin edilitar, ca alinierea străzilor; deschideri şi înfiinţări de străzi şi pieţe, alimentare cu apă, canal, iluminat, pavarea, înfiinţări de grădini, parcuri, plantaţiuni, mijloacele pentru transportarea populaţiunii în comuni, locuinţe ieftine, etc.

Ordinea executării lucrărilor edilitare se va prevede în regulamentul legii.

Planul de sistematizare va fi întocmit în vederea desvoltării, pe care ar putea să o ia comuna şi diferitele sale servicii în viitor.

El va fi alcătuit fie de serviciul t-hnic local, fie prin concurs public între diferiţii specialişti din ţară.

In comunele rurale şi urbane nereşedinţe planul de sistematizare şi comassare se va alcătui în marginile nevoei locale, după propunerea consiliului comunal respectiv, de o comisie care va aduna datele necesare la localitate.

Comisiunea se compune din şeful serviciului tehnic judeţean, medicul primar şi delegaţia permanentă a comunei rurale respective.

Comisiunea va fi prezidată în comunele rurale de un membru al delegaţiunii permanente judeţene, iar în comunele urbane nereşedinţe de primarul comunei.

Planul astfel întocmit va fi aprobat de consiliul comunal şi va rămâne definitiv după ce va fi supus cercetării delegaţiei permanente judeţene care îl va examina împreună cu şefii serviciilor tehnic şi arhitectonic judeţan.

In comunele suburbane planul de sistematizare

va fi întocmit prin îngrijirea serviciului tehnic al comunei urbane respective şi supus în urmă aprobării consiliilor comunale urbane.

In capitalele de judeţ planul rămâne definitiv după cercetarea lui de către consiliul superior administrativ.

Autoritatea de control îşi va da avizul din punct de vedere tehnic, propunând modificările ce ar crede utile pentru o mai bună realizare.

Art. 70. — Planurile pentru alinierea străzilor şi pieţilor din comunele capitale de judeţ se vor întocmi de serviciile tehnice locale pe baza planurilor de sistematizare şi se vor aproba de consiliile comunale.

Asupra acestor încheieri nu se mai poate reveni decât numai când, din cauza unor împrejurări extraordinare sau de forţă majoră, comuna ar suferi schimbări cari ar necesita modificarea planului de sistematizare.

In acest caz, modificarea nu se poate face decât cu învoirea consiliului, luată cu o majoritate de două treimi din numărul membrilor în exerciţiu şi cu avizul consiliului superior administrativ.

Art. 71. — Consiliul comunal hotărăşte asupra deschiderii şi închiderii străzilor şi pieţilor publice conform planului de sistematizare.

Art. 72. — Străzile, pasagiile sau pieţele ce se vor deschide fără autorizaţie în regulă, vor fi închise de către autoritatea comunală.

Art. 73. — Nici o construcţiune sau reconstrucţiune de edificii şi nici o altă lucrare în comună nu se va putea face fără autorizaţia delegaţiunii permanente comunale, semnată de primar sau delegatul său şi dată pe baza avizului serviciului tehnic respectiv, dacă acest serviciu există la primărie, sau pe baza avizului serviciului care îl va înlocui.

Art. 74. — Comuna este în drept să impună celor cari construesc sau repară, anume măsuri şi restricţiuni dela exerciţiul dreptului proprietarului, în

vederea înfrumusețării localității sau în interesul salubrității publice și al siguranței cetățenilor.

Autoritățile comunale sunt datoare să se pronunțe în termen de 10 zile asupra cererilor de autorizație. Trecut acest termen fără să fi obținut rezolvarea cererii, sau când soluțiunea dată nu este în conformitate cu legea și regulamentele comunale, petiționarul are dreptul să se adreseze justiției, pe calea contenciosului administrativ, pentru stabilirea daunelor suferite.

Art. 75. — Construcțiunile clădite în afară de aliniere, sau contra dispozițiunilor reglementare și fără autorizațiuni, vor fi dărâmate dacă proprietarii lor, în termenul de cel mult trei luni dela somațiunea autorităților comunale, nu s'au conformat dispozițiunilor luate și regulamentelor.

Art. 76. — Nu se vor permite lucrări de consolidare a caselor ce se găsesc clădite în afară de alinierea definitiv stabilită și aprobată conform legilor în vigoare.

Lucrările care s'ar face fără asemenea autorizare vor fi desființate de autoritatea comunală.

Pentru înlesnirea lucrărilor edilitare și a transformărilor pe cari buna stare a comunelor, salubritatea, siguranța și înfrumusețarea lor o cer, se pot face și exproprieri pe zone, potrivit legii de expropriere.

Utilitatea publică în acest caz se declară de consiliul comunal respectiv cu aprobarea ministrului de interne, pe baza avizului consiliului administrativ superior.

CAPITOLUL IX

Demiterea, îndepărtarea și suspendarea primarului și a membrilor delegațiunii permanente comunale

Art. 77. — Primarii și membrii delegațiunii municipiilor își prezintă demisia ministrului de interne, ceilalți prefectului județului.

Art. 78. — Primarul şi membrii delegaţiunii permanente pot fi îndepărtaţi prin deciziune motivată a consiliului comunal, luată cu o majoritate de două treimi din numărul total al consilierilor.

Consiliul nu poate să pronunţe îndepărtarea decât pentru următoarele motive: rea administraţie, prin acte vădite de nepricepere, rea credinţă sau neglijenţă culpabilă, cari compromit interesele comunei, acte în contra ordinei şi siguranţei Statului şi fapte penale.

Consiliul nu va putea să fie sesizat decât prin propunerea în scris motivată a ministrului de interne pentru comunele urbane reşedinţe şi a prefectului pentru celelalte comune, sau a unei treimi cel puţin din numărul consilierilor.

Incheierile consiliilor comunale privitoare la îndepărtarea primarilor şi membrilor delegaţiunilor comunale vor fi imediat aduse la cunoştinţa prefectului, când privesc comunele rurale şi urbane nereşedinţe şi a ministrului de interne când privesc pe celelalte comune urbane. Aceste încheieri rămân definitive dacă în termen de 10 zile dela comunicarea lor nu au fost infirmate de autoritatea centrală. Cei îndepărtaţi au şi ei dreptul să se plângă în acelaş termen.

Infirmarea nu se poate pronunţa decât pe baza avizului delegaţiunii judeţene sau a consiliului superior administrativ, după cum este cazul.

Când primarul sau membrii delegaţiunii permanente au săvârşit acte contra ordinei, siguranţei şi unităţii Statului sau nu au executat măsurile de înteres general, ordonate de autoritatea centrală, ei pot fi îndepărtaţi chiar dacă consiliul sesizat de cei în drept a găsit că nu este loc pentru această măsură.

In cazul acesta, îndepărtarea se face prin decret regal, dat pe baza raportului motivat al ministrului de interne, cu avizul consiliului superior administrativ.

Art. 79. — Primarii şi membrii delegaţiunii permanente pot fi supendaţi de autoritatea superioară de control în cazul când s'ar dovedi, prin anchetă făcută, că s'au făcut vinovaţi de acte cari ating ordinea pu-

blică şi siguranţa Statului. Suspendarea se pronunţă de prefect pentru comunele rurale şi urbane nereşedinţe şi de ministrul de interne pentru celelalte comune urbane.

In acest caz suspendarea nu va putea trece de o lună, după care ea încetează de drept dacă în urma cercetărilor, făcute cei suspendaţi nu au fost îndepărtaţi din funcţiune.

Primarii şi membrii delegaţiunii permanente vor fi suspendaţi, dacă sunt trimişi în judecată, în virtutea ordonanţei definitive a judecatorului de instrucţiune sau a rechizitorului procurorului, sau când sunt arestaţi în virtutea unui mandat sau dacă judecătorul de instrucţiune o cere în interesul cercetărilor.

Art. 80. — Calitatea de primar şi de membru al delegaţiunii permanente se pierde pentru aceleaşi cauze, pentru cari se pierde şi calitatea de consilier.

Art. 81. — Deciziunile de îndepărtare vor specifica şi perioada de neeligibilitatea primarilor şi membrilor delegaţiunii permanente.

Art. 82. — Deciziunile de suspendare şi îndepărtare vor fi motivate şi vor arăta dovezile pe cari se întemeiază.

Art. 83. — Nici o măsură nu se poate lua în contra primarilor sau a membrilor delegaţiunii permanente, care ar avea de scop îndepărtarea lor, înainte ca aceştia să fi fost chemaţi şi ascultaţi de autoritatea competentă.

Ei sunt în drept să-şi prezinte apărarea şi prin memorii scrise. Dacă refuză să prezinte sau să trimeată memorii, procedura de îndepărtare îşi va urma cursul.

Hotărîrea care se va da va face menţiune de îndeplinirea acestor formalităţi.

CAPITOLUL X

Comuna suburbană

Art. 84. — Consiliile comunale urbane vor indica comunele rurale cari pot fi declarate suburbane.

Acelaş drept îl are şi prefectul judeţului, care apreciind interesele generale şi locale va putea sesiza în acest scop consiliile comunelor urbane.

Această declarare va urma după o cercetare la localitate, făcută de o comisiune compusă dintr'un membru al delegaţiunii permanente, inginerul-şef, medicul primar al comunei urbane, primarul şi 2 delegaţi ai consiliului comunei rurale respective.

Comisiunea va constata situaţiunea topografică, numărul locuitorilor comunei, mijloacele de alimentare, starea igienică şi edilitară (alimentarea cu apă, iluminatul, canal, etc.), drumurile de legătură cu comuna urbană, pădurile şi cursuri de apă, distanţa între comune, ocupaţiunea locuitorilor, produsele localităţii, luând şi orice alte informaţiuni va crede necesare.

Constatările comisiunii se vor consemna într'un proces-verbal, la care se va alătura şi o schiţă de plan.

Art. 85. — Consiliul comunei urbane, întemeiat pe aceste date, hotărăşte dacă comuna rurală cercetată urmează de a fi declarată sau nu suburbană.

In contra acestei încheieri comunele interesate, precum şi prefectul, pot apela în termen de 10 zile la Ministerul de Interne, care se va pronunţa înlăuntrul termenului de 30 zile.

Hotărîrile consiliilor chiar dacă nu au fost apelate, nu pot fi puse în lucrare decât în urma aprobării Ministrului de Interne, care se va pronunţa în termenul de mai sus.

Art. 86. — Hotărîrile aprobate nu mai pot fi atacate pe nici o cale. Ele se comunică comunelor interesate şi se publică în *Monitorul Oficial* şi în *„Monitorul Judeţului“*.

Aceste hotărîri sunt obligatorii pentru comunele respective şi atrag după ele îndeplinirea tuturor dispoziţiunilor prevăzute de lege.

In termen de cel mult un an dela darea acestor hotărîri, prin îngrijirea comunelor urbane se vor ridica planuri generale de situaţie, cari vor cuprinde

fiecare comună urbană în parte şi comunele rurale respective declarate suburbane.

Art. 87. — Comuna suburbană îşi păstrează individualitatea ei, având consiliul comunal şi autorităţile comunale proprii.

Art. 88. Primarul sau delegatul primarului din comuna suburbană face parte de drept din consiliul comunei urbane respective.

Când sunt însă în discuţiune chestiuni cari interesează ambele comune, şi în special luarea măsurilor de salubritate, edilitate şi alimentare, consiliul comunei suburbane este reprezentat la deliberările consiliului comunei urbane pe lângă primar şi de delegaţia permanentă cu vot deliberativ.

Art. 89. — Regulamentele de salubritate, de edilitate şi de poliţie comunală ale comunei suburbane nu vor putea fi puse în executare decât după ce au fost aprobate de consiliul comunei urbane de care este legată.

Măsurile de ordin sanitar luate de comunele urbane vor fi obligatorii pentru comunele suburbane.

Art. 90. — Dacă există neînţelegeri între comunele urbane şi suburbane asupra măsurilor ce urmează a se lua conform dispoziţiunilor de mai sus, Ministerul de Interne se pronunţă în mod definitiv, în termen de 10 zile de când a fost sezisat.

Administraţiile comunelor respective sunt îndatorate să execute măsurile aprobate sub sancţiunile prevăzute de legi şi regulamente.

Art. 91. — Pentru aplicarea regulamentului de salubritate, edilitate şi poliţie municipală comunele rurale suburbane se pot asocia cu comuna urbană ca să înfiinţeze şi întreţină un serviciu comun de execuţiune şi control.

Art. 92. — Toate clădirile şi stabilimentele şi tot perimetrul cuprins în raza comunei suburbane vor fi supuse măsurilor de igienă, edilitate şi poliţie municipală stabilite de comunele urbane şi suburbane respective.

CAPITOLUL XI

Serviciile şi funcţionarii comunali

Art. 93. — Fiecare comună va înfiinţa serviciile de cari are nevoie şi în limita mijloacelor de cari dispune.

Comunele vor avea astfel servicii administrative, tehnice, economice, financiare, statistice, sanitare, contencioase şi oricari altele ar fi dictate de nevoile locale.

Comunele pot să dea nu numai serviciilor administrative, dar şi celor de specialitate, orice desvoltare ar cere nevoile lor locale, în măsura mijloacelor financiare de cari dispun.

Art. 94. — Fiecare comună va avea cel puţin un secretar. Secretarul poate fi şi casier.

Art. 95. — Secretarul comunei este şeful cancelariei. In această calitate el are supravegherea tuturor arhivelor şi lucrărilor.

El contrasemnează toate actele şi asistă la toate şedinţele consiliului comunal, fiind în special însărcinat cu redactarea proceselor-verbale ale şedinţelor şi cu transcrierea într'un registru special a deliberaţiunilor delegaţiunii permanente comunale şi ale consiliului.

Art. 96. — Cassierii şi agenţii împlinitori trebuie să depună anume garanţii. Ei funcţionează în aceleaşi condiţiuni şi cu aceleaşi răspunderi ca şi funcţionarii similari ai Statului.

Art. 97. — Comunele rurale cari nu dispun de mijloace, se pot asocia pentru a plăti în comun personalul necesar agricol, tehnic, sanitar, veterinar, etc.

Asociarea în acest scop nu se pocte face decât cu aprobarea prefectului, pe baza avizului delegaţiunii judeţene permanente.

Art. 98. — Funcţionarii comunali sunt de două categorii: administrativi şi de specialitate.

Din prima categorie fac parte: secretarii comunali, directorii sau şefii diferitelor servicii, precum şi şefii de biurou, împiegaţii şi asimilaţii acestora.

Din a doua categorie fac parte: personalul învăţământului, al contenciosului şi personalul inferior sanitar, veterinar, tehnic, economic, financiar şi agricol.

Art. 99. — Condiţiunile de admisibilitate ale funcţionarilor de specialitate a căror numire intră în competinţa autorităţilor comunale, precum şi drepturile lor la înaintare, retribuţiune, măsuri disciplinare şi pensionare sunt cele prevăzute în statut şi legile speciale.

Numirea acestui personal se face în baza propunerilor şefului de serviciu respectiv.

Condiţiunile de admisibilitate ale funcţionarilor administrativi comunali şi celelalte drepturi ale lor sunt prevăzute în statut şi legea de faţă.

Administraţiile comunale au dreptul să exercite un control imediat şi asupra activităţii funcţionarilor de specialitate.

Primarii sau înlocuitorii lor pot oricând să ceară punerea în mişcare a acţiunii disciplinare pentru abaterile săvârşite de aceşti funcţionari, şi Ministerele respective sunt datoare a da curs neîntârziat cererii.

Inaintea comisiunilor disciplinare administraţiile comunale vor fi reprezentate prin delegatul ministerului respectiv.

Art. 100. — Fiecare comună îşi va întocmi regulamente, în conformitate cu legea de faţă, prin cari va determina în mod amănunţit organizarea diferitelor servicii, atribuţiunile şi retribuţiunea personalului.

TITLUL III

Judeţul

CAPITOLUL I

Compunerea consiliului judeţean

Art. 101. — Consiliul judeţean se compune din:

a) Trei cincimi membri aleşi de toţi alegătorii

judeţeni, cu vot universal, egal, direct, secret, obligator prin scrutin pe listă şi reprezentarea minorităţii;

b) Până la două cincimi membri de drept.

Art. 102. — Numărul consilierilor judeţeni aleşi se stabileşte în proporţiune cu populaţiunea, fără osebire de sex, vârstă sau naţionalitate. In acest calcul nu intră populaţiunea oraşelor reşedinţe de judeţ.

Acest număr este de 36 consilieri în judeţele cari au populaţiune mai mare de 400.000 locuitori;

30 membri în cele mai mari de 200.000 locuitori;

24 membri în celelalte judeţe.

Odată cu consilierii se aleg şi un număr de supleanţi, egal cu o treime din numărul acestora, cari vor fi chemaţi a completa vacanţele legale ivite în sânul consiliului conform dispoziţiunilor art. 192.

Numărul consilierilor judeţeni aleşi nu se poate modifica decât din 10 în 10 ani, prin votul consiliului respectiv, aprobat de Ministerul de Interne cu avizul consiliului administrativ superior, şi numai unde statistica populaţiunii va reclama o modificare potrivit normelor stabilite mai sus.

Art. 103. — Sunt consilieri de drept:

Primarul şi eventual până la doi consilieri aleşi din consiliul comunei urbane de reşedinţă;

Revizorul şcolar şi reprezentanţii cei mai vechi în grad ai învăţământului profesional şi secundar;

Reprezentanţii cei mai înalţi în grad ai Ministerelor Sănătăţii Publice şi Ocrotirilor Sociale, Agriculturii şi Domeniilor (serviciul zootehnic şi Casa pădurilor) şi de Lucrări publice;

Administratorul financiar;

Consilierul agricol;

Protoereul cultului care are cei mai mulţi credincioşi în cuprinsul judeţului şi cu reşedinţa în capitala judeţului. Dacă sunt mai mulţi protoerei în această situaţie se va preferi cel mai vechiu în funcţiune.

Câte un reprezentant al Camerelor de agricultură, comerţ, industrie şi muncă;

Şeful serviciului contencios al Statului din judeţul respectiv;

Un reprezentant al cooperaţiei, şi anume: preşedintele federalei de producţie şi în lipsă preşedintele federalei băncilor populare, care are sediul în capitala judeţului.

Consilierii de drept se vor desemna în ordinea stabilită mai sus.

Desemnarea lor se va face îndată după publicarea convocării corpului electoral respectiv.

Art. 104. — Consilierii comunali cari urmează să facă parte din consiliile judeţene, ca consilieri de drept, vor fi desemnaţi de consiliul comunei urbane de reşedinţă a judeţului respectiv.

Reprezentanţii Camerelor de agricultură, comerţ, industrie şi muncă vor fi desemnaţi de comitetele de direcţie ale Camerelor respective.

Art. 105. — Stabilirea numărului consilierilor de drept pentru fiecare categorie, desemnarea lor în ordinea hotărîtă prin art. 103 şi verificarea condiţiunilor, pe cari trebuie să le îndeplinească aceşti consilieri, se va face de către consiliul administrativ superior.

Art. 106. — Toţi consilierii trebuie să facă parte dintre eligibili sau să-şi exercite funcţiunea sau profesiunea în cuprinsul judeţului respectiv.

Art. 107.— In cazul când consiliul comunei urbane de reşedinţă, ori Camerele agricole de industrie, comerţ şi muncă nu-şi vor fi desemnat în termen de 15 zile pe consilierii de drept, destinaţi a face parte din consiliul judeţean, această operaţiune se va îndeplini de ministrul de interne pentru consiliul comunal şi de miniştrii respectivi pentru Camerele agricole, de industrie, comerţ şi muncă.

CAPITOLUL II

Constituirea consiliului judeţean şi comisiunilor judeţene

Art. 108. — Dacă nu au fost contestaţii asupra alegerilor sau dacă ele s'au găsit neîntemeiate, con-

siliile judeţene se convoacă de ministrul de interne pentru a se pronunţa asupra cazurilor de incapacitate, nedemnitate şi incompatibilitate.

Consilierii noui aleşi vor depune în prezenţa prefectului următorul jurământ:

„Jur credinţă Regelui şi Constituţiunii, jur să aplic cu nepărtinire legile ţării şi să apăr interesele judeţului“.

Nici un membru al consiliului nu poate lua parte la deliberări până nu depune jurământul.

Consiliul judeţean se întruneşte de drept, dacă nu a fost convocat în termen de 15 zile dela respingerea contestaţiilor făcute împotriva alegerilor sau dela expirarea termenului în care se puteau face contestaţiile.

Art. 109. — După depunerea jurământului, consiliul, prezidat de cel mai în vârstă dintre membrii săi, îşi alege prin vot secret biuroul pentru patru ani.

Biuroul se compune dintr'un preşedinte, doi vicepreşedinţi doi secretari şi doi chestori. La expirarea termenului de patru ani, până la constituirea noului biurou, funcţionează vechiul biurou.

Art. 110. — După constituirea biuroului, consiliul, ţinând seamă de cunoştinţele şi specialitatea membrilor cari îl compun, va forma cinci comisiuni, fiecare din cel puţin cinci membri şi cel mult opt membri.

Aceste comisiuni au atribuţiunea de a studia cu amănuntul toate chestiunile cari intră în căderile consiliului judeţean şi a referi în scris acestuia printr'un raport, sub forma căruia chestiunea va veni în discuţiunea plenară.

Consiliul judeţean, odată cu alegerea comisiunilor, desemnează prin votul său, pentru fiecare din ele, câte un raportor şi un supleant.

Raportorii şi supleanţii nu pot fi desemnaţi dintre membrii consiliului, cari ar fi funcţionari ai Statului.

Art. 111. — Comisiunile se aleg pe termen de

4 ani şi sunt prezidate de cel mai în vârstă dintre membri.

Mandatul lor expiră la epoca de preînoirea consiliului. Membrii al căror mandat a expirat se pot realege.

Un consilier judeţean poate face parte din cel mult 2 comisiuni.

Art. 112. — Comisiunile sunt următoarèle:

a) Comisiunea administrativă, financiară şi de control.

Această comisiune se ocupă de toate chestiunile de ordin administrativ, de tot ceeace priveşte finanţele judeţului, prezintă consiliului cu observaţiunile sale proiectul de buget alcătuit de către delegaţiunea permanentă judeţeană, verifică socotelile judeţului şi le prezintă cu raport consiliului;

b) Comisiunea de lucrări publice se ocupă cu studiul chestiunilor privitoare la căile de comunicaţie pe uscat şi pe apă, canalizări, rectificări de cursuri de apă, construcţiuni de orice fel, etc.;

c) Comisiunea economică se ocupă cu cercetarea chestiunilor privitoare la agricultură, comerţ şi industrie, cu toate ramurile lor şi cu întreaga economie a judeţului. Ea examinează măsurile ce trebuesc luate pentru aprovizionarea populaţiunii cu articole de primă necesitate.

d) Comisiunea cultelor şi a învăţământului studiază toate chestiunile privitoare la cult şi învăţământul profesional, elementar şi primar;

e) Comisiunea sanitară şi de asistenţă socială se ocupă cu toate chestiunile referitoare la sănătatea publică şi asistenţa socială, combaterea epidemiilor şi în genere îmbunătăţirea şi întreţinerea instituţiunilor sanitare şi de asistenţă socială de orice fel.

Comisiunile pot face consiliului orice fel de propuneri privitoare la chestiunile cari intră în competinţa lor.

Consilierii judeţeni de specialitate iau parte de drept în comisiunile respective.

Art. 113. — Prefectul poate să ia parte la şedinţele acestor comisiuni, iar şefii serviciilor speciale judeţene, precum şi administratorul financiar, sunt datori a lua parte la şedinţele comisiunii respective şi a da explicaţiunile ce li se va cere. Comisiunile pot să ceară luminile şi altor specialişti decât cei cari sunt în serviciul judeţului, pentru rezolvarea chestiunilor de competinţa lor.

Art. 114. — Raportorul, sau în caz de împiedicare, supleantul, studiază în prealabil chestiunile ce urmează a fi desbătute de comisiuni şi le prezintă cu raport scris.

Art. 115. — Comisiunile pot să decidă pentru cercetarea chestiunilor de competinţa lor anchete la localitate, printr'unul sau mai mulţi delegaţi ai comisiunii.

Art. 116. — Comisiunile lucrează ori de câte ori este nevoie.

Ele pot fi însă convocate şi de către prefectul judeţului, sau după cererea delegaţiei permanentă judeţeană.

CAPITOLUL III

Atribuţiunile consiliului judeţean.

Art 117. — Consiliile judeţene au iniţiativa şi decid în toate chestiunile de interes judeţean în conformitate cu legea de faţă şi legile speciale.

Prin delegaţiunea judeţeană supraveghează, controlează şi îndrumează administraţia serviciilor judeţene, precum şi acea a comunelor din judeţ, afară de municipii.

Sunt datoare a se rosti asupra chestiunilor ce li se deferă de diferite legi şi a executa şi dispoziţiunile ordonate de autoritatea centrală, în limitele competinţei sale legale, în interes general.

Art. 118. — Sunt de interes judeţean în deosebi chestiunile privitoare la:

a) Invăţământul primar, profesional şi secundar;

b) Sănătatea publică şi ocrotirea socială şi anu-

24 | 6
14

Prim
2 consil + Prie ?

3
1
1
1
1
3
1
1

14
6
20

Ply

10
2 vice 20 30. 20
30

2 vicepreședinți
1

me: clădirea, întreţinerea şi supravegherea din punct de vedere administrativ a spitalelor, dispensariilor, infirmeriilor, etc., judeţene, precum şi numirea personalului administrativ şi a celui sanitar necesar acestor instituţiuni şi stabilimente mai sus pomenite afară de medicii de orice categorie;

c) Construirea şi întreţinerea căilor de comunicaţie, lucrări publice, precum şi numirea personalului administrativ şi tehnic respectiv afară de inginerii de orice categorie;

d) Agricultura şi creşterea vitelor şi anume: administrarea islazurilor comunale, şcoli elementare agricole, organizarea serviciului agricol judeţean în scopul încurajării agriculturii, pomiculturii, sericiculturii, viticulturii, precum şi numirea personalului administrativ şi a celui inferior de specialitatea respectivă;

e) Măsuri pentru sprijinirea comerţului, industriei, meseriilor, învăţământului respectiv şi pentru protecţiunea monumentelor istorice.

In toate aceste chestiuni consiliile judeţene vor colabora cu Camerele de agricultură, comerţ, industrie şi muncă.

In toate acestea, precum şi în executarea altor atribuţiuni ce li s'ar da prin legi, consiliul judeţean va stimula iniţiativa comunală şi va coordona activitatea lor în scopul cât mai bunei folosiri a mijloacelor locale, statul prin departamentele respective păstrând directivele generale, controlul şi atribuţiunile ce are pe baza legilor respective.

Judeţul poate coopera cu comunele pentru lucrări de interes local şi cu Statul pentru lucrări de interes general, votează bugetul anual, administrează bunurile judeţului, stabileşte numărul funcţionarilor serviciilor judeţene şi le fixează retribuţiunile, hotărăşte în limitele legilor aşezarea şi perceperea diferitelor impozite şi taxe, ia măsuri pentru apărarea în justiţie a intereselor judeţului, autorizând pornirea proceselor şi stingerea lor, hotărăşte asupra actelor de dispoziţie, vânzări, schimburi, donaţiuni, cumpărări, primiri de legate, etc.

CAPITOLUL IV
Funcţionarea consiliului judeţean

Art. 119. — Consiliul judeţean se întruneşte în capitala judeţului, în localul prefecturii, în sesiune ordinară la 1 Octomvrie şi la 1 Martie a fiecărui an. El se întruneşte de drept la aceste date, chiar dacă n'a fost convocat.

In sesiune extraordinară consiliul judeţean se întruneşte ori de câteori reclamă aceasta interesele judeţului, fie după cererea prefectului sau a ministrului de interne.

Convocarea în sesiune extraordinară se face cu aprobarea ministrului de interne, căruia i se va comunica motivele convocării şi programul lucrărilor cu cari va avea să se ocupe consiliul.

Art. 120. — Convocarea se face pentru toate sesiunile de către preşedintele consiliului.

In cazul când preşedintele consiliului nu a făcut convocarea în termen de 10 zile de când prefectul i-a comunicat aprobarea sesiunii extraordinare de către ministrul de interne, această convocare se va face atunci de prefect.

Art. 121. — Durata sesiunii ordinare este de 15 zile, dar se poate prelungi în urma hotărîrii consiliului, care se va comunica şi prefectului.

Durata sesiunii extraordinare nu poate să depăşească 10 zile. Ea se poate însă prelungi cu învoirea consiliului, aprobată de ministrul de interne pe măsura nevoilor.

Art. 122. — Convocarea în sesiune ordinară şi extraordinară trebuie să preceadă cu 10 zile cel puţin ziua fixată pentru adunare, afară de cazuri de urgenţă, cari trebuiesc arătate în actul de convocare. Actul de convocare se va publica în „Monitorul Judeţului“ atât pentru sesiunea ordinară, cât şi pentru cea extraordinară.

Pe lângă această convocare preşedintele mai

adresează consilierilor şi încunoştiinţări speciale la domiciliul fiecăruia.

Convocările, atât cele publicate cât şi cele individuale, trebue să conţină programul lucrărilor şi obiectul convocării.

Art. 123. — O sesiune a consiliului se poate proroga prin ordonanţa ministrului de interne, pe termen de cel mult o lună.

Art. 124. — Programul lucrărilor se stabileşte de comun acord de către preşedintele consiliului judeţean delegaţia permanentă şi prefectul judeţului.

Art. 125. — Consiliul judeţean ţine una sau mai multe şedinţe pe zi. Şedinţele sunt publice. Cu toate acestea, după cererea preşedintelui, a prefectului sau a unei treimi a membrilor prezenţi, şedinţa poate fi declarată secretă.

Şedinţele în cari se discută chestiunile prevăzute la cap. III, VI şi X de sub titlul IV nu pot fi nici odată secrete.

Art. 126. — Şedinţele se deschid şi se închid de preşedinte. Ele încep neapărat cu citirea procesului-verbal al şedinţei trecute, care se aprobă de consiliu, în cazul când nici un consilier nu are observaţiuni de făcut. Procesul-verbal aprobat se semnează de către preşedinte şi de unul din secretari. Fiecare consilier are dreptul a cere să se facă menţiune în procesul-verbal, că el a votat pentru sau contra unei propuneri adoptate sau respinse.

Procesele-verbale ale şedinţelor consiliului se păstrează în ordinea în care au fost încheiate şi se publică în rezumat în „Monitorul Judeţului“, cel mult 10 zile dela închiderea sesiunii. Ele se transcriu într'un registru numerotat şi parafat de preşedinte şi de secretarul consiliului judeţean.

Preşedintele consiliului poate dispune ca încheierile luate în şedinţele secrete să fie ţinute secret, cât crede că este necesar pentru interesul judeţului sau Statului.

Art. 127. — Nici o chestiune nu poate fi adusă

în discuţiunea consiliului, dacă nu e cuprinsă în ordinea zilei, afară numai dacă a fost declarată urgenţa.

Urgenţa se declară cu două treimi a membrilor prezenţi, cu motivare anume în procesul-verbal al şedinţei, din care să rezulte invederat că întârzierea ar păgubi judeţul sau un interes general al Statului.

Chestiunile cuprinse în art. 211 nu pot fi declarate urgente. Ordinea de zi se hotărăşte cu cel puţin o zi înaintea şedinţei respective de către biurou, în înţelegere cu prefectul. Ordinea de zi se afişează în sală.

Pentru prima zi a sesiunii, ordinea de zi se comunică consilierilor odată cu convocarea.

In afară de consilierii judeţeni, cari au dreptul de a cere cu majoritate intervertirea ordinei de zi, prefectul poate şi el înaintea, sau în cursul şedinţei, să ceară a se pune în discuţiune chestiunile ce are de comunicat sau de pus în deliberarea consiliului.

Art. 128. — Preşedintele are poliţia adunării. El o exercită cu ajutorul chestorilor şi a pichetului de gardă, ce trebuie să i se pună la dispoziţie de către comandantul garnizoanei.

In acest scop preşedintele consiliului înştiinţează la timp garnizoana. Dacă nu a făcut el această cerere, o poate face prefectul.

In şedinţele publice, preşedintele poate, după invitare la ordine adresată publicului, să ordone depărtarea turburătorilor şi arestarea lor, comunicând despre aceasta de îndată Ministerului Public, care va hotărî în conformitate cu legea, dacă măsura trebuie menţinută.

Când ţinerea şedinţelor va fi tulburată de vreunul din membrii consiliului, atunci consiliul judeţean, cu majoritate absolută a celor prezenţi, va putea pronunţa excluderea temporară a acelui consilier, fără ca această excludere să poată fi mai lungă decât durata acelei sesiuni.

Poliţia este datoare a executa ordinul preşedintelui consiliului şi a deţine persoana ce i s'a trimis la dispoziţia autorităţii judecătoreşti.

Art. 129. — Orice întrunire a consiliului judeţean, care s'ar constitui şi ar delibera afară de timpul pentru care a fost convocat, într'alt loc şi contrariu modului stabilit de lege, este nelegală.

Ministrul de interne sau prefectul judeţului va lua măsuri ca asemenea adunări să se risipească îndată, sesizând în acelaş timp parchetul, care, de va găsi că este cazul, va da în judecată pe vinovaţi dacă au deliberat în chestiuni cari ar putea primejdui ordinea şi siguranţa Statului.

Consilierii găsiţi astfel vinovaţi pot fi pedepsiţi cu închisoare dela o lună până la doi ani, declaraţi excluşi din consiliu şi neeligibili în consiliile comunale şi judeţene timp de patru ani socotiţi din ziua condamnării.

In contra sentinţei tribunalului cei interesaţi au dreptul de apel în termenele şi la instanţele prevăzute de procedura penală.

Actele sau hotărîrile cari s'ar lua într'o asemenea adunare sunt nule de drept şi neexistente.

Art. 130. — Consiliul judeţean nu poate delibera dacă nu este de faţă cel puţin majoritatea absolută a membrilor cari compun adunarea şi nici o hotărîre nu este valabilă, dacă nu a întrunit majoritatea absolută a voturilor membrilor prezenţi, afară numai dacă legea nu a stabilit un quorum sau o majoritate mai mare de voturi.

In caz de paritate propunerea este respinsă, iar în caz de nulitate a votului el se repetă în şedinţa următoare.

Dacă şi la această şedinţă votul este tot nul, propunerea se socoteşte respinsă.

Art. 131. — Consilierii votează prin apel nominal sau prin ridicare de mâini. Asupra întregei propuneri sau încheeri, ei votează numai prin apel nominal.

In chestiuni de persoane votul este secret.

Art. 132. — Membrii consiliului nu pot lua cuvântul decât după ce l-au cerut şi li s'a dat de pre-

ședinte, care este dator a-l acorda în ordinea înscrierii oratorilor.

Președintele cheamă la chestiune pe oratorul care se depărtează dela ea.

Orice personalitate, orice înjurie, se socotește ca o violare a ordinei. In acest caz președintele cheamă la ordine pe orator. Chemarea la ordine nu se trece în procesul-verbal al ședinței decât cu aprobarea consiliului.

Art. 133. — Mandatul de consilier județean nu este retribuit. Cu toate acestea consilierii vor primi o indemnitate de transport și de întreținere pentru fiecare zi de lucrare sau pentru anume însărcinări speciale, cu cari au fost delegați și cari îi sustrag dela ocupațiunile lor obișnuite.

Art. 134. — La ședințele consiliului va asista întotdeauna, în calitate de reprezentant al guvernului, prefectul județului, sau în caz de împiedicare a acestuia, subprefectul.

Art. 135. — In toate chestiunile cari se desbat, prefectul județului poate cere cuvântul și da explicațiunile necesare.

El nu ia parte la vot.

Art. 136. — La ședințele consiliului județean ia parte întotdeauna și secretarul consiliului, care urmărește și înregistrează mersul desbaterilor, redactând procesul verbal al ședinței.

Art. 137. — Consiliul județean poate înființa comitete de cetățeni fără deosebire de sex, sub conducerea unui consilier, pentru a da concursul administrațiunii în chestiuni de interes local și mai ales în acelea privitoare la învățământ, cult, sănătatea publică, ocrotirea socială, căi de comunicație și agricultură.

CAPITOLUL V

Delegaţiunea permanentă judeţeană şi atribuţiunile ei

Art. 138. — Raportorii celor cinci comisiuni de specialitate compun delegaţiunea judeţeană. Supleanţii lor sunt supleanţii membrilor acestei delegaţiuni.

Art. 139. — Preşedintele delegaţiunii permanente este prefectul. In lipsa acestuia şedinţele sale se prezidează de cel mai în vârstă dintre membrii prezenţi ai delegaţiunii.

Art. 140. — Delegaţia se întruneşte la prefectură. Ea va avea de secretar pe secretarul consiliului judeţean însărcinat cu ţinerea lucrărilor. El ia parte la toate şedinţele şi contrasemnează toate actele delegaţiunii.

In caz de împiedecare, secretarul este înlocuit în atribuţiunile sale de către un funcţionar administrativ judeţean, delegat de prefect.

Delegaţiunea judeţeană lucrează în permanenţă.

Art. 141. — Delegaţia poate lucra în mod valabil cu trei membri. Prezenţa prefectului sau a înlocuitorului său este obligatorie.

Pentru fiecare şedinţă se încheie un proces-verbal, semnat de toţi membrii cari au luat parte la ea şi de secretar.

In cazul când lucrările delegaţiei ar fi împiedicate de lipsa membrilor titulari, se vor chema la şedinţă supleanţii lor, cari vor fi retribuiţi cu o diurnă stabilită de consiliul judeţean.

Art. 142. — Membrii delegaţiunii de comun acord îşi vor repartiza lucrările după specialitatea fiecăruia.

Art. 143. — Delegaţia permanentă se pronunţă asupra oricărei dintre chestiunile de competinţa consiliului, afară de votarea bugetului, aprobarea socotelilor, a împrumuturilor şi a actelor de dispoziţie (înstrăinări, tranzacţii, etc.), concesionări de servicii

şi lucrări, asociaţii, modificări teritoriale la comune şi judeţ.

Art. 144. — Delegaţiunea are şi atribuţiuni proprii şi anume:

a) Supraveghiază administraţia serviciilor judeţene;

b) Supraveghează, controlează şi îndrumează administraţia comunelor din judeţ afară de municipii;

c) Se pronunţă asupra încheerii consiliilor comunale, ori de câte ori legea cere aceasta;

d) Işi dă avizul cerut de către autorităţile competinte;

e) Hotărăşte asupra tuturor contestaţiilor sau apelurilor, ce-i sunt date în competinţă prin legi;

f) Se pronunţă ca instanţă de conciliere în conformitate cu dispoziţiunile prezentei legi;

g) Ia măsuri pentru apărărea intereselor judeţului în justiţie, înaintea căreia judeţul este reprezentat printr'un membru al delegaţiei.

Delegaţiunea este datoare a referi consiliului judeţean în fiecare sesiune despre starea proceselor. In cazuri urgente poate face orice act în justiţie pentru conservarea drepturilor în justiţie.

Art. 145. — Delegaţiunea permanentă este şi organ consultativ al prefectului, care-i poate cere părerea în orice chestiuni de interes local.

Art. 146. — Prefectul sau înlocuitorul său pot ataca cu apel încheierile delegaţiunii judeţene când acestea sunt luate cu călcarea legii sau a regulamentelor, sau când sunt împotriva interesului general, chiar dacă se găsesc în curs de executare.

Ministrul de interne se pronunţă cu avizul consiliului superior administrativ.

Art. 147. — Membrii delegaţiunii vor fi retribuiţi cu un salariu fix din care se va face reţineri pentru pensiune şi nu vor putea în acelaş timp ocupa nici o funcţiune publică. Retribuţiunea se hotărăşte de consiliu, şi se înscrie în fiecare an în bugetul judeţului.

Art. 148. — Membrii delegaţiunilor permanente

judeţene pot fi suspendaţi sau îndepărtaţi din funcţiunile lor de ministrul de interne pentru aceleaşi motive şi cu aceleaşi forme ca şi aceia ai delegaţiunilor permanente ale comunelor reşedinţe de judeţ. Vacanţele se împlinesc cu membri supleanţi, când şi aceştia lipsesc, consiliul judeţean procede la noui alegeri.

Consiliul judeţean la prima sa întrunire va fi încunoştiinţat despre măsurile disciplinare luate în contra membrilor delegaţiunii permanente.

CAPITOLUL VI

Serviciile şi funcţionarii judeţeni

Art. 149. — Serviciile administraţiunii judeţene sunt următoarele:

Serviciul administrativ, serviciul financiar şi de contabilitate, serviciul statistic, serviciul tehnic al drumurilor şi construcţiunilor, serviciul sanitar şi al ocrotirilor sociale, serviciul veterinar şi zootehnic, serviciul învăţământului, serviciul cultului, serviciul economic şi serviciul contencios.

Judeţele vor putea da desvoltarea pe care o impune atribuţiunile fiecărui serviciu în raport şi cu mijloacele de cari dispun. Ele pot înfiinţa şi alte servicii.

Art. 150. — Funcţionarii judeţeni sunt de două categorii: administrativi şi de specialitate.

Din prima categorie fac parte secretarul consiliului judeţean, directorii sau şefii diferitelor servicii, precum şi şefii de birou, impiegaţii şi asimilaţii lor.

Din a doua categorie fac parte: personalul învăţământului primar şi profesional, al contenciosului şi personalul inferior sanitar, veterinar, tehnic, financiar, economic şi agricol.

Art. 151. — Pentru a fi numit secretar al consiliului judeţean, candidatul trebuie să îndeplinească aceleaşi condiţiuni ca şi pretorul. El este asimilat în grad, salariu şi în drepturi la înaintare cu pretorul.

Art. 152. — Secretarul consiliului judeţean asistă la şedinţele consiliului şi delegaţiunii permanente, redactează şi înregistrează procesele-verbale ale şedinţelor, contrasemnează toate actele cari emană dela consiliu sau delegaţiunea permanentă şi are răspunderea bunului mers al serviciului administrativ judeţean.

Redactarea şi îngrijirea apariţiei regulate a „Monitorului Judeţean" intră în atribuţiunile funcţiunii secretarului.

In lipsa sa, sau în caz de împiedicare, el este înlocuit în atribuţiunile sale de un şef de biurou desemnat de delegaţiunea pemanentă.

Actualii secretari ai consiliilor judeţene, cari se vor găsi stabili la promulgarea legii, sunt confirmaţi în funcţiunile lor.

Art. 153. — Condiţiunile de admisibilitate ale funcţionarilor de specialitate a căror numire intră în competinţa autorităţii judeţene, precum şi drepturile lor la înaintare, retribuţiuni, măsuri disciplinare şi pensionare, sunt cele prevăzute în statut şi legile speciale.

Numirea acestui personal se face în baza propunerilor şefilor de servicii respectivi.

Condiţiunile de admisibilitate ale funcţionarilor administrativi judeţeni şi oricari alte drepturi ale lor sunt prevăzute în statut şi legea de faţă.

Art. 154. — Administraţia judeţeană are dreptul să exercite un control imediat şi asupra activităţii funcţionarilor de specialitate.

Prefectul poate oricând sà ceară punerea în mişcare a acţiunii disciplinare pentru abaterile săvârşite de aceşti funcţionari şi ministerele respective sunt datoare a da curs neîntârziat cererii.

Inaintea comisiunii disciplinare perfectul va fi reprezentat prin delegatul Ministerului respectiv.

Art. 155. — Fiecare consiliu judeţean îşi va întocmi regulamente, în conformitate cu legea de faţă,

prin cari va determina, în mod amănunţit, organizarea diferitelor servicii, atribuţiunile şi retribuţiunea personalului.

TITLUL IV

Dispoziţiuni comune.

CAPITOLUL I

Alegeri administrative.

SECŢIA I

Alegători şi eligibili la comună şi judeţ.

Art. 156. — Sunt alegători la comune şi judeţ toţi cetăţenii români cari, pe lângă celelalte condiţiuni pe cari trebuie să le îndeplinească alegătorii pentru Adunarea deputaţilor, au vârsta de 21 ani şi domiciliul real de cel puţin un an în comuna sau judeţul, unde urmează să-şi exercite drepturile lor. Această condiţiune nu se cere funcţionarilor publici.

Alegătorii domiciliaţi în capitala judeţului nu votează la alegerile judeţene; ei sunt însă eligibili în consiliile judeţene.

Proprietarii de imobile din staţiunile climaterice şi balneare pot să declare la primăriile respective, în cursul lunei Ianuarie a fiecărui an, înainte ca listele electorale să rămână definitive, că înţeleg să exercite dreptul de alegător în acele comune chiar dacă nu au acolo domiciliul lor real.

Sunt deasemenea alegători şi eligibili în consiliul judeţean, chiar dacă nu au domiciliul real în cuprinsul judeţului, cetăţenii români cari exercită acolo un comerţ, o industrie, o profesiune, sau sunt proprietari de imobile şi au făcut în termenul arătat la alineatul 3 declaraţiunea voinţei lor la primăria comunei din judeţ unde au intenţiunea de a-şi exercita dreptul lor de vot.

Art. 157. — Listele electorale comunale şi judeţene se formează de delegaţia permanentă şi comunală a fiecărei comune.

Art. 158. — Listele electorale vor cuprinde în ordinea alfabetică, după numele de familie, numărul de ordine al alegătorilor, numele de familie sau de botez, vârsta, ocupaţiunea, arătarea dacă este alegător la comună sau judeţ şi o rubrică pentru observări.

Listele electorale vor fi afişate la întocmirea lor cel mai târziu până la 1 Fevruarie, iar modificările ce s'ar face în fiecare an se vor afişa tot până la această dată.

Orice cetăţean va putea contesta omisiunile, ştergerile sau înscrierile nelegale, prin cereri adresate judecătorului de ocol respectiv, în termen de 10 zile dela afişare.

Judecătorul se pronunţă în camera de consiliu în termen de 10 zile dela primirea cererilor.

Termenele de judecată se vor afişa la uşa judecătoriei. Hotărîrea judecătorului este definitivă şi se va comunica din oficiu şi de urgenţă primăriei respective, care se va conforma.

Listele rămase definitive se vor transcrie de autoritatea comunală într'un registru special, numerotat şi parafat de judecătorul de ocol. Copie depe registru se depune la judecătoria de ocol respectivă.

Registrul va fi ţinut la dispoziţia oricărui cetăţean. Se vor putea publica listele şi în broşuri.

Aceste liste astfel întocmite sunt permanente.

Autoritatea comunală va îngriji, ca să se distribue cărţile alegătorilor cel mai târziu până în trei zile înainte de data alegerii. Cele rămase nedistribuite la acest termen se vor ridica de cei interesaţi dela primăria respectivă în comunele rurale, iar în celelalte comune dela judecătoria de ocol respectivă, unde se vor depune.

Ştergeri sau înscrieri din nou în listele electorale permanente se vor face după formele arătate mai sus în fiecare an.

Delegaţiunea permanentă comunală, şi în comu-

nele rurale împreună cu notarul, face aceste modificări, le afişează la uşa casei comunale, şi le comunică îndată în scris, sub luare de dovadă a celor interesaţi, până la 15 Ianuarie ale fiecărui an.

Aceştia se pot adresa cu cereri judecătorului de ocol.

Procedura se va urma cum se arată mai sus.

Autorităţile comunale sunt datoare să opereze în registru modificările rămase definitive.

Recursul nu suspendă executarea.

Art. 159. — Sunt eligibili în consiliile comunale şi judeţene toţi cetăţenii români cari, pe lângă condiţiunile de a fi alegători, au vârsta de 25 ani împliniţi şi ştiu ceti şi scrie, precum şi acei arătaţi în art. 156, alin. II şi III.

Art. 160. — Alegătorilor şi aleşilor dela comună şi judeţ le sunt aplicabile cazurile de incapacitate, nedemnitate şi incompatibilitate prevăzute atât în legea de faţă, cât şi în legea electorală pentru alegerile Corpurilor legiuitoare.

Art. 161. — Nu pot fi aleşi consilieri: militarii activi, debitanţii de băuturi spirtoase în comunele rurale, monahii, arendaşii proprietăţilor comunei sau judeţului, antreprenorii direcţi sau prin persoane interpuse ai diferitelor lucrări sau furnituri ale comunei sau judeţului, funcţionarii retribuiţi de comună, judeţ, Stat sau stabilimentele publice puse sub controlul lor.

Art. 162. — Mandatul de consilier comunal este incompatibil cu acela de consilier judeţean, în afară de excepţiunile prevăzute în art. 19, alin 1 şi art. 103, alin. 1.

Cel care se găseşte în această categorie trebuie să opteze în termen de 3 zile dela validare pentru unul din aceste mandate.

Dacă nu optează, de considerat ca membru al consiliului în care s'a ales în urmă, celălalt loc declarându-se vacant.

Nu pot fi membri aceluiaş consiliu rudele până la al patrulea grad inclusiv.

In cazul când s'ar ivi aceste eventualităţi, va fi preferat cel mai în vârstă dintre cei aleşi.

Art. 163. — Mandatul consilierilor odată acceptat este obligatoriu şi nu se poate refuza decât pentru: vârsta de 60 ani împliniţi, boală care îi pune în imposibilitate a-şi exercita mandatul, schimbarea domiciliului şi orânduirea într'un serviciu public incompatibil cu mandatul de consilier.

Consilierii cari după două convocări nu se prezintă să presteze jurământul sau cari prezentându-se refuză să-l presteze, precum şi cei cari după depunerea jurământului lipsesc, fără motive legiuite, cinci şedinţe consecutive sau o treime din numărul total al şedinţelor în cursul unui an se pedepsesc cu amendă dela 100 până la 1.000 lei în comunele rurale şi urbane nereşedinţe, dela 1.000—10.000 lei în comunele urbane reşedinţe şi judeţe. Câtimea amendei se decide de consiliu şi se incasează, prin legea de urmărire, în folosul casei comunale sau judeţene.

Dacă consiliul nu ia măsuri să constate aceste abateri, prefectul, din oficiu pentru comune afară de municipii, şi ministrul de interne pentru municipii şi judeţe, sunt în drept să cerceteze faptele şi să aplice sancţiunile de mai sus.

Aceste autorităţi nu pot lua însă nici o măsură decât după ce consilierii au fost înştiinţaţi pentru a se apăra, fie verbal, fie prin memorii scrise.

Dacă prin neprezentarea consilierilor sau refuzul lor de a presta jurământul, comuna sau judeţul au suferit vreo pagubă, ei sunt răspunzători conform dispoziţiunilor dela capitolul răspunderilor.

SECŢIUNEA II

Alegeri ordinare, complimentare şi de preînoire.

Art. 164. — Alegătorii comunali şi judeţeni pot fi convocaţi pentru alegeri ordinare, de preînoire sau complimentare.

Art. 165. — Alegerile ordinare au loc la împlinirea termenului de 8 ani, termen la care expiră man-

datul consilierilor aleşi prin vot universal, sau la orice dată când consiliul se alege în completul său.

Alegerile de preînoire au loc la fiecare perioadă de patru ani, pentru alegerea unei treimi din consilieri cari vor fi desemnaţi prin tragere la sorţi.

Alegerile complimentare pot să aibă loc la orice dată, în cursul perioadei de 8 ani, când vacanţele neîmplinite cu supleanţi ajung la o treime din numărul consilierilor aleşi.

Art. 166. — Dacă din diferite cauze alegerile comunale nu s'au putut efectua la timp, vechile consilii sau comisiile interimare girează după normele stabilite.

SECŢIUNEA III

Convocarea alegătorilor comunali şi judeţeni. — Operaţiuni electorale

Art. 167. — Alegerile au totdeauna loc în cel mult 2 luni dela împlinirea faptului care le-a provocat, iar convocarea corpului electoral se face şi se publică cu cel puţin 21 zile înainte de ziua fixată pentru alegeri.

Convocarea alegătorilor comunelor rurale şi urbane, afară de municipii, se face prin ordonanţa prefectului.

Convocarea alegătorilor judeţeni şi ai municipiilor se face prin ordonanţa ministrului de interne.

La alegerile ordinare convocarea corpului electoral se va face astfel ca alegerile să fie efectuate înainte de expirarea mandatului consiliului pe care îl înlocuieşte.

Art. 168. — Convocarea trebuie să arate scopul convocării, dacă alegătorii sunt convocaţi pentru alegerile de judeţ sau comună şi anume pentru ce comună, dacă alegătorii sunt convocaţi pentru alegeri ordinare, de preînoire sau complimentare, localitatea unde are a se efectua alegerea, numărul consilierilor cari sunt de ales, ziua în care urmează a se efectua alegerea, ora începerii şi finirii votării, pre-

cum şi data întrunirii consiliului, care nu poate fi mai depărtată de 15 zile dela data alegerii.

Convocarea se va publica în *Monitorul Oficial* pentru municipii şi judeţe şi în *Monitorul Judeţean* pentru celelalte comune şi se va comunica primului-preşedinte al tribunalului respectiv, care este de drept preşedintele biuroului electoral central.

Art. 169. — Fiecare comună constitue o circumscripţie electorală în alegerile comunale.

Când numărul alegătorilor dintr'o comună e mai mare de 1.500, circumscripţiunea va putea fi împărţită, pentru înlesnirea operaţiunilor electorale, în mai multe secţiuni.

Art. 170. — Repartizarea alegătorilor pe secţiuni de votare se face de preşedintele biuroului electoral central cu cel puţin 15 zile înainte de ziua alegerii, se afişează prin îngrijirea acestuia la uşa tribunalului şi se comunică prefectului, judeţului,care la rândul său o publică şi o afişează în localităţile unde urmează a se efectua alegerea. Aceste publicaţiuni vor cuprinde toate indicaţiile arătate în ordonanţa de convocare, precum şi localul unde se va vota, ora începerii şi finirii votării.

Una din secţiuni va centraliza şi totaliza voturile dela toate celelalte secţiuni, va proclama rezultatul alegerii şi va repartiza mandatele.

La alegerile judeţene, biuroul electoral central centralizează rezultatele dela toate secţiunile din judeţ, repartizează mandatele şi proclamă rezultatul alegerii conform prescripţiunilor legii.

Art. 171. — Operaţiunile electorale atât pentru comună cât şi pentru judeţ durează o singură zi. Ele încep la ora 8 dimineaţa, cu o singură întrerupere de două ore în timpul mesei, şi continuă până la ora 17, putându-se prelungi de către preşedintele biuroului de votare cel mult până la ora 22, dacă mai sunt alegători cari nu au votat.

Art. 172. — Biurourile electorale se prezidează de magistraţi, desemnaţi de primul-preşedinte al tribunalului local sau înlocuitorul său, cu 10 zile inainte

de alegeri şi prin tragere la sorţi. In comunele unde funcţionează Curţi de apel, magistraţii prezidează şi sunt desemnaţi de primul preşedinte al Curţii de apel sau înlocuitorul său, şi în caz când numărul judecătorilor şi ajutorilor de ocol, precum şi al magistraţilor tribunalului nu este suficient se complectează cu consilierii Curţii de apel.

Odată cu tragerea la sorţi a magistraţilor se va determina şi secţiunea care va centraliza, totaliza şi proclama rezultatul votului pentru alegerile comunale. Primul-preşedinte al tribunalului sau înlocuitorul său este de drept preşedintele biuroului electoral central.

In cazul când numărul magistraţilor chemaţi a prezida alegerile în comunele rurale ar fi mai mic decât numărul comunelor în cari urmează să se facă alegeri, ele se vor efectua pe grupe de comune.

Gruparea comunelor se va face de primul-preşedinte al tribunalului sau înlocuitorul său odată cu tragerea la sorţi a magistraţilor delegaţi a prezida alegerile.

Când din lipsa magistraţilor aceste alegeri nu s'ar putea efectua în termen, ele vor putea fi prezidate în mod excepţional de consilierii judeţeni desemnaţi prin sorţi în şedinţă publică de primul-preşedinte al tribunalului sau înlocuitorul său, în acelaş timp cu formarea grupelor de comune.

Art. 173. — In cazul când numărul magistraţilor chemaţi a prezida alegerile judeţene ar fi mai mic decât numărul secţiilor de votare, aceste alegeri se vor efectua pe grupe de judeţe.

Gruparea judeţelor şi numărul secţiilor de votare se va stabili de ministrul de interne împreună cu ministrul de justiţie, luând ca bază circumscripţiile Curţilor de apel şi rapoartele prefecţilor în ce priveşte numărul alegătorilor, posibilităţile de transport şi propunerile privitoare la numărul secţiilor. Desemnarea magistraţilor cari vor prezida secţiunile de votare se vor face prin sorţi de către primul-preşedinte al fiecărei Curţi de apel sau înlocuitorului său dintre toţi magistraţii circumscripţiei afară

de primul-preşedinte sau un consilier şi de primul-preşedinte al tribunalului sau înlocuitorul său cari vor rămâne la sediu.

Art. 174. — Preşedintele biuroului de vot va fi la toate alegerile asistat de unul din grefieri sau ajutorii instanţei căreia aparţine şi în lipsă de un funcţionar al grefei delegat în acest scop, şi de doi alegători, traşi la sorţi din cei cari au fost desemnaţi de către candidaţi odată cu depunerea candidaturilor.

Art. 175. — Propunerea candidaturilor se face atât pentru comune cât şi pentru judeţ cu cel puţin 8 zile înainte de ziua fixată pentru votare şi până la ora 18 a ultimei zile utile.

In comunele rurale şi urbane nereşedinţe propunerea se face la judecătorul de ocol în circumscripţia căreia se găseşte comuna. In capitalele de judeţ şi pentru alegere judeţene propunerea se face la primul-preşedinte al tribunalului respectiv.

Propunerea trebuie făcută în scris în două exemplare şi semnată de un număr de cel puţin 25 alegători în comunele rurale şi urbane şi cel puţin 50 în municipii şi judeţe.

Alegătorii propunători se vor prezenta în persoană sau prin mandatar. Magistratul care primeşte propunerile se va asigura de identitatea lor şi dacă atât ei cât şi candidaţii figurează în listele electorale. Nu este obligatorie prezenţa înaintea judecătorilor a propunătorilor din comunele rurale. Identitatea lor poate fi atestată de către notarul comunei.

Pentru comunele rurale propunerea candidaţilor se poate face şi verbal, dar numai în faţa judecătorului.

Magistratul care a primit propunerile de candidaturi va lua act de declaraţiile făcute şi va înregistra numele candidaţilor în ordinea cerută de propunători, dresând un proces-verbal.

Art. 176. — Fiecare listă trebuie să cuprindă un număr de candidaţi egal cu numărul consilierilor, ce sunt de ales, precum şi un număr de candidaţi

Convocare.

În vederea constituirei Consiliului judeţean Cluj — Vă rugăm să binevoiţi a Vă prezenta la consfătuirea localnicilor — ce se va ţine Dumineca 31 Oct 926. orele 12 a. m. în localul ziarului „Patria". —

Sunt convocaţi Dnii:

~~Dr Aurel Socol advocat Elisabeta 37.~~ plecat.

1. Dr Simion Nemeş, Iuliu Maniu 34. [illegible]
2. Andrei Ludu asess-cons. Iuliu Maniu Casa Eppiei [illegible]
3. Dr Pompei Fărcaşiu adv. Calea Victoriei 25. Dr Farcaş
4. Dr Flaviu Laurenţiu adv. Regina Maria [illegible]
5. Ioan Hardrea preot Calea Victoriei 57. [illegible]
6. Dr Teodor Giurgiu adv. Dr Giurgiu
7. Dr Sava Vasile asessor la Epp. ort. Dr [illegible]
8. Alexandru-Nemes major în ret. Calea Victoriei 26
9. Adrian Otoi dir. de banca Piata Stefan cel Mare
10. Emil Bortolon dir. „Economul"
11. Dr Victor Ciurdariu adv. la Poliţie [illegible] Victor Ciurdariu
~~12. Dr [illegible]~~

Cluj la 30 Oct 926.

Dr E. Hatieganu

Dr Giurgiu

I

Constituirea cons. jud.

1. Depunerea jurământului în prezența prefectului
2., Presideaza ce-l mai în vârstă.
3., Se alege prin vot secret biroul pentru 4 ani.

Biroul se compune din 1 pres., 2 vicepres., doi secretari, 2 chestori.

4. După constituirea biroului consiliul va forma 5 comisiuni (5-8 membrii)

Prin vot desemnează pentru

Fiecare comisiune 1 raportor
și 1 supleant.

Comis. se aleg pe 4 ani
și sunt prezidat de cel
mai în vârstă.
1 Cons poate face parte din cel
mult 2 Comisiuni.

Comisiunile:

1. Com. admin, finanțe și de
control
2. Lucrări publice
3. Economice
4. Culte, învățământ
5. Sanitară.

II.

<u>Delegațiunea permanentă</u>

Raportorii celor 5 com. de specialitate compun delegațiunea județea-nă.

Supleanții lor sunt supleanții membrilor acestei delegațiuni.

<u>Președinte</u> este pre-fectul.

Lucrează în permanență

Delegațiunea lor. Cu
3 membri.

Aderenti activi a partidului:

1. Oameni de specialitate

2. Oameni, cari să poată funcționa ~~regulat~~ în permanență

3.) Oameni, cari pot și știu lua să ține contact cu ~~ap~~ populația dela sate

4.) Acei, cari

I. Hopârtean Vasile
președinte de vârstă

egal cu o treime din totalul consilierilor, pentru alegerea supleanţilor.

Când o comună se compune din mai multe sate, listele propuse trebuie să cuprindă cel puţin câte un candidat pentru fiecare sat.

Nimeni nu poate candida decât pe o singură listă.

Art. 177. — Odată cu depunerea candidaturilor sau cel mult până în preziua alegerii, propunătorii sau candidaţii vor putea desemna judecătorului respectiv pentru fiecare listă şi pentru fiecare secţiune de votare câte doi alegători asistenţi şi câte doi delegaţi.

Art. 178. — Candidaţii trebuie să declare, în scris sau verbal, în faţa magistratului competinte, acceptarea candidaturii cu cel puţin 8 zile înainte de ziua fixată pentru votare.

In acelaş termen propunătorii au facultatea de a declara un semn distinctiv, şi anume un număr de puncte negre în diametru de 5 mm sau de bare negre în lungime de 1 cm.

Pentru comunele rurale acceptarea candidaturilor se va putea face şi înaintea notarului, care după ce le va certifica, le va înainta judecătorului respectiv.

Candidaturile odată acceptate, retragerea lor nu va influenţa asupra validităţii listei.

Art. 179. — Se consideră nule şi neavenite listele cari conţin un număr mai mare sau mai mic de candidaţi decât cel cerut de lege, precum şi acelea cari nu sunt compuse conform dispoziţiunilor din art. 176.

Art. 180. — In prima zi după expirarea termenului de primirea candidaturilor, magistratul respectiv va dispune imprimarea buletinelor de vot.

Art. 181. — Buletinul de vot va avea forma unei coli de hârtie de scrisori în patru pagini.

Dimensiunile se vor stabili de către magistratul care dispune imprimarea, ţinând seamă de numărul listelor depuse.

Nici într'un caz buletinul nu va depăşi formatul unei coli obişnuite de hârtie de scris.

Art. 182. — Hârtia de buletine va fi albă şi se

va împărţi în paginile 1, 2, 3, etc., şi în atâtea despărţituri egale câte liste de candidaţi s'au depus.

Aceste despărţituri vor fi numerotate dela stânga spre dreapta — şi în fiecare din ele se va imprima câte una din listele propuse cu indicarea candidaţilor titulari şi supleanţi, în ordinea în care s'au propus — iar numele acestora în ordinea în care sau declarat.

Buletinele se vor imprima toate cu aceleaşi caractere şi cu aceeaşi cerneală, având în fruntea fiecărei liste semnele dinstictive declarate.

Pagina ultimă a buletinului va rămâne albă pentru ca preşedintele secţiei respective de votare să aplice pe ea sigiliul său.

Art. 183. — Buletinele de vot se încredinţează fiecărui preşedinte de biuroul electoral, sub luare de dovadă, până în ajunul zilei hotărîte pentru efectuarea alegerilor. Numărul buletinelor va depăşi cu 10 la sută numărul alegătorilor dela fiecare secţiune.

In ziua hotărîtă pentru operaţiunea electorală, înainte de începerea votării, preşedintele fiecărui biurou va aplica pe pagina ultimă a fiecărui buletin sigiliul său.

Art. 184. — Alegătorii se prezintă la vot şi primesc dela preşedintele biuroului buletinul conţinând toate listele cari s'au propus, precum şi o ştampilă care are imprimat cuvântul „votat". Preşedintele biuroului se asigură de identitatea alegătorului şi explică modul de votare. Alegătorul intră în camera de vot, aplică ştampila „votat" pe lista pe care o alege şi prezintă apoi preşedintelui buletinul îndoit în patru, purtând în evidenţă partea pe care este aplicat sigiliul preşedintelui.

Art. 185. — Sunt nule buletinele cari nu poartă pe ele sigiliul aplicat de preşedinte pentru control, acelea prezentate deschise, acelea din cari sunt şterşi unii candidaţi, precum şi acelea cari nu ar fi din cele imprimate prin îngrijirea autorităţii judecătoreşti sau cari conţin semnele evidente ale unei prealabile înţelegeri.

Anularea se pronunţă de preşedinte la prezen-

tarea votului pentru buletinele cari nu poartă sigiliul aplicat sau sunt înfăţişate deschise, şi pentru celelalte la citirea voturilor.

Se socotesc exprimate şi intră în calcul voturile anulate, afară de cele prezentate deschise sau fără sigiliu, cari se consideră neexprimate.

Art. 186. — Propunătorii sau candidaţii pot să declare că renunţă la desemnarea delegaţiunilor şi asistenţilor şi să lase preşedintelui biuroului facultatea de a-şi alege asistenţi dintre alegători dacă găseşte necesar aceasta.

Art. 187. — Poliţia alegerilor în localul de vot şi într'o zonă până la 500 metri în jurul acestui local se face de către preşedintele biuroului de vot, care are la dispoziţia sa trupe şi acolo unde nu sunt trupe, jandarmi. In comunele rurale zona de votare cuprinde întreaga comună.

Art. 188. — Nimănui nu-i este permis a intra înarmat în zona şi localul de vot, nici a face propaganda prin strigări, nici a constitui aglomeraţiuni.

In zona de votare toate debitele de băuturi spirtoase vor fi închise, iar în comunele rurale această măsură se întinde în întreaga comună, în toată ziua alegerii.

Art. 189. — Odată ce scrutinul s'a închis, nimeni nu mai poate intra în sala de vot decât candidaţii, delegaţii şi asistenţii.

Preşedintele procedează de îndată la despuierea scrutinului. El numără şi citeşte fiecare buletin cu glas tare, pronunţând numele şi semnul care a fost votat, declarând buletinele cari sunt anulate.

Asistenţii înscriu în tablouri numărul voturilor întrunite de fiecare listă şi se controlează unii pe alţii.

Art. 190. — Pentru ca o listă să aibă majoritatea mandatelor, trebuie să întrunească jumătate plus unul din numărul votanţilor.

O cincime din numărul mandatelor se atribue minorităţii.

Mandatele minorităţii se atribue listelor cari au obţinut cel puţin o cincime din numărul voturilor exprimate.

Dacă două liste au obţinut câte o cincime, mandatele minorităţii se atribue acestor liste în mod egal ; iar dacă numărul mandatelor este fără soţ, unul din ele se atribue prin tragerea la sorţi.

Dacă nici una din listele minorităţii n'a obţinut acest număr de voturi, atunci toate mandatele se atribue listei care a obţinut majoritatea absolută a voturilor.

Art. 191. — Dacă nici una din liste n'a obţinut majoritatea absolută, alegerea se repetă în ziua corespunzătoare a săptămânei viitoare.

La această alegere biuroul atribue majoritatea mandatelor listei care a obţinut cel mai mare număr de voturi, iar minoritatea mandatelor acelei liste care a obţinut un număr de voturi imediat inferior celei dintâi. In caz de paritate, mandatele se repartizează în mod egal pentru toate listele.

Mandate rămase nerepartizate se atribue prin tragere la sorţi.

Art. 192. — Mandatele atât pentru majoritate cât şi pentru minoritate se atribue candidaţilor depe fiecare listă în ordinea în care s'a declarat de propunători.

Candidaţii cari prin aplicarea acestei dispoziţii nu au ajuns să obţie un mandat, devin de drept supleanţi listei respective.

Numărul supleanţilor până la o treime se completează cu supleanţii proclamaţi aleşi, după aceleaşi norme ca şi titularii, atribuindu-se fiecărei liste supleanţii propuşi.

Art. 193. — Dacă nu se propune decât o singură listă de candidaţi în termenul legal, preşedintele tribunalului pentru comunele urbane reşedinţe de judeţ şi pentru judeţe, şi judecătorul de ocol pentru celelalte comune, proclamă aleasă unica listă depusă, a doua zi după expirarea termenului de propunere, şi aduce aceasta la cunoştinţa publică.

Art. 194. — Dacă este o singură secţiune de votare, preşedintele biuroului respectiv, îndată după terminarea despuierii scrutinului şi dresarea procesului-verbal, proclamă rezultatul votului.

Dacă sunt mai multe secţiuni de votare, rezultatele fiecărei secţiuni se transmit în aceeaş seară la secţiunea centrală, care le totalizează şi proclamă rezultatul definitiv fără a întrerupe lucrările.

In acest caz, preşedinţii secţiunilor de votare nu constată decât numărul voturilor întrunite de fiecare listă, precum şi numărul voturilor anulate, iar atribuirea mandatelor se face de către preşedintele secţiunii centrale.

Art. 195. — Cheltuelile pentru tipărirea buletinelor se suportă de către candidaţi. Cuantumul se stabileşte de preşedintele biuroului central electoral pentru judeţ şi comunele unde sunt mai multe secţiuni şi de judecătorul de ocol respectiv pentru celelalte comune şi se va afişa şi publica îndată după emiterea ordonanţei de convocare a alegătorilor.

Odată cu propunerea candidaturilor se vor depune şi sumele necesare tipăririi buletinelor. In caz când nu se depune aceste sume, propunerile se socotesc neavenite. Celelalte cheltueli se suportă de comuna respectivă pentru alegerile comunale şi de judeţ pentru alegerile judeţene.

Art. 196. — In prima sesiune ordinară din al 4-lea an al alegerii se trag la sorţi în şedinţă publică, de către primar în consiliile comunale şi de către preşedinte în consiliile judeţene, o treime din numărul de consilieri, în locul cărora trebue să se facă noui alegeri, înainte de începerea celui de al 5-lea an.

Dacă numărul membrilor cari compun consiliul comunal nu se poate divide cu trei, treimea se va calcula la cel mai mare număr apropiat divizibil cu trei.

In cazul când la această dată sunt în consiliu vacanţe cari nu s'au putut completa cu supleanţi, aceste vacanţe intră în numărul locurilor de preînoire. La alegerile de preînoire se completează şi locurile

de consilieri supleanţi cari s'ar găsi vacante la acea dată.

Art. 197. — Alegerile complimentare şi de preînoire se efectuează în acelaş mod ca şi cele ordinare. Consilierii ieşiţi la sorţi se pot realege.

Art. 198. — Dosarele alegerilor comunelor rurale şi urbane se înaintează în termen de cel mul 24 ore prefectului, iar acelea ale municipiilor şi judeţelor ministrului de interne.

Art. 199. — In tot timpul cât durează operaţiunea electorală şi până la proclamarea rezultatului votului, alegătorii, candidaţii şi delegaţi pot face contestaţiuni numai scrise către preşedintele biuroului, asupra operaţiunilor votării, precum şi asupra formalităţilor privitoare la convocarea alegătorilor şi a celorlalte dispoziţiuni în legătură cu alegerile.

După proclamarea rezultatului alegerii, delegaţii, candidaţii sau un număr de 20 alegători au dreptul să adreseze prefectului contestaţiuni asupra alegerii din comunele rurale şi urbane şi ministrului de interne asupra alegerilor din municipii şi judeţe.

Aceste contestaţiuni se vor adresa înăuntrul termenului de 10 zile libere dela proclamarea rezultatului.

Art. 200. — Ministrul de interne se pronunţă asupra contestaţiunilor de competinţa sa, cu avizul consiliului administrativ superior.

Prefectul se pronunţă asupra contestaţiunilor de competinţa sa, cu avizul delegaţiunii judeţene permanente. Deciziunea se afişează la prefectură şi la primăria comunei.

Contestatorii pot depune memorii şi pot fi ascultaţi înainte de pronunţarea deciziunii asupra contestaţiei.

Autorităţile sesizate de contestaţiuni pot ordona orice anchete şi cercetări. Ele sunt însă datoare să se pronunţe în cel mult 10 zile dela primirea contestaţiunii. Deciziunile ministrului de interne sunt definitive şi se comunică primăriilor respective şi prefecturilor pentru consiliile judeţene, publicându-se în acelaş timp în *Monitorul Oficial.*

In contra deciziunilor prefectului, candidaţii, delegaţii sau contestatorii au drept de apel la Ministerul de Interne în termen de 10 zile dela afişare la primăria comunei respective. Ministrul se pronunţă definitiv în termenul şi cu formele mai sus arătate.

Art. 201. — Toate actele de orice natură privitoare la înscrieri în listele electorale, alegeri sau contestaţiuni, sunt scutite de timbre.

Art. 202. — Penalităţile din legea electorală pentru Corpurile legiuitoare, şi dispoziţiunile luate prin acea lege pentru a asigura secretul votului, a preveni şi pedepsi fraudele electorale sunt aplicabile şi la alegerile administrative.

CAPITOLUL II

Validitatea deliberărilor consiliilor comunale şi judeţene şi ale delegaţiunilor permanente.

Art. 203. — deliberările consiliilor comunale şi judeţene sunt executorii prin ele însăşi, afară de acelea pentru cari legea cere aprobarea unei autorităţi superioare.

Deliberările executorii, chiar dacă n'au fost suspendate sau anulate de autoritatea competentă, nu pot fi puse însă în lucrare decât după împlinirea termenului de 10 zile dela data lor.

Când consiliile respective, prin încheerile lor, luate cu o majoritate de două treimi, constată că interesele locale s'ar periclita prin orice întârziere, deliberările executorii pot fi puse în lucrare şi înainte de 10 zile.

Incheerile delegaţiunilor permanente privitoare la actele de gestiune zilnică sunt executorii imediat.

Art. 204. — Un exemplar depe procesele-verbale care constată deliberările consiliilor comunale şi judeţene se va trimite, în termen de 48 ore dela data lor, ministrului de interne când emană dela judeţe şi municipii, şi prefectului când emană dela celelalte comune.

Art. 205. — Consilierii comunali şi judeţeni sunt opriţi:

a) De a lua parte la deliberarea chestiunilor în cari ei şi rudele lor sau aliaţii până la al patrulea grad inclusiv au un interes direct sau personal;

b) De a îndeplini vreun serviciu sau vreo funcţiune retribuită de comună pentru consilierii comunali, de judeţ pentru consilierii judeţeni;

c) De a interveni ca advocaţi sau însărcinaţi de afaceri în procese pornite contra comunei, dacă e consilier comunal, sau a judeţului, dacă e consilier judeţean;

d) De a lua parte cu vot deliberativ la examinarea conturilor vreunei administraţiuni publice (comună, judeţ sau administraţiuni dependinte de ele), din cari ar face sau ar fi făcut parte, precum şi la cercetarea oricărui act al administraţiunii sale.

Pot fi însă chemaţi pentru a da explicaţiuni, dacă consiliul socoteşte necesar.

Art. 206. — Sunt nule de drept încheierile consiliilor comunale şi judeţene şi ale delegaţiilor permanente:

a) Asupra obiectelor străine de căderea lor, sau luate în afară de adunările lor legale;

b) Contrarii legilor şi regulamentelor de administraţie publică;

c) Acelea prin cari s'ar fi aprobat direct sau indirect orice întreprindere, furnitură sau concesiune unuia din membrii consiliului;

d) Precum şi acelea cari sunt contrarii ordinei şi siguranţei Statului.

Nulitatea de drept se poate cere şi pronunţa la orice epocă.

Art. 207. — Sunt anulabile deliberaţiunile luate în contra dispoziţiunilor art. 205.

Art. 208. — Nulitatea de drept şi anularea se pronunţă, sau din oficiu, sau după cererea părţilor interesate:

a) De către prefect, când priveşte încheierile consiliilor comunale afară de municipii;

b) De către ministrul de interne când priveşte judeţele şi municipiile.

Prefectul trebuie să ia avizul delegaţiunii permanente, ministrul de interne avizul consiliului administrativ superior.

Anularea trebuie cerută în termen de 10 zile dela comunicarea deliberărilor prefecturii sau ministrului de interne, sau dela afişarea şi publicarea procesului-verbal al şedinţei în „Monitorul Comunal" sau al „Judeţului".

Autorităţile respective se pronunţă în termen de 30 zile dela primirea cererii de anulare sau dela comunicarea deliberaţiunii la prefectură sau minister, când se invoacă din oficiu.

In contra deciziunilor prefectului părţile interesate au dreptul de apel la ministrul de interne, care se pronunţă cu avizul consiliului administrativ superior, în termen de 10 zile dela primirea cererii.

Acest termen se poate prelungi până la 30 zile dacă pentru rezolvarea apelului ministerul are nevoie de noui cercetări.

Procedura de anulare nu exclude drepturile terţilor şi autorităţilor lezate de a-şi valorifica daunele conform dreptului comun.

Art. 209. — Toate deciziunile consiliilor comunale şi judeţene vor fi puse la dispoziţia cetăţenilor sau a oricărei autorităţi, care ar voi să le cunoască sau să ia copii după dânsele.

Cu toate acestea consiliul poate decide ca încheierile relative la afacerile litigioase sau chiar de altă natură pot să se ţină secrete când interesele comunei, ale judeţului sau ale Statului ar fi periclitate prin publicarea lor.

Autorităţile de control şi membrii consiliului judeţean şi comunal au dreptul oricând a lua cunoştinţă de toate actele şi de deliberările secrete, în cancelaria primăriei sau a administraţiei judeţene.

Art. 210. — Prefectul şi ministrul de interne au dreptul să suspende executarea deliberărilor consiliilor judeţene şi comunale, chiar când sunt în curs de e-

xecutare, dacă intră în cazurile de nulitate. Deliberările anulabile, dacă au fost puse în executare înaintea expirării termenelor legale, se pot asemenea suspenda de autoritatea superioară competentă.

Art. 211. — Chestiunile privitoare la înfiinţări de taxe, cotizaţiuni, impozite, tranzacţiuni, vânzări de imobile din domeniul particular al comunelor şi judeţelor, stingeri de procese, împrumuturi, concesionări de lucrări, de servicii de căi ferate, tramvaie sau alte mijloace de transport în comun, de întreprinderi, canalizări, chestiuni privitoare la constituiri de asociaţii şi societăţi, şi la chestiunile cuprinse în titlul IV, cap. X, nu pot fi aduse în discuţiunea consiliilor comunale sau judeţene ca chestiuni urgente.

Ele nu pot fi votate decât după două citiri la interval de 10 zile şi după ce au fost prevăzute în ordinea de zi şi afişate cu 10 zile înainte de întrunirea consiliului.

CAPITOLUL III

Bunuri şi lucrări.

Art. 212. — Administraţiunile comunale şi judeţene vor întocmi un inventar cuprinzând întreaga avere mobiliară şi imobiliară a comunei sau judeţului.

Acest inventar se va ţine întotdeauna la curent cu modificările ce ar interveni în situaţiunea averilor.

El va fi completat şi sprijinit pe planuri, hotărnicii şi alte acte descriptive şi estimative.

Inventarul se va păstra în arhivă, sub răspunderea funcţionarului însărcinat şi a serviciului respectiv, care va ţine în curent pe şefii administraţiunii de situaţiunea averilor cuprinse în el.

Art. 213. — La intrarea în funcţiune a unui nou consiliu, el va fi pus în cunoştinţă de cuprinsul inventarului.

Prefectul, primarul şi delegaţiunile permanente respective sunt datoare a se asigura personal de existenţa şi starea mobilelor şi imobilelor trecute în inventar.

Art. 214. — Administraţiunile comunale şi judeţene vor supraveghea de aproape proprietăţile ce le aparţin, îngrijind de a face la timp reparaţiunile necesare clădirilor şi de a nu lăsa neproductive diferite bunuri, stăruind ca ele să fie întrebuinţate conform destinaţiunii lor şi spre cel mai mare folos al comunei sau al judeţului.

Şefii administraţiunilor vor priveghea să nu se producă uzurpări sau cotropiri şi vor lua toate măsurile necesare pentru conservarea sau dobândirea drepturilor privitoare la proprietăţile respective.

Art. 215. — Vânzarea, arendarea, închirierea se vor face de consiliile respective, prin licitaţiune publică şi în conformitate cu dispoziţiunile din legile speciale.

Licitaţiunile până la a douăzecea parte din veniturile ordinare anuale ale comunelor se aprobă de delegaţiunea permanentă comunală, dela a douăzecea până la a zecea parte se aprobă de consiliul comunal, dela a zecea parte în sus se aprobă de delegaţiunea permanentă judeţeană, iar pentru municipii de ministerul de interne cu avizul consiliului superior administrativ.

Licitaţiunile pentru judeţe pentru a douăzecea parte din veniturile ordinare anuale ale judeţului se aprobă de delegaţiunea permanentă judeţeană, dela a douăzecea până la a zecea parte de către consiliul judeţean şi dela a zecea parte în sus de ministerul de interne cu avizul consiliului superior administrativ.

Art. 216. — Actele de dispoziţie privitoare la imobile şi la drepturile imobiliare precum: cedări gratuite, schimburi, ipoteci, tranzacţiuni şi compromise, renunţări şi recunoaşteri de drepturi, delimitarea şi împărţirea imobilelor în devălmăşie, cumpărări, schimbări de destinaţiune a bunurilor menite uzului public, când valoarea lor este mai mare ca a 20-a parte din veniturile anuale ordinare nu pot fi valabile dacă nu au aprobarea prefectului, cu avizul delegaţiunii permanente judeţene pentru comune afară de municipii, sau a ministrului de interne, cu avizul con-

siliului administrativ superior, pentru judeţe şi municipii.

Izlazurile comunale nu pot fi înstrăinate, grevate, schimbate şi nici nu li se poate da altă destinaţie decât cu aprobarea ministerului agriculturii.

Art. 217. — Tranzacţiunile şi compromisele relativ la averile mobiliare, precum şi renunţări şi recunoaşteri de asemenea drepturi, când valoarea lor depăşeşte a 10-a parte din veniturile ordinare anuale ale bugetului respectiv, trebuiesc, pentru a fi valabile, să aibă aprobările cerute de articolul precedent.

Art. 218. — Darurile şi legatele de averi mişcătoare şi nemişcătoare făcute comunelor şi judeţelor se acceptă de către consiliile respective cu avizul contenciosului, iar pentru comunele rurale şi cele urbane cari nu au un contencios organizat, cu avizul serviciului contencios al judeţului sau, dacă şi acesta lipseşte, cu avizul advocatului Statului din localitate. Acceptarea se face totdeauna sub beneficiul de inventar, când donaţiunile sau legatele cuprind condiţiuni sau sarcini, sau când sunt reclamaţiuni din partea persoanelor cari pretind drepturi, de orice natură, în aceste daruri sau legate.

Art. 219. — Cedările de mici porţiuni de terenuri neconstruibile cari urmează a se face proprietarilor vecini pentru alinierea străzilor, pieţelor sau a drumurilor, sau cari rezultă din exproprierile ce se fac cu prilejul deschiderii de noui străzi, pieţe sau drumuri, pot fi vândute fără licitaţiune, numai pe baza preţurilor şi condiţiunilor stabilite de consiliile comunale sau judeţene şi a planurilor definitiv aprobate, oricare ar fi valoarea lor, fără vreo altă aprobare superioară.

Dacă proprietarul învecinat nu convine asupra preţului şi condiţiunilor, el este în drept a cere fixarea lor prin justiţie, iar dacă refuză cumpărarea terenului, administraţia comunală poate cere exproprierea întregei proprietăţi sau să vândă altei persoane terenul în chestiune, iar dacă terenul se găseşte în cuprinsul judeţului, în caz de refuz al proprietarului

mărginaş de a-l cumpăra, se poate vinde oricărei alte persoane, cu formele prevăzute de art. 215.

Art. 220. — Toate întreprinderile comunale şi judeţene, cu caracter economic, precum şi serviciile publice cari au acest caracter, se vor exploata sau în regie, sau pe bază de cointeresare prin subscripţie publică conform legii pentru comercializare, sau prin concesionare făcută cu licitaţie publică.

In aceste din urmă cazuri, când valoarea serviciului, lucrării sau întreprinderii depăşeşte o pătrime din venitul ordinar al bugetului respectiv, încheierea consiliului trebuie să aibă aprobarea prefectului, cu avizul delegaţiunii judeţene pentru comune afară de municipii, şi a ministrului de interne, cu avizul consiliului administrativ superior, pentru municipii şi judeţe.

Art. 221. — Toate lucrările, furniturile şi aprovizionările trebuie să se facă conform legii contabilităţii publice. Delegaţiunea permanentă desemnează doi dintre membrii săi, cari împreună cu şeful serviciului respectiv vor face recepţiunea.

Copie depe această însărcinare se va alătura la procesul-verbal al recepţiunii.

Art. 222. — Consiliul comunei sau al judeţului va stabili printr'un regulament modul şi condiţiunile sub cari se va face folosinţa sau întrebuinţarea bunurilor cari le aparţin lor sau locuitorilor în comun, ca: izlazuri, locuri de păşune, ape, păduri, locuri de bâlciuri, târguri, etc.

Art. 223. — Fiecare comună reşedinţă de judeţ şi fiecare judeţ, în termen de doi ani dela intrarea în funcţiune a primelor consilii alese pe baza legii de faţă, vor întocmi un program general de lucrări ce îşi propun a executa în curs de opt ani, arătând şi mijloacele pentru realizarea acestui program.

Cu un an de zile înainte de expirareaacestui termen se va întocmi alt program, pe acelaş curs de opt ani, şi tot astfel se va urma mai departe.

Programul lucrărilor, care va conţine indicaţiunile generale, nu va putea fi pus în lucrare înainte de a se

lua avizul consiliului administrativ superior, care va putea să aducă îndreptări şi îmbunătăţiri de ordin tehnic.

Consiliul administrativ superior va cerceta seriozitatea mijloacelor ce se propun pentru realizarea programului, dând indicaţiuni şi îndrumări.

Asupra programului de lucrări întocmit de comunele rurale şi urbane nereşedinţe se va pronunţa în aceleaşi condiţiuni serviciul tehnic al judeţului şi delegaţiunea permanentă judeţeană.

Intocmirea şi controlarea programului judeţean privitor la drumuri se va face în conformitate cu legea drumurilor.

Art. 224. — Nici o modificare nu se va aduce unui program în cursul periodului de executare decât pentru cazul de forţă majoră bine constatat, cu votul a două treimi al consiliilor comunale sau judeţene şi şi cu aprobarea autorităţilor de control, prevăzute la articolul precedent.

Art. 225. — Toate proiectele şi devizele lucrărilor încuviinţate de consiliile comunale sau judeţene se întocmesc şi se execută, sau prin serviciile tehnice locale sau prin concurs, de către specialiştii din ţară, dacă au o importanţă deosebită.

Pentru comunele cari nu au un serviciu tehnic, judeţean, în schimbul plăţii ce se va hotărî cu aprobarea delegaţiunii judeţene permanente.

Art. 226. — Executarea lucrărilor stabilite pe baze de devize şi proiecte rămase definitive se va da în întreprindere prin licitaţiune sau bună învoială, conform normelor stabilite de legea contabilităţii publice.

CAPITOLUL IV.

Finanţele locale.

SECŢIUNEA I.

Bugetul.

Art. 227. — Finanţele comunelor şi judeţelor se administrează după dispoziţiunile legii contabilităţii publice.

Art. 228. — Toate veniturile și cheltuelile comunelor şi judeţelor, precum şi ale aşezămintelor şi instituţiunilor dependinte de dânsele, sunt stabilite pentru fiecare an financiar prin bugetele respective, votate și aprobate în formele prevăzute de prezenta lege.

Anul financiar este de 12 luni.

El începe la 1 Ianuarie şi se sfârşeşte la 31 Decemvrie.

Art. 229. — Proiectul de buget va fi pus la dispoziţia cetăţenilor cu 10 zile înainte de votare. Ei vor avea dreptul a face întâmpinările scrise ce ar crede de cuviinţă, adresându-le primarului, care le va supune consiliului odată cu votarea bugetului.

Bugetele se votează în fiecare an cu cel puţin o lună înainte de 1 Ianuarie.

Art. 230. — Veniturile sunt ordinare și extraordinare.

Art. 231. — Veniturile ordinare se compun din toate incassările, afară de:

a) Contribuţiunile extraordinare stabilite prin legi;

b) Preţul bunurilor înstrăinate;

c) Daruri şi legate;

d) Valoarea capitalului consemnat sau dat cu împrumut;

e) Veniturile provenite din arenzi, taxe şi amenzi, conform legii vânzării băuturilor spirtoase;

f) Excedentele veniturilor ordinare;

g) Sume eventual disponibile, după completa executare a lucrărilor pentru cari a fost contractat un împrumut;

h) Taxa şi venitul păşunatului pe izlazuri;

i) Rezerva fondului comunal;

j) Oriçe alte venituri întâmplătoare.

Art. 232. — Cheltuelile sunt ordinare şi extraordinare.

Art. 233. — Cheltuelile ordinare sunt acelea cari asigură mersul serviciilor obişnuite ale comunei.

Cheltuelile extraordinare sunt acelea întâmplătoare sau timporare, cari se acoperă cu veniturile extra-

ordinare, cari nu pot fi întrebuinţate decât pentru lucrări de înzestrarea comunelor şi judeţelor.

Art. 234. — Cheltuelile ordinare se împart în obligatorii şi facultative.

Cheltueli obligatorii sunt:

a) Cele pentru plata personalului administrativ sanitar, cultural, bisericesc şi tehnic, poliţienesc sau oricăror altor servicii date prin legea de faţă sau legi speciale în sarcina comunei sau judeţului;

b) Cele pentru întreţinerea, reparaţiunea sau construcţiunea localurilor necesare administraţiunii, clădirilor şcolare, sanitare şi biserice şti, chiriile diverselor imobile ocupate de serviciile comunale, precum şi cele necesare construirii şi întreţinerii căilor de comunicaţie şi anexelor lor;

c) Anuităţile împrumuturilor contractate;

d) Intreţinerea serviciului şi procurarea registrelor de stare civilă în comune;

e) Plata contribuţiunilor pentru proprietăţile producătoare de venit;

f) Cheltuelile pentru alegeri administrative prevăzute de lege;

g) Intreţinerea ospiciilor pentru bolnavi, infirmi, alienaţi, copii găsiţi, orfani de război, în condiţiunile legii;

h) Intreţinerea cimitirelor la comune;

i) Cele pentru iluminarea, aducerea apei şi întocmirea planurilor de sistematizare;

j) Plata datoriilor exigibile;

k) Asigurările imobilelor şi mobilierului comunelor şi judeţelor.

Cel puţin o treime din excedentul fiecărui exerciţiu, precum şi din sporurile veniturilor dintr'un an într'altul se vor destina pentru scopuri economice, culturale, sanitare şi de lucrări publice. Partea atribuită scopurilor economice se va întrebuinţa de acord cu Camerele locale de agricultură, industrie, comerţ şi muncă.

Art. 235. — In afară de cheltuelile obligatorii, nici o altă cheltueală sau spor nu vor putea fi înscrise

din oficiu de către autoritatea de control peste cifrele votate de consiliile respective.

Art. 236. — Evaluarea veniturilor se va face conform legii contabilităţii publice.

Art. 237. — In fiecare buget se va prevedea într'un articol special o sumă destinată pentru deschiderea de credite suplimentare şi extraordinare, în caz când creditele deschise prin buget nu ar ajunge să acopere cheltuelile prevăzute în buget sau când s'ar ivi în cursul exerciţiului o cheltueală ce n'a putut fi prevăzută la formarea bugetului şi nu ar putea fi amânată pentru anul următor.

Art. 238. — Toate veniturile şi cheltuelile trebuie să figureze şi în conturile anuale, cari se vor încheia şi controla după cum se arată mai jos.

Art. 239. — Nici o strămutare de cheltueli nu se va putea face dela un articol la altul, fără încuviinţarea consiliului şi cu îndeplinirea formelor stabilite de lege.

Art. 240. — Incheierile privitoare la buget, atât la votarea cât şi la modificarea lui, în afară de deschideri de credit, trebuie să fie supuse cercetării consiliului administrativ superior pentru municipii şi judeţe şi delegaţiunii permanente judeţene pentru celelalte comune. In cazul când cheltuelile obligatorii nu au fost prevăzute, sau bugetul nu s'a alcătuit conform legii, autoritatea de control îl va înapoia cu observaţiunile necesare, dând sfaturile şi îndrumările ce socotesc în vederea unei bune gospodării şi cerând în acelaş timp înscrierea cheltuelilor obligatorii.

Dacă comuna sau judeţul nu s'a conformat acestei îndatoriri, autoritatea superioară va înscrie din oficiu în buget cheltuelile obligatorii.

In contra încheierilor delegaţiunilor permanente judeţene privitoare la bugete primarii respectivi au dreptul de apel la Ministerul de Interne, care se va pronunţa cu avizul consiliului superior administrativ.

Art. 241. — Fiecare buget comunal sau judeţean se va împărţi pe capitole, după natura veniturilor şi cheltuelilor.

Veniturile şi cheltuelile anuale ale comunelor şi judeţelor se vor înscrie într'un singur buget pe capitole deosebite pentru administraţie, pentru izlazul comunal, pentru serviciul sanitar, pentru învăţământ, pentru cult, pentru serviciul tehnic şi al drumurilor şi pentru cheltueli neprevăzute.

Veniturile de orice natură, cari prin legi, regulamente, testamente, donaţiuni sau acte de fundaţiuni au o destinaţie specială, vor fi întrebuinţate în mod obligator în scopul care au fost create.

Ministerul de interne va întocmi formulare de buget pentru comune şi judeţe.

Art. 242. — Când din diferite cauze bugetul nu s'ar fi votat la timp, se va urma cu bugetul anului precedent până la votarea noului buget.

Dacă nevotarea bugetului provine din rea administraţie, neglijenţa sau refuzul consiliului de a se întruni, cei vinovaţi de aceasta vor fi răspunzători băneşte, când a rezulta vreo pagubă pentru comună sau judeţ. Ministrul de Interne sau reprezentanţii săi sunt datori a sesiza instanţele judecătoreşti, după ce au făcut cercetări prin organele lor autorizate, dacă şefii administraţiunii comunale sau judeţene nu au luat la timp aceste măsuri.

Art. 243. — In toate chestiunile privitoare la finanţele comunelor şi judeţelor, cari după lege se supun aprobării sau cercetării unei autorităţi superioare de control, ministrul de finanţe va fi reprezentat prin administratorul financiar la autorităţile judeţene şi prin delegatul său special la consiliul său administrativ.

SECŢIUNEA II

Veniturile comunale şi judeţene

Art. 244. — Comunele şi judeţele sunt autorizate pentru acoperirea cheltuelilor şi a trebuinţelor locale sa perceapă taxe, cotizaţiuni, impozite directe şi indirecte, precum şi să ceară prestaţiuni în natură, toate acestea în limitele şi conform dispoziţiunilor din pre-

zenta lege şi din legile generale de impunere a Statului.

Art. 245. — Comunele şi judeţele nu pot uza de facultatea de a percepe impozite decât numai în cazul când veniturile proprietăţilor şi al întreprinderilor respective, acelea al taxelor şi al cotizaţiunilor nu le-ar fi suficiente pentru acoperirea cheltuelilor.

Art. 246. — Taxele se pot percepe pentru orice serviciu public a cărui întreţinere nu se poate face din resursele obişnuite şi numai în măsura serviciului prestat.

In staţiunile balneare şi climaterice comunele sunt în drept, pentru întreţinerea stabilimentelor lor, a îmbunătăţirilor şi a înfrumuseţărilor, să perceapă taxe speciale şi dela vizitatori.

Art. 247. — Cotizaţiunile sunt taxe pentru întreţinerea sau creiarea de îmbănătăţiri extraordinare cari, deşi pot servi interesul public, folosesc în deosebi mai mult unei anume categorii de cetăţeni, sau unei părţi, cartier, străzi sau regiune din cuprinsul comunei sau judeţului.

Aceste cotizaţiuni se percep numai dela acei contribuabili cari trag în special foloase din serviciul sau îmbunătăţirea care se creiază sau se întreţine cu produsul acelor cotizaţiuni.

Stabilirea cotizaţiunilor, repartiţia lor între contribuabili, timpul cât vor rămâne în vigoare se vor stabili după o prealabilă consultare a celor interesaţi, prin îngrijirea autorităţilor respective.

Repartiţia cotizaţiunilor se va face pe cât posibil proporţional cu foloasele pe cari le are din îmbunătăţirea executată.

Odată încuviinţate de majoritatea celor interesaţi, cotizaţiunile devin obligatorii pentru toţi şi se înscriu în rolurile de percepţie.

Art. 248. — Impozitele directe şi indirecte nu se pot percepe decât în cadrul legilor generale de impunere votate de Corpurile Legiuitoare.

Sub nici un motiv nu se pot adăuga materiilor şi veniturilor impozabile impuse de Stat alte impozite,

cote sau zecimi adiţionale decât în cadrul acestor legi. Se pot însă reduce cotele maxime stabilite de lege.

Art. 249. — Evaluările înscrise în rolurile Statului pentru impozitele elementare servesc şi comunelor şi judeţelor la impunerea şi perceperea contribuţiunilor directe atribuite lor.

Art. 250. — Comunele şi judeţele nu pot înfiinţa taxe de axize, de bariere, de jugărit şi altele asemenea. Impozite indirecte sau taxe pe consumaţiunea articolelor de prima necesitate şi pe circulaţiunea lor nu se pot crea.

Art. 251. — Comunile şi judeţele nu pot acorda alte scutiri de impozite directe sau indirecte decât cele prevăzute pentru aceste impozite la Stat.

Art. 252. — Administraţia intreprinderilor comerciale şi industriale ale comunelor şi judeţelor, se va face astfel ca ea să acopere cheltuelile de exploatare, precum şi amortizarea capitalului angajat.

Art. 253. — Căile de comunicaţie comunale şi judeţene cu accesoriile lor, date prin legea drumurilor în sarcina comunelor şi judeţelor, se vor creea şi întreţine din fondurile şi veniturile generale ale comunelor şi judeţelor, precum şi din dările speciale prevăzute în legea drumurilor.

Art. 254. — Prestaţiunile în natură se pot cere contribuabililor pentru îndeplinirea unor anume servicii, excepţionale sau urgente, ca: inundaţii, incendii, înzăpeziri, etc., cari nu s'ar putea îndeplini în alt mod, pe temeiul încheierilor cari se vor lua de către consiliile respective, cu o majoritate de 2 | 3 din consilierii prezenţi.

Când o asemenea contribuţiune a fost hotărîtă, cei cari din diferite cauze bine constatate nu ar putea să o dea, vor fi ţinuţi a se achita cu o dare în bani, mai dinainte stabilită prin hotărîrea consiliului.

Art. 255. — Constatarea impunerii şi perceperea impozitelor directe, precum şi a altor impozite cari folosesc în acelaş timp Statului, judeţului şi comunelor, se va face prin colaborarea acestora.

Un regulament, făcut de acord cu Ministerul Finanţelor, va stabili modalităţile.

Art. 256. — Deliberările consiliilor judeţene şi comunale, privitoare la aşezări şi perceperi de taxe, cotizaţiuni sau impozite de orice natură, înainte de punerea lor în lucrare, se vor afişa la primăriile respective şi la prefectura judeţului timp de zece zile pentru ca contribuabilii să poată lua cunoştinţă de ele şi să facă reclamaţiunile ce ar crede necesare.

Consiliile respective vor cerceta cuprinsul reclamaţiunilor şi se vor pronunţa asupra lor.

Incheierile consiliilor vor trebui aduse în orice caz la cunoştinţa Ministerului de Interne, când emană de la judeţe şi municipii, şi prefectului, când emană de la celelalte comune, fie că s'au primit reclamaţiuni, fie că nu s'au făcut.

Ministerul de Interne, cu avizul consiliului administrativ superior, sau prefectul cu avizul delegaţiunii judeţene, hotărăsc definitiv, fiind ascultat şi delegatul Ministerului de Finanţe din aceste consilii.

SECŢIUNEA III

Imprumuturi.

Art. 257. — Deliberările consiliilor comunale şi judeţene privitoare la împrumuturi nu vor fi valabile, decât dacă se iau în cazurile şi cu îndeplinirea formalităţilor următoare:

a) Imprumutul să fie destinat la o întrebuinţare extraordinară şi în nici un caz pentru plată sau sporiri de lefuri, gratificaţii, gradaţii sau recompense;

b) Imprumutul să fie destinat pentru îmbunătăţiri, în ordinea stabilită de programul de lucru mai dinainte hotărît;

c) Odată cu împrumutul să fie prevăzute şi mijloacele pentru plata procentelor şi amortizărilor. Se consideră ca împrumuturi şi sunt supuse aceloraşi formalităţi şi contractele de lucrări sau concesiune, a căror plată se stipulează în anuităţi, cu sau fără procente;

d) Interesele şi anuităţile întrunite ale tuturor împrumuturilor contractate să nu atingă alocaţia bugetară necesară funcţionării serviciilor obligatorii.

Art. 258. — Comunele şi judeţele pot contracta împrumuturi la Casa creditului judeţean şi comunal, precum şi la orice altă instituţiune publică sau particulară.

Ele pot fi autorizate prin lege specială a emite şi obligaţiuni.

Art, 259. — Comunele şi judeţele pot deasemenea să contracteze împrumuturi pentru convertirea vechilor datorii.

Art. 260. — Hotărîrile consiliilor comunale şi judeţene, luate cu respectul dispoziţiunilor din articolele precedente, vor fi trimise Ministerului de Interne, dacă privesc municipiile şi judeţele, şi prefectului, dacă sunt privitoare la celelalte comune.

Ministrul de interne ia avizul consiliului administrativ superior, iar prefectul ia avizul delegaţiunii permanente judeţene, şi dacă constată că nu s'au îndeplinit formele cerute sau că anuităţile nu se pot acoperi cu veniturile ordinare în proporţiile prevăzute de lege, sau că veniturile din nou create în acest scop n'au bază reală, sau sunt exagerat evaluate, le înapoiază consiliului respectiv, care este ţinut a se conforma dispoziţiunilor luate de autoritatea superioară de control.

Imprumuturile comunelor urbane şi judeţelor cari depăşesc a cincea parte din veniturile ordinare se vor face cu aprobarea consiliului de miniştri, pe baza referatului comun al miniştrilor de interne şi finanţe.

Pentru celelalte comune aprobarea unor asemenea împrumuturi se va da de către ministrul de interne, în acord cu ministrul de finanţe.

SECŢIUNEA IV

Incheierea, cercetarea şi aprobarea conturilor

Art. 261. — Incheierea, cercetarea şi aprobarea conturilor se va face în conformitate cu legea asupra contabilităţii publice.

Art. 262. — Sumele cari prin hotărîrile definitive vor fi puse în sarcina celor cari le-au cheltuit în mod nejustificat şi peste previziunea legilor, vor fi urmărite şi încasate pe baza legii de urmărire.

Agenţii fiscali cari din neglijenţă sau din orice alte motive neprevăzute în lege nu se vor fi conformat obligaţiunilor de mai sus, vor fi răspunzători băneşte şi pedepsiţi pentru refuz de serviciu.

Comuna şi judeţul, prin reprezentanţii lor, sau, în caz de refuz al acestora, autoritatea superioară de control, va putea sezisa instanţele judecătoreşti pentru a se da cuvenitele sancţiuni în contra celor vinovaţi.

Art. 263. — Regulile stabilite pentru contabilitatea comunei şi judeţului sunt aplicabile şi la gestiune şi administraţia tuturor aşezămintelor sau fondaţiunilor de orice fel, cari sunt puse sub controlul sau privegherea comunei sau a judeţului.

CAPITOLUL V

Regulamente

Art. 264. — Consiliile comunale şi judeţene vor întocmi regulamente prin cari se vor prevedea măsuri şi sancţiuni relative la administraţia intereselor locale.

Art. 265. — Prin regulamentele comunale de edilitate se prescriu măsuri pentru:

Determinarea vetrei comunelor, căutându-se a se rezerva, pe cât posibil, în vechile vetre şi a se determina în cele ce se vor fixa în viitor locuri pentru casa comunală, pentru şcoli de diferite grade, pentru grădini de copii, biblioteci, biserici în genere pentru tot felul de clădiri publice;

Alinierea străzilor şi pieţelor;

Inchideri şi deschideri de străzi, şosele, pieţe, numirile lor, precum şi numerotarea locuinţelor, alinierea clădirilor şi stabilirea regulilor de construcţiuni;

Determinarea servituţilor în vederea igienei şi esteticei;

Infrumuseţarea şi sistematizarea comunei şi pentru orice alte lucrări s'ar mai găsi necesare.

Art. 266. — Prin regulamente de igienă şi salubritate publică se vor lua măsuri pentru:

Vânzarea substanţelor alimentare de îndestulare publică;

Privegherea abatoarelor şi pieţelor comunei şi pentru executarea măsurilor privitoare la stabilimente, profesiunile şi întreprinderile insalubre;

Inlăturarea cauzelor de infecţiune;

Igiena locuinţelor, curăţirea şi cultivarea locurilor virane;

Infiinţarea şi buna întreţinere a latrinelor şi a locurilor unde se depun gunoaiele şi lăturile;

Poliţia înmormântărilor şi a cimitirelor;

Intreţinerea curăţeniei fântânelor, puţurilor şi a apelor de cari se serveşte populaţiunea sau din cari se adapă vitele;

Oprirea întinderii boalelor infecto-contagioase.

Art. 267. — Prin regulamente întocmite de consiliile comunale şi judeţene se vor determina condiţiunile privitoare la aprovizionarea populaţiunii cu articole şi servicii de primă necesitate.

Art. 268. — Prin regulamentele privitoare la veniturile comunale se pot înfiinţa taxe pentru:

a) Folosinţa timporară a bunurilor din domeniul public al comunei ca: pieţe, trotuare, grădini, bâlciuri, de orice fel, locuri de păşune;

b) Uzul excepţional şi repetat al drumurilor, străzilor, bulevardelor, dacă toate acestea sunt pavate, cu camioane-automobile, cu căruţe de povară şi cu orice vehicule, cari, fie din cauza greutăţii lor proprii, fie din cauza poverii ce transportă sau a iuţelii lor, aduc o vătămare vădită acestor drumuri;

c) Diferitele servicii ce comuna ar organiza în interesul propriu al locuitorilor, cum sunt: serviciul apelor şi canalelor, curăţirea latrinelor, ridicarea gunoaielor şi lăturilor, măturatul şi stropitul trotuarelor, ridicarea zăpezii, controlul vânzării alimentelor, cântăritul mărfurilor, cotitul vaselor şi măhălitul, curăţitul coşurilor, afişajul, mijloacele de transport, etc.

Art. 269. — Prin regulamente de poliţie comunală se iau mai ales măsuri:

Controlul vânzării alimentelor şi altor articole de primă necesitate, putându-se prevede pe lângă pedeapsă şi confiscarea imediată a alimentelor şi articolelor de primă necesitate;

Asigurarea şi înlesnirea circulaţiunii pe străzi, şosele, pieţe, cheiuri şi alte locuri publice;

Asigurarea moralităţii publice;

Asigurarea mijloacelor de transport în interiorul comunei şi fixarea tarifelor de curse în oraş cu orice vehicule;

Fixarea tarifelor hotelurilor, pensiunilor de familie şi altor localuri publice, putând, în scop de a înlătura specula, să prevadă pedepse atât contra întreprinzătorilor unor asemenea stabilimente, cât şi a prepuşilor acestora;

Măturatul şi iluminatul comunei, dărâmarea sau repararea clădirilor cari ameninţă cu căderea, oprirea de a pune la ferestre sau alte părţi ale clădirilor obiecte cari prin căderea lor ar aduce vătămarea trecătorilor sau a vecinilor, sau ar împiedeca vederea sau buna înfăţişare a străzilor, oprirea de a face şi depune murdării în străzi sau maidane, precum şi de a nu se arunca în stradă lichide, gunoaie şi obiecte vătămătoare circulaţiunii sau sănătăţii publice;

Transportarea cadavrelor, menţinerea bunei ordine şi cuviinţe în cimitire;

Prevenirea incendiilor, stingerea, apărarea contra inundaţiilor şi altele;

Stârpirea animalelor răufăcătoare, a insectelor şi a pasărilor cari fac stricăciuni sădirilor şi recoltelor;

Paza ţarinelor, holdelor, viilor, pometurilor, fânaţelor, izlazurilor şi sădirilor;

Folosinţa apelor de pe teritoriul comunei;

Târguri şi bâlciuri, serbări şi altele;

Prevenirea accidentelor, rezultând din scoaterea pământului, nisipului şi pietrişului din gropi;

Strângerea recoltelor spre a împiedeca recoltarea lor înainte de maturitate şi, în fine,

Intabularea vitelor, asigurarea proprietăţii lor şi determinarea condiţiilor de înstrăinare.

Art. 270. — Şefii serviciilor tehnic, sanitar, veterinar, etc., sunt obligaţi a cerceta regulamentele cari privesc măsuri de specialitatea lor, a face observaţiile ce vor socoti necesare şi a le înainta autorităţilor locale, cari sunt datoare să le trimită Ministerului de Interne spre a le avea în vedere la aprobarea lor.

Regulamentele astfei întocmite, după ce au fost votate de consiliu, înainte de a fi puse în aplicare, se vor înainta Ministerului de Interne, care le supune cercetării consiliului administrativ superior. In urma avizului dat, dacă ministerul constată că regulamentul este în totul sau în parte contrariu legilor şi regulamentelor de administraţie publică, îl înapoiază consiliului comunal sau judeţean pentru a-l modifica, ţinând seamă de observările făcute.

Când regulamentele privesc măsuri cu caracter general sanitar, se vor trimite de consiliul superior administrativ spre a fi examinate şi de Ministerul Sănătăţii Publice.

Regulamentele votate şi încuviinţate de autoritatea de control, aşa cum se arată mai sus, nu devin executorii decât 10 zile după ce au fost aduse la cunoştinţa publică, în comunele rurale, prin citirea lor în localul primăriei, în auzul obştei comunei chemată pentru aceasta, şi prin afişarea la primărie, iar în comunele urbane prin publicarea în „Monitorul Judeţului“ sau al „Comunei“ şi prin afişarea la Casa comunală.

Dovada îndeplinirii acestor formalităţi se face prin încheiere de proces-verbal, semnat de primar şi de secretarul comunei.

Art. 271. — Prin regulamente se vor prevedea pedepse, dacă nu sunt hotărâte prin legi speciale.

Aceste pedepse nu vor putea trece peste 500 lei în comunele rurale şi urbane nereşedinţe şi peste 5000 lei în cele urbane reşedinţe.

In caz de recidivă, se va prevede şi închisoarea poliţienească până la 15 zile şi în cazuri grave chiar închiderea locuinţelor insalubre şi localurilor de comerţ.

Art. 272. — Contravenţiunile se vor judeca de judecătorul de ocol, atât în ce priveşte aplicarea pedepsei, cât şi în ce priveşte şi fixarea cheltuelilor ce cad în sarcina contravenienţilor şi a despăgubirilor la cari comuna sau judeţul are drept, oricare ar fi valoarea lor. Atât judecătoriile, cât şi tribunalele în caz de apel trebuie să se pronunţe de urgenţă. Recursul suspendă executarea numai atunci când odată cu facerea lui recurentul va justifica că a consemnat amenda, cheltuelile şi despăgubirile acordate sau când vor dovedi starea lor de sărăcie cu un act de paupertate, conform legii.

Amenzile, cheltuelile şi despăgubirile se vor incassa potrivit legii de urmărire.

In caz de insolvabilitate, amenda va fi transformată în închisoare, conform legilor penale, fără ca ea să poate fi mai mare de o lună.

Regulamentele pot prevedea însă ca, pentru anume contravenţiuni, agenţii competenţi să poată nu numai constata abaterea, dar şi aplica pe dată o pedeapsă, care nu poate depăşi 100 lei amendă în comunele rurale şi 1000 lei în comunele urbane.

Prin agenţi competenţi se înţelege în comunele rurale prefectul, pretorul, medicii şi inginerii judeţului, iar în comunele urbane primarul, membrii delegaţiunii permanente comunale, medicii şi arhitecţii comunei, precum şi şefii de poliţie.

Când contravenientul este insolvabil sau cu domiciliul necunoscut, el va fi de îndată înaintat judecătorului de ocol împreună cu procesul-verbal de constatarea infracţiunii. Dacă procesul-verbal este aprobat, judecătorul va transforma amenda în închisoare, socotind un maximum de 10 zile închisoare.

Inchisoarea se execută în comunele rurale la arestul secţiei de jandarmi, iar în comunele urbane în arestul poliţiei.

Ordonanţa judecătorului prin care se transformă amenda în închisoare este definitivă.

In cazul când contravenientul a achitat amenda chiar agentului respectiv, el are drept să facă contes-

taţiune la judecătorul de ocol al locului unde s'a comis contravenţiunea, în conformitate cu legea judecătoriilor de ocol, art. 52.

CAPITOLUL VI

Disolvarea consiliilor comunale şi judeţene

Art. 273. — Consiliile comunale şi judeţene nu pot fi disolvate decât în următoarele trei cazuri:

a) Când numărul membrilor aleşi prin votul universal s'a redus din cauze legale la mai puţin de jumătate şi nu s'a putut completa prin consilierii supleanţi;

b) Când consiliul, ieşind din atribuţiunile sale, a luat hotărîri politice ca corp constituit, sau a făcut acte în contra intereselor generale sau a ordinei de Stat.

Actele izolate sau individuale ale membrilor consiliilor, chiar având acest caracter, nu atrag după el disolvarea consiliului;

c) Când consiliul compromite cu rea credinţă interesele administraţiunii ce i s'a încredinţat.

Art. 274.— Disolvarea se pronunţă prin decret regal pe baza avizului consiliului superior administrativ şi în urma cercetării făcută la localitate de un inspector general administrativ pentru consiliile judeţene şi consiliile comunelor urbane reşedinţe de judeţ şi ale municipiilor.

Pentru celelalte comune disolvarea se pronunţă de prefect pe baza avizului delegaţiunii permanente judeţene, în urma unei prealabile cercetări.

In cazul prevăzut de alineatul *b)*, art. 273, ministrul de interne pentru judeţ şi municipii şi prefectul pentru celelalte comune, raportând însă îndată ministrului de interne, pot lua măsuri ca consiliile respective să nu nu se mai întrunească până se va decide asupra disolvării.

In acest caz, însă, autoritatea competentă este datoare a se pronunţa asupra disolvării în termen de cel mult 10 zile dela data când i s'au comunicat faptele cari au provocat suspendarea.

In contra deciziunii de disolvare a prefectului cei

interesaţi au dreptul de apel la Ministerul de Interne, care se va pronunţa cu avizul consiliului superior administrativ.

Art. 275. — Autoritatea chemată a se pronunţa asupra disolvării, este datoare a asculta, înainte de luarea hotărîrii, reprezentanţii consiliului a cărui disolvare se cere. Se va face menţiune despre aceasta în deciziunea de disolvare.

Cei interesaţi, în cazul când nu se prezintă personal, pot trimite memorii justificative.

Faptul că membrii consiliului, a cărui dizolvare se cere, nu se înfăţişează la chemare şi nici nu prezintă memorii în apărare, nu poate ţine pe loc procedura pentru disolvare care îşi urmează cursul.

Art. 276. — Decretele şi deciziunile de disolvare, precum şi rapoartele ce le însoţesc, se vor publica în jurnalele oficiale respective.

Actele de disolvare vor arăta şi data convocării alegătorilor pentru noile alegeri, precum şi numirea comisiilor interimare, cari vor administra interesele comunale şi judeţene până la alegerea şi constituirea consiliilor.

Art. 277.—In toate cazurile de disolvare consilierii de drept vor continua mandatul lor până la expirare, în viitorul consiliu, dacă nu vor fi şi ei vinovaţi de actele cari au motivat disolvarea.

Art. 278.— Comisiunile interimare se compun din membri supleanţi. Dacă supleanţii lipsesc, comisiunile vor fi alcătuite dintre cetăţeni alegători fruntaşi, de preferinţă cei cari au mai avut însărcinări administrative. Printre aceştia pot fi şi funcţionari de specialitate ai Statului cari domiciliază în localitate.

Numărul membrilor comisiilor interimare va fi de cel puţin trei şi cel mult unsprezece, după cum va socoti autoritatea care îi numeşte că este în interesul administraţiunii locale.

Art. 279. — Comisiunile interimare nu se vor putea ocupa decât numai de afacerile curente. In nici un caz nu vor avea dreptul să hotărască asupra bugetului socotelilor, nici a se pronunţa asupra transacţiunilor în-

străinărilor sau chestiunilor prevăzute de capitolul X, titlul IV.

Art. 280. — In caz de disolvare pentru motivele prevăzute de art. 273, alin. *b* şi *c*, ministrul de interne şi reprezentanţii săi au dreptul să sesizeze parchetele pentru a lua măsuri în contra consilierilor ce s'ar găsi vinovaţi.

CAPITOLUL VII

Răspunderi

Art. 281. — Primarii, preşedinţii comisiilor interimare, prefecţii şi membrii delegaţiunii permanente comunale şi judeţene şi membrii consiliilor comunale şi judeţene sunt răspunzători băneşte către comună sau judeţ de toate pagubele ce le-au cauzat printr'o administraţie de rea credinţă; vor mai fi răspunzători şi atunci când vor fi contractat lucrări fără ca să aibă anume fonduri alocate sau vor fi făcut împrumuturi pentru alte scopuri decât cele hotărîte de lege, sau vor fi dat împrumuturilor altă destinaţiune decât cea stabilită de autoritatea competentă.

Art. 282. — Funcţionarii judeţeni şi comunali răspund civilmente faţă de judeţe şi comune, precum şi faţă de particularii vătămaţi în drepturile lor, conform prescripţiunilor art. 28 din statutul funcţionarilor.

Art. 283. — Acţiunile de despăgubiri prevăzute de art. 281 se vor introduce înaintea instanţelor judecătoreşti ordinare şi se vor judeca după competenţa dreptului comun.

Ele se pot exercita în afară de acţiunea penală sau măsura disciplinară care ar urma să se aplice.

Art. 284. — In toate cazurile, când legea prevede o acţiune de despăgubire în folosul comunei, judeţului sau acţiune penală pentru abaterile sau abuzurile săvârşite, dacă comuna şi judeţul neglijează sau refuză a sesiza instanţele competente, autoritatea de control este în drept a o face în locul lor.

Aceste acţiuni se prescriu după trei ani dela săvârşirea prejudiciului.

Art. 285. — In afară de răspunderile stabilite prin articolele precedente, cei vătămaţi în drepturile lor, fie printr'un act administrativ de autoritate, fie printr'un act de gestiune făcut cu călcarea legilor şi a regulamentelor, fie prin rea voinţă a autorităţilor administrative de a deslega cererea privitoare la un drept, pot să se adreseze instanţelor judecătoreşti pentru recunoaşterea drepturilor şi obţinerea daunelor ce li s'a cauzat, după procedura specială prevăzută în legea contenciosului administrativ.

Art. 286. — Comunele sunt băneşte răspunzătoare de stricăciunile şi pagubele rezultând din crime sau delicte săvârşite prin silnicie pe teritoriul lor, de către cete sau adunări armate sau nearmate, fie asupra persoanelor, fie asupra proprietăţilor publice sau private.

Dacă cetele sau adunările s'au alcătuit din locuitorii mai multor comune, fiecare din aceste comune sunt răspunzătoare de stricăciunile sau pagubele cauzate în proporţia ce se va fixa de justiţie.

Comunele nu pot fi făcute răspunzătoare:

a) Dacă probează că au luat toate măsurile reclamate de îndatoririle de solidaritate ce stau în putinţa lor, în scop de a împiedeca dezordinele şi de a descoperi pe autor;

b) Dacă stricăciunile şi pagubele sunt rezultatul unor fapte de răsboi.

Art. 287. — Acţiunile pentru despăgubire trebuesc intentate înaintea instanţei competinte, potrivit dreptului comun.

Art. 288. — Daunele-interese la plata cărora comuna ar fi definitiv obligată, conform art. 286, vor fi repartizate de Ministerul de Interne printr'un rol special asupra tuturor locuitorilor având reşedinţa de fapt în comună, în proporţie cu dările directe ce plătesc.

Rolul special se va întocmi de primari, cu delegaţiunea comunală, împreună cu secretarul sau cassierul-perceptor al comunei, având în vedere rolurile de contribuţiuni, în termen de cel mult o lună dela comunicarea hotărîrei definitive.

El va fi depus la cancelaria primăriei, iar depune-

rea va fi adusă la cunoştinţa generală prin publicaţiuni afişate în cuprinsul comunei.

Cei nemulţumiţi pot face contestaţiuni în termen de 10 zile dela afişarea publicaţiunilor.

Contestaţiunile se judecă de consiliul comunal, convocat extraordinar în termen de cel mult 10 zile de la expirarea termenului de contestaţiuni.

In contra hotărîrilor consiliului se poate face apel la consiliul superior administrativ, în termen de 10 zile dela afişarea deciziunilor la localul primăriei.

Consiliul poate modifica rolul fără însă a reduce suma globală de plată.

Rolul rămas definitiv se execută de perceptor în baza legii de urmărire.

Implinirea se va face odată cu a celorlalte contribuţiuni directe şi cu aceleaşi forme.

Art. 289. — Comuna, precum şi locuitorii interesaţi, individual sau toţi împreună, consideraţi ca obşte, vor putea să exercite acţiunea recursorie în contra autorilor şi complicilor dezordinei şi pagubei.

CAPITOLUL VIII

Conciliere şi arbitraj

Art. 290. — Nici o acţiune nu se va putea intenta de o comună sau un judeţ, împotriva altui judeţ sau comune ori împotriva Statului, nici de acesta împotriva comunelor sau judeţelor, mai înainte ca neînţelelegerea să fi fost supusă instanţelor administrative de conciliere şi anume: delegaţiunii permanente judeţene pentru litigiile dintre comunele rurale sau între acestea şi cele urbane nereşedinţe din acelaş judeţ şi consiliului superior administrativ pentru litigiile dintre toate celelalte unităţi administrative, precum şi dintre acestea şi Stat.

Delegaţiunea permanentă judeţeană se completează ca instanţă de conciliere cu un judecător tras la sorţi dintre magistraţii tribunalului local, iar consiliul administrativ judecă în completul său, completat şi cu delegatul Curţii de casaţie.

Art. 291. — Instanţele de conciliere sunt în drept a cere să li se prezinte toate actele şi documentele pe cari părţile îşi sprijină pretenţiunile. Reprezentanţii Statului, judeţelor şi comunelor sunt datori, sub sancţiune penală de refuz de serviciu, să execute aceste ordine în termenul prescris. Ei vor da explicaţiuni verbale şi vor depune memorii sau concluziuni scrise în cari vor expune drepturile lor.

Art. 292. — Indată ce o neînţelegere de orice natură s'a ivit între unităţile administrative mai sus arătate, privitoare la drepturi patrimoniale, reprezentanţii lor sunt îndatoraţi a sezisa instanţa de conciliere competinte, care va hotărî un termen nu mai departe de 10 zile dela primirea cererii, înlăuntrul căruia instanţa sesizată va chema părţile.

Art. 293. — Instanţele de conciliere au dreptul să asculte informatori, să cerceteze situaţiunea de fapt la localitate şi să ia orice informaţiuni printr'un membru delegat sau în completul lor.

Nu pot însă deferi jurământul.

In cazul când, în urma sfaturilor, părţile au convenit să stingă litigiul, instanţele respective de conciliere vor înregistra şi constata într'un proces-verbal înţelegerea stabilită.

Actul acesta formează un titlu pentru constatările cuprinse în el şi nu se poate doborî, în ce priveşte veracitatea celor constatate, prin nici o altă contraprobă decât numai prin înscrierea în fals.

In cazul când după toate sfaturile date nu s'a putut ajunge la o conciliere, instanţa respectivă se desesizează, iar comuna, judeţul sau Statul se adresează justiţiei pentru a-şi valorifica pretenţiunile lor.

Art. 294. — Instanţele de conciliere sunt competente a examina litigiile în completul lor şi a da soluţiuni definitive, în cazul când comunele, judeţul sau Statul au convenit pe cale de compromis, întocmit în conformitate cu procedura civilă, a se supune arbitrajului obligator al acestor instanţe.

Art. 295. — Nici o instanţă judiciară nu va da curs unei acţiuni intentate de Stat, judeţe sau comune,

unele împotriva altora, până ce mai întâiu nu au dovadă că aceste unităţi administrative au trecut în prealabil înaintea instanţelor de conciliere.

Pentru rezolvarea acţiunilor pendinte acum la promulgarea acestei legi înaintea justiţiei între Stat, comune şi judeţ, instanţele judecătoreşti respective vor împlini în camera de consiliu căderile instanţelor administrative, de conciliere şi numai dacă nu isbutesc a stabili între ele o înţelegere vor da curs proceselor pendinte.

CAPITOLUL IX

Asociaţiunea comunelor şi judeţelor

Art. 296. — Comunele şi judeţele se pot asocia între ele sau cu Statul pentru scop bine determinat, ca să execute, să creeze, sau să întreţie lucrări şi instituţiuni, cari sunt de folos local sau regional, din punct de vedere sanitar, economic, cultural sau al lucrărilor publice.

Nici o asociaţie nu se poate constitui pentru un scop principal de comerţ şi nici pentru acte, creare, sau exploatare de servicii sau instituţii cari nu ar intra în atribuţiunile şi competinţa comunelor şi judeţelor, conform legilor.

Comunele şi judeţe se pot însă asocia cu particularii pentru comercializarea întreprinderilor cu caracter economic, conform legii speciale de comercializare a bunurilor Statului.

Art. 297. — O asociaţie nu va putea să ia fiinţă legală decât numai în baza autorizaţiunii care i se poate da şi ridica de autoritatea compententă, după procedura următoare.

Art. 298. — Comunele şi judeţele cari vor să formeze o asociaţie hotărăsc aceasta prin încheierile consiliilor respective.

Aceste încheieri vor trebui să arate în mod precis scopul, durata, mijloacele financiare cari se au în vedere pentru realizarea obiectului asociaţiei, aportul

fiecărui membru al asociaţiei, modul de administrare şi de lichidare, sediul care i se fixează asociaţiei, precum şi proiectul de statut. In acelaş timp consiliile aleg din sânul lor prin vot secret cel mult câte doi membri, cari împreună cu primarul sau preşedinţii consiliului judeţean, după cum este cazul, vor constitui adunarea generală a asociaţiei.

Adunarea generală alege consiliul de administraţie şi votează statutul. Prin statut se stabileşte şi numărul membrilor din consiliul de administraţie.

Art. 299. — Incheierile adunărilor generale se trimit prefectului judeţului când privesc o asociaţiune formată între comunele aceluiaş judeţ şi Ministerului de Interne când privesc celelalte asociaţiuni.

Prefectul hotărăşte asupra autorizării, pe temeiul avizului delegaţiunii judeţene permanente, iar ministrul de interne, pe temeiul avizului consiliului administrativ superior.

Prefectul cât şi ministrul sunt datori să se pronunţe în termen de 30 zile dela primirea încheierilor.

Dacă nu s'a pronunţat în acest termen, asociaţiunile vor putea să funcţioneze fără vreo altă autorizare.

Art. 300. — In contra deciziunii prefectului părţile interesate pot apela la Ministerul de Interne în termen de 10 zile dela pronunţarea deciziunii; ministrul decide asupra apelului în modul şi în termenul arătat în articolul precedent.

Art. 301. — Deciziunile de autorizare pentru funcţionarea unei asociaţiuni, precum şi statutele lor aprobate, se publică în *Monitorul Oficial*, şi dela această dată asociaţiunea are o existenţă juridică.

Art. 302. — Delegaţiunea judeţeană permanentă şi consiliul administrativ superior sunt datoare la darea avizului să examineze dacă asociaţiunile cari se proiectează urmăresc scopul determinat de lege, dacă nu ating ordinea, sau un interes general, dacă mijloacele financiare sunt bine dovedite şi dacă voturile consiliilor comunale şi judeţene sunt date cu respectul formelor legale.

Aceste autorităţi au deasemenea dreptul să decidă în mod definitiv, când există neînţelegeri între comunele şi judeţele asociate.

Art. 303. — Indată după obţinerea autorizaţiei, consiliul asociaţiunii se convoacă de ministrul de interne sau de prefect, după cum este cazul, la sediul respectiv, pentru a se constitui, alegându-şi un preşedinte şi vice-preşedinte.

Art. 304. — Consiliul asociaţiunii votează bugetul şi încheie la finele fiecărui an bilanţul de profit şi pierdere. Atât bilanţul cât şi bugetul, ca să devină executorii, vor trebui aprobate de autoritatea superioară. Se va proceda în acelaş mod şi pentru orice modificări ulterioare s'ar crede necesar să se facă în buget sau în bilanţ.

Comunele şi judeţele asociate au totdeauna dreptul până la aprobarea bilanţului şi a bugetului să prezinte în scris autorităţii competente observaţiile ce au de făcut asupra acestor acte.

Ministrul şi prefectul, după cum este cazul, decid asupra aprobării, pe baza avizului consiliului superior administrativ sau a delegaţiunii judeţene permanente.

Art. 305. — Funcţionarii de specialitate ai comunelor şi judeţelor sau ai Statului din localitate pot fi chemaţi şi ascultaţi şi vor da sfaturi şi îndrumări asociaţiunii în toate chestiunile de competenţa lor.

In acest caz ei vor fi retribuiţi din fondurile asociaţiunii; asociaţiunea are dreptul să facă apel la cunoştinţele şi serviciile oricăror alţi specialişti.

Art. 306. — Ministrul de interne sau un delegat al său, precum şi prefectul şi pretorul, sunt în drept a asista la şedinţele consiliului asociaţiunii. Ei pot face propuneri şi observaţiuni, cari se vor consemna în procesul-verbal al şedinţei, dar nu pot lua parte la vot.

Art. 307. — Consiliul de administraţie al asociaţiei nu poate fi constituit pe un termen mai lung decât sunt alese şi consiliile comunelor sau jude-

ţelor asociate. Administratorii al căror mandat expiră girează până la constituirea noului consiliu.

Art. 308. — Consiliile comunelor şi judeţelor asociate pot să retragă prin votul a două treimi mandatele acelora pe cari i-au delegat să-i reprezinte în adunările generale ale asociaţiei.

Art. 309. — Administratorii asociaţi sunt răspunzători de buna gestiune şi de întreaga conducere în conformitate cu legea contabilităţii. Ei sunt dispensaţi de garanţie.

Art. 310. — Autoritatea de control, precum şi administratorii financiari şi inspectorii financiari pot oricând să controleze operaţiunile şi gestiunile asociaţiei; ei sunt datori să semnaleze ministrului de interne sau prefectului, precum şi consiliilor comunale şi judeţene cari constitue asociaţia, rezultatul constatărilor lor.

Nu vor putea lua însă nici o măsură din propria lor iniţiativă.

Art. 311. — Asociaţia constituită conform dispoziţiunilor de mai sus este persoană juridică. Ea poate să primească donaţiuni, legate şi subvenţiuni, poate să contracteze împrumuturi şi să facă exproprieri de utilitate publică în numele său pentru îndeplinirea scopului ce urmăreşte.

Propunerile de exproprieri şi împrumuturile trebuiesc autorizate de ministrul de interne, pe baza avizului consiliului superior administrativ.

Art. 312. — Asociaţiunile sunt scutite de dări după aceleaşi norme şi în aceleaşi condiţiuni ca şi comunele şi judeţele.

Art. 313. — Disolvarea unei asociaţiuni sau lichidarea ei înainte de expirarea termenului pentru care s'a format, nu poate avea loc decât cu consimţimântul tuturor membrilor cari o compun şi cu aprobarea autorităţii superioare de control, conform normelor stabilite de articolul 299.

Art. 314. — Când consiliul de administraţie al unei asociaţii a făcut acte cari ies din căderile sale, sau cari compromit interesele asociaţiunii, sau când

aceste acte sunt contrarii legilor, statutelor, ori sunt de natură a periclita ordinea şi siguranţa Statului, el se poate disolva prin decret regal după propunerea ministrului de interne şi pe baza avizului consiliului superior administrativ.

Actele făcute în aceste condiţiuni se declară nule şi fără urmare.

Până la disolvare ministrul de interne poate să oprească executarea acelor acte şi hotărîri, raportând însă în 24 de ore consiliului de miniştri, care poate menţine sau ridica măsura când ea priveşte asociaţiunile dintre judeţe sau comune din diferite judeţe. In cazul celorlalte asociaţiuni, prefectul este în drept să ia această măsură de suspendare, raportând însă ministrului de interne în acelaş termen.

Art. 315. — In caz de lichidare a unei asociaţiuni, comunele şi judeţele reiau instalaţiile şi stabilimentele situate pe teritoriul lor, cu obligaţiunea de a plăti diferenţa în bani, dacă valoarea lor depăşeşte valoarea aportului adus în asociaţie sau a drepturilor cari li se cuvin.

Dacă în statute nu se prevăd anume modalităţi pentru această operaţiune şi pentru alte măsuri ce urmează a se lua în caz de lichidare, se aplică dispoziţiunile codului de comerţ.

CAPITOLUL X

Modificări teritoriale la comune şi judeţe, schimbări de reşedinţe, constituiri şi transformări de comune.

Art. 316. — Cererile privitoare la toate modificările prevăzute în acest capitol nu se vor lua în cercetare de autorităţile competinte decât numai după ce s'au adus la cunoştinţa publică prin afişare la prefectura judeţului şi în localităţile respective, iar în comunele rurale şi la biserică şi anunţate prin strigări publice.

Afişările şi publicările vor face cunoscut celor interesaţi că pot îndrepta întâmpinări cu privire la

modificările cerute, fie la prefectură, fie la primăria comunei, până în termen de 30 zile dela data afişării. Despre împlinirea acestor formalităţi se va dresa proces-verbal de cei în drept.

Primarii comunelor şi prefectul judeţului vor înainta autorităţilor cari au a se pronunţa asupra acestor modificări întâmpinările şi observaţiunile cari s'au primit din partea celor interesaţi.

Art. 317. — Pentru constituirea unei comune noui, consiliul judeţean, după ce a primit cererea interesaţilor, dispune facerea unei cercetări locale printr'o comisiune compusă din: prefectul judeţului, administratorul financiar, şefii serviciilor tehnice şi sanitar sau delegaţii lor, pretorul respectiv, şi un membru al delegaţiei permanente desemnat prin sorţi.

Comisiunea va cerceta:

Dacă numărul familiilor cari cer a se întovărăşi în vederea constituirii comunei este suficient pentru a justifica noua aşezare, dacă veniturile ce va avea comuna pot asigura organizarea serviciilor şi susţine sarcinile comunei, dacă localitatea este potrivit aleasă din punctul de vedere sanitar, dacă terenul este propriu pentru clădit, dacă nu este supus la inundaţii, surpări şi dacă nu este de o întindere îndestulătoare în vederea desvoltării comunei.

Comisiunea va lua la localitate orice alte informaţiuni consultând şi consiliile comunale respective.

Art. 318. — Alipirile şi deslipirile de sate şi comune se fac cu aceleaşi formalităţi ca şi acelea pentru constituirea unei comune, luându-se deasemenea avizul consiliilor comunale respective.

Art. 319. — Raportul comisiunilor cari vor face cercetările hotărîte prin articolele de mai sus va fi supus aprobării consiliului judeţean, care hotărăşte cu două treimi din numărul membrilor prezenţi.

Incheierea consiliului judeţean pentru a deveni valabilă şi executorie trebuieşte aprobată prin decret regal, în urma propunerii ministrului de interne pentru constituiri de noui comune şi numai prin decizia ministrului de interne, când e vorba de alipiri şi des-

lipiri de sate şi comune. In toate cazurile se va cere avizul consiliului superior administrativ.

Art. 320. — Reşedinţa unei comune rurale nu se poate schimba dintr'un sat în altul, fără încuviinţarea consiliului comunal respectiv şi aprobarea consiliului judeţean, confirmată de Ministerul de Interne, cu avizul consiliului superior administrativ.

Art. 321. — Numărul comunelor unei plăşi, precum şi reşedinţa sa nu se pot schimba decât după cererea prefectului sau consiliului judeţean şi cu aprobarea ministrului de interne, luând avizul consiliului superior administrativ.

Numărul şi cuprinsul sectoarelor dintr'o comună urbană nu se pot modifica decât după cererea consiliului comunal, şi aprobarea ministrului de interne, cu avizul consiliului superior administrativ. Pentru muncipii se cere confirmarea prin decret regal.

Art. 322. — Reşedinţa unui judeţ nu se poate schimba decât cu votul consiliului judeţean, luat cu două treimi din numărul membrilor care-l compun şi cu aprobarea Corpurilor legiuitoare.

Art. 323. — Numele unei comune nu se poate schimba decât cu votul consiliului comunal, aprobat de Ministerul de Interne. Această aprobare trebuie întărită prin decret regal pentru comunele urbane.

Art. 324. — O comună rurală nu se poate transforma în comună urbană decât cu votul consiliului respectiv, aprobat de consiliul judeţean şi de consiliul superior administrativ şi confirmat de votul Corpurilor legiuitoare.

Art. 325. — Oricare interesant are dreptul să facă întâmpinări la Ministerul de Interne în termen de 10 zile dela data încheierilor consiliului judeţean, privitoare la modificările prevăzute în acest capitol.

Ministrul de interne se pronunţă cu avizul consiliului superior administrativ, în termen de 30 zile dela expirarea termenului de mai sus, asupra încheierilor consiliilor judeţene luate în această materie.

Art. 326. — Alipirile şi deslipirile, precum şi constituirile de noi comune şi transformările comunelor rurale în urbane nu vor intra în vigoare decât la începutul anului financiar.

Art. 327. — Averea proprie a unei comune întrunite cu altă comună devine proprietatea comunei întregi.

Se va întocmi un inventar al acestor averi.

Locuitorii comunei sau satului întrunit păstrează proprietatea sau folosinţa exclusivă a bunurilor comune ce le aparţineau.

In caz de deslipiri, comuna sau satul reia proprietatea în natură, sau, în lipsă, echivalentul în bani ce i se cuvenea.

In ambele cazuri se determină în actul de alipire sau deslipire cuantumul datoriilor respective şi condiţiunile plăţii.

Art. 328. — In toate cazurile de alipiri sau deslipiri de comune şi sate, consiliile comunale ale comunelor respective se dizolvă şi interesele locale se administrează, până la noui alegeri, de comisiuni interimare.

Art. 329. — Neînţelegerile dintre comune privitoare la determinarea perimetrelor şi averilor lor se rezolvă de către delegaţia permanentă judeţeană, după ce s'au ascultat reprezentanţii legali ai comunelor şi părţile interesate, cu drept de apel la Ministerul de Interne, care se va pronunţa pe baza avizului consiliului administrativ superior.

Când aceste neînţelegeri pun în discuţiune limitele judeţelor, ele se rezolvă de către ministrul de interne cu avizul consiliului administrativ superior.

TITLUL V

Reprezentanţii autorităţii centrale, organe de control

CAPITOLUL I

Prefectul şi consiliul de prefectură

Art. 330. — Prefectul judeţului se numeşte prin decret regal, în urma propunerii ministrului de interne.

Pentru a fi numit prefect, pe lângă celelalte condiţiuni generale cerute funcţionarilor publici, candidatul trebuie să aibă vârsta de 30 ani împliniţi şi să posede diploma unei şcoale superioare recunoscută de Stat, afară de cei ce au funcţionat în această calitate cel puţin un an.

Art. 331 — Prefectul nu poate ocupa nici o altă funcţie publică plătită de Stat, judeţ sau comună, nici exercita vreo profesiune liberă, nici a face parte ca administrator sau censor în consiliile societăţilor civile sau comerciale, cooperative sau bănci populare din cuprinsul judeţului, afară de cazul când consiliul superior administrativ apreciază că asemenea calitate nu constitue un motiv de incompatibilitate întru cât nu are legături cu atribuţiunile funcţiunii sale.

Art. 332. — Când locul de prefect devine vacant, ministrul de interne poate însărcina cu conducerea prefecturii până la numirea titularului pe subprefect sau pe un inspector general administrativ.

Art. 333. — Pe lângă calitatea sa de reprezentant al puterii centrale, prefectul este şi capul administraţiunii judeţene.

In această calitate el are controlul şi supravegherea tuturor serviciilor judeţene şi comunale.

El vegează şi ia măsurile necesare, ca să se execute hotărîrile consiliului judeţean şi ale delegaţiei permanente.

La şedinţele consiliului judeţean prefectul asistă în îndoita sa calitate de reprezentant al puterii centrale şi al intereselor locale.

La şedinţele consiliului municipiilor prefectul asistă ca reprezentant al puterii centrale, având dreptul să-şi spună cuvântul ori de câte ori crede că interesele generale, legile sau ordinea în Stat ar putea fi atinse prin măsurile ce s'ar lua.

Art. 334. — Impreună cu delegaţia permanentă, prefectul numeşte, înaintează, revoacă şi aplică pedepsele disciplinare funcţionarilor judeţului, conform statutului, legii de faţă şi legilor speciale.

Art. 335. — Prefectul, împreună cu delegaţia permanentă, pregăteşte toate lucrările cari trebuiesc aduse în discuţiunea consiliului judeţean.

Art. 336. — Ca delegat al autorităţii centrale, prefectul reprezintă în judeţ întreg guvernul şi puterea executivă şi stă în legătură cu fiecare Minister pentru chestiunile dependinte de departementul respectiv.

El este sub ordinele directe ale ministrului de interne.

Art. 337. — Prefectul exercită toate atribuţiunile ce-i sunt deferite prin legi şi regulamente, îngrijeşte de publicarea legilor şi regulamentelor generale şi judeţene, veghează la aplicarea lor şi la toate măsurile de executare.

Art. 338. — Prefectul este şeful poliţiei în judeţ. In această calitate ia măsuri pentru prevenirea delictelor şi îngrijeşte de menţinerea ordinei şi siguranţei publice.

El dă ordine tuturor organelor poliţieneşti şi jandarmeriei, cari sunt obligate să le execute de îndată.

El poate să pue în mişcare forţa publică la întâmplări de rebeliune, sediţiune, atrupamente tumultoase, împotrivire la executarea legilor sau a ordonanţelor legale sau alte evenimente neprevăzute, cari ar ameninţa ordinea publică, siguranţa persoanelor şi a proprietăţilor. In acest caz el informează pe ministrul de interne şi de răsboi. Ofiţerii comandanţi sunt ţinuţi însă a satisface de îndată cererea scrisă a prefectului, fără a mai aştepta alte aprobări.

Art. 339. — Prefectul are dreptul să dreseze per-

sonal sau să oblige pe ofiţerii poliţiei judiciare să dreseze ei actele necesare pentru constatarea crimelor, delictelor şi contravenţiunilor şi să înainteze autorităţilor judecătoreşti pe făptuitorii lor.

Art. 340. — Prefectul supraveghează toate instituţiile de binefacere şi asistenţă socială, fie că ele depind de Stat, judeţ sau comună, fie că sunt aşezăminte particulare.

El nu poate lua nici o măsură directă, ci numai semnalează către autoritatea sau departamentul de care depinde instituţiunea, neajunsurile sau abaterile constatate, înştiinţând totdeodată şi pe ministrul de interne.

In cazul când aceste instituţiuni depind de judeţ, el poate lua toate măsurile pe cari legea i le dă.

Art. 341. — Prefectul, în caz de inundaţii, epidemii, epizootii şi altele asemenea, ia toate măsurile reclamate de împrejurări şi intervine în acest scop la autorităţile respective.

Art. 342. — Prefectul, ca reprezentant al guvernului în judeţul său, are dreptul să raporteze departamentelor observaţiunile ce ar avea de făcut asupra funcţionării diferitelor servicii publice.

El poate indica şi măsurile de îmbunătăţire pe cari le-ar reclama bunul mers al acestor servicii.

Art. 343. — Prefectul este obligat să convoace în conferinţă la reşedinţa fiecărei plăşi, cel puţin de 2 ori pe an, pe: administratorul financiar, consilierul agricol, medicul şi veterinarul primar al judeţului, revizorul şcolar, şefii autorităţilor bisericeşti din judeţ, inginerul-şef al judeţului, pretorul şi pe primarii, notarii şi ceilalţi funcţionari din plasa respectivă, precum şi preşedinţii federalelor de bănci şi producţiune.

In aceste conferinţe se vor discuta diferitele chestiuni de interes local, se va lămuri aplicarea legilor şi se va aviza asupra măsurilor ce sunt de luat în vederea bunei stări administrative, economice, sanitare şi culturale.

Art. 344. — Prefectul adresează la finele fiecărui an ministrului de interne şi publică un raport amă-

nunţit asupra stării generale financiare, economice, culturale şi administrative a judeţului şi comunelor din circumscripţia sa.

Art. 345. — Pentru îndeplinirea celor prescrise la art. 337, 338 şi 340 din prezenta lege, prefectul are dreptul a da ordonanţe în marginile legilor şi regulamentelor de administraţie generală.

Ordonanţele înainte de a fi executate vor trebui să fie comunicate ministrului de interne.

Ordonanţele privitoare la măsurile sanitare, veterinare, lucrări publice, agricole, etc. vor fi date după consultarea şefilor serviciilor respective şi vor fi contrasemnate de aceştia.

Art. 346. — Ministrul poate să anuleze ordonanţele în întregimea lor sau să suprime din ele dispoziţiile contrarii legilor şi regulamentelor sau intereselor superioare de Stat.

Nulitatea ordonanţelor se poate pronunţa la orice epocă.

Art. 347. — Ordonanţele nu devin executorii decât după ce au fost aduse la cunoştinţa publică prin afişare, publicare şi strigări, când conţin dispoziţiuni generale, şi prin notificări individuale făcute interesaţilor, în celelalte cazuri.

Art. 348. — Contravenţiunile la ordonanţe se vor judeca şi pedepsi conform prescripţiunilor din legile şi regulamentele respective.

Sancţiunile prescrise în ordonanţe nu vor întrece pe acelea prevăzute de legea sau regulamentul respectiv.

Art. 349. — Prefectul va avea unul sau doui funcţionari administrativi la dispoziţia sa după cum va stabili ministrul de interne, cari vor forma cabinetul prefectului. Ei se vor numi de ministrul de interne după recomandarea prefectului. Atribuţiunile lor se vor stabili prin regulament.

Art. 350. — Prefectul prezintă ministrului de interne demisia şi cererile de concediu.

Inlocuirea şi revocarea prefectului se face prin decret regal.

Revocarea are loc pentru abateri grave în serviciu; ea trebuie să fie motivată.

Referatul, prin care se cere revocarea va fi publicat odată cu decretul regal.

Art. 351. — In fiecare judeţ va funcţiona un consiliu de prefectură compus din: prefect ca preşedinte, primarul comunei-reşedinţă de judeţ, primul-procuror sau procurorul tribunalului, medicul primar al judeţului, administratorul financiar, inginerul, arhitectul şi veterinarul, şefi ai judeţului, revizorul şcolar, consilierul agricol, silvicultorul cel mai înalt în grad din judeţ, comandantul companiei de jandarmi, reprezentanţii dela reşedinţă ai Ministerelor Industriei, Comerţului şi Muncii.

Membrii delegaţiunii permanente judeţene fac parte de drept din acest consiliu. Inspectorii generali ai diferitelor departamente pot oricând lua parte la şedinţele consiliului. Consiliul se convoacă de prefect la prefectură cel puţin odată pe lună şi oricând acesta va crede că este necesar.

Art. 352. — Atribuţiunile consiliului sunt de a armoniza activitatea diferitelor servicii administrative din judeţ şi de a înlătura dificultăţile ce s'ar ivi în aplicarea legilor şi dispoziţiunilor.

In acest scop şefii serviciilor respective vor comunica în fiecare şedinţă despre mersul administraţiunii în fruntea căreia se află. Consiliul avizează prin înţelegere comună înlăturarea neînţelegerilor şi conflictelor, şi în cazul de a nu se fi ajuns la soluţii, prefectul raportează despre toate ministrului de interne şi celui respectiv.

CAPITOLUL II

Subprefectul.

Art. 353. — Fiecare prefectură de judeţ va avea un subprefect, care se numeşte prin decret regal, după propunerea ministrului de interne, pe baza recomandării făcute de prefect.

Pentru a fi numit în această funcţiune, candidatul, pe lângă celelalte condiţiuni cerute funcţionarilor publici, trebuie să fie licenţiat în drept, sau diplomat al şcolii speciale de pregătire profesională şi să fi servit cel puţin 5 ani ca administrator de plasă sau subprefect.

La numirea sa subprefectul este asimilat în grad cu şeful de serviciu clasa I.

Art. 354. — Subprefectul ajută pe prefect în îndeplinirea atribuţiunilor sale şi îl înlocueşte în lipsă. El este şi ofiţer al poliţiei judiciare.

Prefectul poate să-i delege prin decizie parte din atribuţiunile sale judeţene.

CAPITOLUL III

Pretorul şi plasa.

Art. 355. — Numărul plăşilor fiecărui judeţ — comunele cari le compun, precum şi stabilirea comunelor de reşedinţă a plăşilor, care nu va putea fi capitala judeţului, se vor fixa şi modifica prin decizia Ministerului de Interne — după consultarea consiliului judeţean sau a comisiei interimare judeţene şi pe baza avizului consiliului superior administrativ.

Fiecare plasă va avea în fruntea ei un pretor.

Art. 356. — Pretorul stă sub ordinele directe ale prefectului. El este în plasă agentul puterii centrale, execută hotărîrile consiliului şi ale delegaţiei judeţene şi îndeplineşte orice alte însărcinări date prin legi şi regulamente.

Prefectul poate prin deciziune scrisă să-i delege şi parte din atribuţiunile sale, nu însă în mod permanent.

Art. 357. — Pretorul este şeful poliţiei din plasa sa. In această calitate, sub controlul prefectului, el ia măsuri pentru prevenirea delictelor şi îngrijeşte de menţinerea ordinei şi siguranţei publice.

El dă în această privinţă ordinele necesare or-

ganelor poliţieneşti şi jandarmeriei, cari sunt datoare a le executa.

Pretorul poate să pună în mişcare forţa publică la întâmplări de rebeliune, sediţiune, atrupamente tumultoase, împotrivire la executarea legilor sau ordonanţelor legale sau alte evenimente neprevăzute cari ar ameninţa ordinea publică, siguranţa persoanelor şi a proprietăţilor. In acest caz el informează imediat pe prefectul judeţului.

Pretorul este ofiţer al poliţiei judiciare. In această calitate el poate lucra, fie din iniţiativă proprie, fie prin delegaţie.

Art. 358. — In afară de competinţa ce li se acordă prin art. 272 al legii de faţă, pretorii pot să constate contravenţiunile şi infracţiunile, conform art. 52 din legea judecătoriilor de ocoale şi să aplice pedepsele arătate acolo.

Art. 359. — Pretorul va locui la reşedinţa plăşii.

Fiecare pretor va avea un secretar plătit de Stat. Pentru a fi numit în funcţiunea de secretar, candidatul trebuie să întrunească condiţiunile cerute pentru notari. Alţi funcţionari de s'ar găsi necesar se numesc şi se plătesc de judeţ.

Art. 360. — In fiecare judeţ, prefectul, prin deciziune aprobată de minister, repartizează pretorii pe plăşi.

Odată repartizaţi, pretorii nu mai pot fi transferaţi decât în conformitate cu statutul. Prefectul însă poate să-i însărcineze şi cu girarea altei plăşi în caz de vacanţă sau absenţă a titularului, încunoştiinţând despre aceasta Ministerul de interne.

Ei pot asemenea să-i însărcineze cu executări de ordine sau cercetări în orice plasă în interesul serviciului.

Art. 361. — Pretorul se numeşte prin decizie ministerială.

Pentru a fi numit pretor, pe lângă celelalte condiţiuni cerute funcţionarilor publici, candidatul trebuie să fie diplomat al şcoalei de pregătire profesională administrativă sau să fi funcţionat cinci ani ca notar

stabil cu titlu academic ori cu diploma şcoalei de pregătire profesională administrativă.

Până la organizarea învăţământului pentru pregătirea profesională administrativă şi până ce se va obţine numărul suficient de absolvenţi, vor putea fi numiţi pretori şi licenţiaţii în drept şi în ştiinţe de Stat.

Art. 362. — Candidaţii, afară de cei arătaţi în alineatul 2 al articolului precedent, trebuie să treacă un examen de admitere după un anume program.

In cazul când numărul candidaţilor este mai mare ca vacanţele, locurile se vor atribui prin concurs.

Candidaţii numiţi pentru prima oară în funcţiune au titlu provizoriu.

După un stagiu de un an, şi dacă vor fi dovedit la cercetarea activităţii lor administrative şi la inspecţiunile făcute că posedă aptitudinele şi cunoştinţele funcţiunii, pretorii se declară stabili de ministrul de interne, pe baza avizului consiliului superior administrativ.

Art. 363. — Pretorul devenit stabil intră în cadrul statutului, are aceleaşi drepturi şi garanţii şi este supus aceloraşi obligaţiuni ca şi ceilalţi funcţionari administrativi.

Pretorii stabili pot înainta până la gradul de director clasa I în Ministerul de Interne. Ei pot înainta până la acest grad chiar pe loc, însă în limita locurilor ce se vor înscrie în fiecare an în bugetul Ministerului de Interne.

Ei pot trece în administraţia centrală a Ministerului de Interne, în acelaş grad sau prin înaintare, cu avizul comisiunii pentru propuneri de numiri şi înaintări.

Art. 364. — Pretorii sunt îndatoraţi a îndruma, supraveghea şi controla administraţia comunelor din plasa lor. Ei vor revizui cassele comunale, ţinerea scriptelor de contabilitate şi se vor asigura de existenţa fondurilor şi actelor justificative, dresând împreună cu primarul respectiv proces-verbal de cele constatate.

In cazul când primarul ar refuza să-l asiste, chiar după invitaţia scrisă ce i-a adresat-o, el va putea să proceadă la asemenea inspecţiuni şi dresa procesul-verbal fără asistenţa sa. Pretorii vor cerceta starea morală şi materială a populaţiunilor, igiena şi salubritatea comunelor, condiţiunile economice şi culturale ale sătenilor şi vor lua în limitele legii măsuri de îndreptare.

La sfârşitul fiecărei luni ei vor face prefectului un raport amănunţit de constatările făcute şi măsurile ce ar fi de luat în interesul admistraţiilor comunale.

Art. 365. — Pretorii sunt îndatoraţi să convoace cel puţin odată la 2 luni pe primarii, notarii şi pe ceilalţi funcţionari de specialitate din circumscripţia lor, pentru a se sfătui împreună asupra diferitelor chestiuni de interes comun, precum şi asupra aplicării legilor şi a măsurilor ce sunt de luat în vederea bunei stări administrative culturale, sanitare şi economice a comunelor şi a armonizării serviciilor locale. Ei vor face prefecţilor o dare de seamă asupra acestor consfătuiri.

Convocările nu se vor face numai la reşedinţa pretorului, ci şi în celelalte comune din circumscripţia sa.

CAPITOLUL IV

Notarul.

Art. 366. — Notarul este agentul autorităţii centrale în comuna rurală.

In această calitate este însărcinat cu:

Aplicarea legilor, regulamentelor de administraţie publică, ordonanţelor, instrucţiunilor şi a oricăror alte acte, pe cari legea le cere a fi date publicităţii ca emanând dela puterea executivă;

Publicarea se va face prin afişe, strigări şi prin citire în public;

Executarea dispoziţiunilor privitoare la culegerea datelor statistice;

Executarea măsurilor de siguranţă generală şi poliţie;

Indeplinirea tuturor însărcinărilor ce-i sunt date prin legi şi regulamente.

Notarul este şeful poliţiei administrative din comună.

El este ofiţer al poliţiei judiciare, auxiliar al parchetului, numai în cazuri de flagrant delict, când pe lângă actele ce va dresa, va putea lua măsuri să deţină pe făptuitori la dispoziţia autorităţii, vestind pe pretor şi parchetul respectiv. El poate de asemeni primi plângeri la contravenţiuni, a le cerceta şi constata.

Prin delegaţia primarului are şi atribuţiuni de ofiţer al stării civile, afară de celebrarea căsătoriei. In toate cazurile el îngrijeşte ca actele stării civile să se întocmească conform legii şi le contrasemnează.

In localităţile în cari necesităţile serviciului ar cere se pot înfiinţa şi posturi de secretari de notari, în urma raportului motivat al pretorului respectiv, aprobat de prefect.

Secretarii de notari, cari au aceleaşi titluri şi îndeplinesc aceleaşi condiţiuni ca notarii, pot să înlocuească pe aceştia în lipsă în atribuţiunile lor, pe temeiul unei delegaţiuni scrise, dată pe răspunderea personală a notarului.

Art. 367. Notarul asistă la şedinţele consiliului comunal, fără a lua parte la vot, dând sfaturi şi îndrumări administraţiei comunale.

In lipsa secretarului, el îndeplineşte funcţiunea acestuia.

Art. 368. — Notarul se numeşte de către prefect.

Pentru a fi numit notar, pe lângă celelalte condiţiuni ce se cer funcţionarilor publici, candidatul trebuie să fie diplomat al şcoalei de pregătire administrativă.

Art. 369. — Până la organizarea învăţământului pentru pregătirea profesională administrativă şi până se va obţine numărul suficient de absolvenţi,

vor putea fi numiţi notari la vacanţe, în următoarea ordine de preferinţă:

a) Licenţiaţii în drept şi ştiinţe de Stat;

b) Absolvenţii şcoalelor de notari din Făgăraş, Lugoj şi Arad;

c) Absolvenţii şcoalelor de notari din Vechiul Regat.

Toţi candidaţii înainte de numire trebuie să treacă examenul de capacitate prevăzut de statutul funcţionarilor.

Art. 370. — Notarii se numesc provizoriu şi capătă stabilitatea după un stagiu de doi ani şi după ce au dovedit cunoştinţe şi aptitudinele profesiunii la cercetările şi inspecţiunile făcute şi în urma avizului consiliului superior administrativ.

Stabilitatea se dă prin decizia Ministerului de Interne.

Notarul devenit stabil se bucură de toate drepturile şi garanţiile prevăzute în statut.

Art. 371. — Notarii actuali provizorii au gradul de impiegaţi stagiari.

Notarii actuali stabili din Vechiul Regat şi Basarabia, cari au o vechime de cinci ani în funcţiune, au un grad superior acestora. Ei pot înainta pe loc conform statutului până la gradul de subşef de biurou inclusiv şi în limita locurilor prevăzute în bugetul Ministerului de Interne.

Notarii deveniţi stabili, dacă provin din şcoalele speciale de pregătire, dintre licenţiaţii în drept sau din absolvenţii şcoalelor din Făgăraş, Lugoj şi Arad, precum şi actualii notari stabili din Ardeal şi Bucovina, licenţiaţi în drept, vor avea două grade superioare celor precedenţi. Ei pot înainta pe loc conform statutului până la gradul de şef de biurou inclusiv şi în limita locurilor prevăzute în bugetul Ministerului de Interne.

Art. 372. — Notarii cu titlu universitar sau diplomaţi ai şcoalelor de pregătire administrativă vor avea dreptul să redacteze acte fără caracter juridic,

în interesul particularilor, primind pentru aceasta o plată anume fixată.

Ministerul de Interne luând avizul consiliului superior administrativ va decide felul actelor, cari se pot redacta de notari, precum şi taxele ce pot încasa.

Săracilor nu li se va lua nici o plată.

Notarii actuali din provinciile alipite cari au azi dreptul de a redacta acte în baza legilor şi regulamentelor în vigoare, vor păstra şi pe viitor acest drept.

TITLUL VI

Dispoziţiuni finale şi transitorii

Art. 373. — Toate hotărîrile ce urmează a se lua cu avizul delegaţiei permanente comunale şi judeţene sau cu acela al consiliului administrativ superior, vor fi în totdeauna conforme cu acest avis, afară de cazul numai când legea a dispus în mod expres în alt mod sau când aceste delegaţiuni ori consiliul superior vor fi ascultaţi numai cu titlu consultativ.

Până la votarea şi promulgarea legii pentru reorganizarea consiliului superior administrativ, toate atribuţiunile ce i sunt conferite prin prezenta lege vor fi îndeplinite de consiliul administrativ permanent.

Art. 374. — In toate cazurile în cari autoritatea superioară este îndatorată prin lege a exercita un drept de control asupra deliberărilor consiliilor comunale şi judeţene şi a delegaţiunilor permanente respective, precum şi asupra actelor primarului şi prefectului, ea trebuie să se pronunţe înăuntrul termenului de o lună de zile, de când i s'a adus la cunoştinţă actul sau încheierea, sau de când a fost sezisat cu cerere de apel, afară numai dacă legea prevede formal un termen mai scurt sau mai lung decât acesta.

Art. 375. — Ori de câte ori legea de faţă acordă un drept de întâmpinare sau de apel, în lipsa unor dispoziţiuni speciale, acest drept se va exercita în

termen de 10 zile, curgătoare dela afişarea deliberărilor, deciziunilor sau ordonanţelor ce se atacă.

Art. 376. — Toate termenele din prezenta lege se socotesc pe zile libere.

Art. 377. — In toate cazurile, când legea de faţă nu prevede o altă dispoziţie, prefectul şi delegaţia permanentă exercită acţiunea de control şi supraveghere imediată asupra actelor şi administraţiei comunelor, iar ministrul de interne asupra municipiilor şi a judeţului.

Art. 378. — Se vor înfiinţa şcoli de pregătire profesională administrativă pentru funcţionarii administrativi de orice ramură, judeţeni şi comunali, de acord cu Ministerul Instrucţiunii publice.

Prin decret regal, pe baza jurnalului consiliului de miniştri, se vor stabili normele pentru organizarea acestor şcoli şi data când vor începe să funcţioneze.

Actualele şcoli de notari vor funcţiona până la înfiinţarea şi deschiderea şcolilor de mai sus.

Art. 379. — Toate intreprinderile comerciale şi industriale ale comunelor şi judeţelor cari se vor asocia cu capitalul privat, vor fi supuse regimului legal creat şi pentru întreprinderile comerciale şi industriale ale Statului.

Art. 380. — Lucrările pentru desăvârşirea punerii în aplicare a prezentei legi se vor termina cel mult într'un an dela promulgarea ei.

Prin decret regal, dat pe baza jurnalului consiliului de Miniştri şi a avizului consiliului administrativ superior, se vor determina limitele teritoriale, numărul şi numele comunelor urbane, al judeţelor, al reşedinţelor de judeţ şi al municipiilor.

Prin decret regal se vor determina, după propunerea ministrului de interne cu avizul consiliului superior administrativ, limitele teritoriale, numărul şi numele comunelor suburbane şi rurale, ale satelor şi numărul consilierilor ce urmează să se aleagă, precum şi acela al consilierilor de drept şi cooptaţi pentru fiecare judeţ şi fiecare comună.

Prin decizie ministerială, după propunerea pre-

fecţilor şi avizul consiliului superior administrativ, se vor determina plăşile fiecărui judeţ şi reşedinţele lor, iar după propunerea primarilor, numărul sectoarelor comunelor urbane.

Numărul sectoarelor în municipii se va stabili cu aceleaşi forme prin decret regal.

Toate aceste diviziuni teritoriale şi reşedinţe nu se vor putea schimba în viitor decât cu observarea formelor prevăzute la capit. X de sub titlul IV.

Nouile împărţiri administrative arătate mai sus vor intra în vigoare la satele fixate în decretele şi deciziunile respective.

Art. 381. — Datele când vor avea loc primele alegeri în baza legii de faţă se vor stabili prin decret regal pentru judeţe şi municipii şi prin decizie ministerială pentru celelalte comune.

Art. 382. — Listele electorale comunale şi judeţene, după cari au a se efectua primele alegeri în baza legii de faţă se vor întocmi, în termenele ce se vor stabili prin deciziunea Ministerului de Interne şi după procedura arătată mai jos, de către primarii în funcţiune sau preşedinţii comisiunilor interimare şi în comunele rurale împreună cu notarii, având însă în vedere nouile diviziuni teritoriale.

Listele astfel întocmite se vor afişa în termen de 10 zile dela data publicării decretului prin care se fixează judeţele şi comunele.

Oricare cetăţean va putea contesta omisiunile, ştergerile sau înscrierile nelegale, prin cererea îndreptată la judecătorul de ocol respectiv în termen de 10 zile dela afişarea listelor. Judecătorul este obligat a se pronunţa în camera de consiliu în termen de 8 zile dela primirea cererii. Termenele fixate de judecător pentru cercetarea reclamaţiunilor se vor afişa la uşa judecătoriei.

Hotărîrea judecătorului este definitivă şi se comunică, prin îngrijirea acestuia, primarului comunei respective, care este obligat a se conforma.

Celelalte formalităţi privitoare la listele electorale se vor îndeplini conform art. 158.

Aceste liste trebuie să rămână definitive în cel mult 30 zile dela data afişării lor.

Art. 383. — La primele alegeri în comunele rurale, în lipsa unui număr suficient de magistraţi, biurourile electorale pot fi prezidate de către persoanele desemnate prin sorţi de preşedintele tribunalului local, în acelaşi timp cu tragerea la sorţi a magistraţilor. Tragerea la sorţi se va face depe o listă de 100 persoane întocmită de către preşedintele tribunalului local împreună cu prefectul judeţului, dintre alegătorii cei mai calificaţi, că vor garanta imparţialitatea conducerii alegerilor.

Incunoştiinţarea celor ieşiţi la sorţi se va face imediat. Cei înştiinţaţi sunt datori să comunice în 24 ore acceptarea sau refuzul. Odată acceptate, neîndeplinirea însărcinării fără legitima justificare, îi face pasibili de pedeapsa prevăzută în legea electorală, când din această cauză alegerea nu s'a putut efectua.

Art. 384. — Primarii actualmente în funcţiune în Ardeal sunt eligibili în consiliile comunale şi judeţene.

Art. 385. — Nici o subvenţie nu se va mai da de comune şi judeţ Statului, care însă va îngriji să pună la dispoziţia acestora sumele pentru serviciile şi salariul funcţionarilor, cari din centrali devin judeţeni sau comunali, până ce prin legi speciale se va atribui judeţelor şi comunelor veniturile impozitelor cu caracter local.

Averea zemstvelor, provenind din orice surse, trece de drept pe seama judeţelor respective, cari le succed în drepturi şi obligaţiuni.

Art. 386. — Salariile prefecţilor, subprefecţilor, pretorilor, notarilor şi a oricăror altor funcţionari numiţi de către puterea centrală în comune şi judeţe se vor plăti de Stat. Judeţele vor înscrie îndemnizaţii de transport şi locuinţe pentru prefecţi, subprefecţi şi pretori, iar comunele pentru notari.

Salariile, gradele şi asimilările notarilor, subprefecţilor, pretorilor şi celorlalţi funcţionari comunali şi judeţeni se vor fixa prin legea generală de organizare a salariilor. Până atunci sunt cele actuale.

Art. 387. — Ministerul de Finanţe în înţelegere cu cel de Interne vor stabili datele şi modul în cari se vor face diferitele modificări privitoare la stabilirea mijloacelor financiare ale comunelor şi judeţelor necesitate de aplicarea legii de faţă.

Art. 388. — Fiecare comună şi judeţ va întocmi un tablou de serviciile şi funcţionarii necesari, în limitele mijloacelor şi a trebuinţelor locale şi având în vedere legea de faţă.

Funcţionarii stabili rămân în funcţiune. Vacanţele legale însă nu se vor completa decât când numărul funcţionarilor va ajunge la limita prevăzută în tabloul întocmit, conform acestui articol.

Funcţionarii stabili administrativi, judeţeni şi comunali, cari prin reorganizarea sau contopirea serviciilor locale ar rămâne neîntrebuinţaţi, vor fi numiţi în funcţiuni similare în orice serviciu.

Ministerul de Interne va examina la punerea în aplicare a legii şi va putea controla oricând ca serviciile comunale şi judeţene să funcţioneze cu respectarea principiilor pentru organizarea generală a serviciilor publice.

Art. 389. — Funcţionarii administrativi din Bucovina cari sunt stabili vor putea fi numiţi, cu avizul consiliului superior administrativ, notari, pretori, funcţionari judeţeni, subprefecţi, dacă vor fi dovedit că au aptitudinele şi cunoştinţele profesionale potrivit funcţiunilor ce urmează a ocupa.

Art. 390. — Actualii funcţionari administrativi depe lângă prefectură, precum şi serviciile şi funcţionarii sanitari, tehnici, agricoli şi de oricare altă ramură cari devin judeţeni sau comunali, vor trece în noua lor calitate, în termen de patru ani dela promulgarea legii de faţă, la datele, în modul şi în numărul când se va stabili prin decrete regale date pe baza jurnalului consiliului de miniştri, după ce s'a luat şi avizul consiliului superior administrativ.

Funcţionarii cari devin astfel judeţeni şi comunali îşi păstrează drepturile lor din legile în baza cărora au fost numiţi. Ei vor îndeplini îndatoririle date

azi în competenţa funcţionarilor administrativi din prefecturile de judeţ şi a celor de specialitate.

Art. 391. — Actualii directori de prefectură din Vechiul Regat şi Basarabia, cari provin din administratori de plasă stabili, vor fi confirmaţi subprefecţi prin decret regal după promulgarea legii.

Subprefecţii din Ardeal titraţi, precum şi directorii de prefectură din Basarabia şi Vechiul Regat, cari nu ar fi stabili şi nu au titlu academic, dar au o vechime de cel puţin cinci ani în funcţiuni administrative şi dovedesc că au cunoştinţele şi aptitudinile funcţiunii, vor putea fi numiţi subprefecţi, pe baza avizului consiliului superior administrativ.

Art. 392. — După promulgarea prezentei legi şi pe baza propunerii prefecţilor, ministrul de interne stabileşte numărul pretorilor din întreaga ţară.

Art. 393. — Actualii administratori de plasă, prim-pretorii şi subprefecţii din Basarabia, stabili, vor fi confirmaţi ca pretori prin efectul legii.

Administratorii de plasă, prim-pretorii şi subprefecţii din Basarabia, chiar neavând titlu sau neprovenind dintre militari activi, pot fi declaraţi stabili ca pretori, pe baza avizului consiliului administrativ superior, dacă au fost numiţi înainte de 1 Aprilie 1921 şi dacă vor fi dovedit la inspecţiuni sau cercetări, că posedă cunoştinţele şi aptitudinele profesionale.

Actualii administratori de plasă din Vechiul Regat, licenţiaţi în drept, stabili, cu o vechime de 10 ani în funcţiunea de administratori şi subprefecţii din Basarabia, proveniţi din administratori de plasă, licenţiaţi în drept, stabili cu aceeaş vechime vor putea primi gradul de subdirector clasa I, pe baza avizului consiliului administrativ superior.

Acelaş drept îl vor avea şi actualii directori de prefectură, dacă îndeplinesc condiţiunile de mai sus.

Administratorii de plasă provizorii, numiţi pe baza legii de organizare a comunelor rurale din 1908, dobândesc stabilitatea ca pretori, dacă au vechimea prevăzută în statut şi numai în urma rapoartelor de

inspecţiune şi a avizului favorabil al consiliului administrativ superior.

Art. 394. — In mod transitoriu şi până la unificarea legislaţiunilor de organizare judecătorească, pretorii confirmaţi sau numiţi în baza legii de faţă din Ardeal, Banat, Crişana, Maramureş; vor păstra şi competinţa stabilită prin articolul din legea XX din 1901, iar apelurile şi contestaţiunile în contra hotărîrilor lor se vor judeca de judecătoriile de ocol, conform art. 52 din legea judecătoriilor de ocoale din Vechiul Regat.

Art. 395. — Actualii ajutori de subprefecţi din Basarabia, pretorii din Ardeal, secretarii-ajutori şi secretarii-arhivari din Vechiul Regat se vor numi, în limita locurilor vacante, secretari de plasă sau pretori dacă îndeplinesc condiţiunile legii de faţă, dându-se preferinţă celor cari îndeplinesc condiţiunile de stabilitate prevăzute în statut.

Art. 396. — Actualii secretari de consilii judeţene — chiar neavând titlu — dacă au o vechime de cinci ani în funcţiune şi la cercetare şi inspecţiuni vor dovedi că au cunoştinţele şi aptitudinele funcţiunii ce ocupă, pot fi declaraţi stabili, pe baza avizului consiliului superior administrativ.

Actualii şefi de biurou dela prefecturi, cu cel puţin 4 clase secundare şi cu 5 ani de vechime în serviciile administrative, au dreptul la înaintare în conformitate cu statutul funcţionarilor, în limita locurilor bugetare disponibile.

In Ardeal prim-notarii judeţeni, cari se vor găsi stabili la promulgarea legii, sunt confirmaţi ca secretari ai consiliului judeţean, câte unul pentru fiecare judeţ.

Art. 397. — Sumele afectate de comune şi judeţe pentru plata asigurării clădirilor şi mobilierului vor constitui un fond special pus sub administraţia Ministerului de Interne. Excedentul neîntrebuinţat după reţinerile anuale, în vederea formării unui fond de rezervă, se va împrumuta comunelor şi judeţelor cu un procent ce se va stabili de Minister, pentru construiri de localuri puse în sarcina lor şi îmbunătăţiri

edilitare, în afară de asigurarea obligatorie prevăzută în acest articol şi art. 234, comunele şi judeţele sunt libere să-şi asigure imobilele şi mobilele şi la întreprinderi particulare.

Art. 398. — Consiliul superior administrativ va hotărî când este necesar ca pentru înlesnirea raporturilor dintre populaţie şi administraţia locală comunală să se folosească şi limba minorităţii.

Art. 399. — Regulamente de administraţie vor desvolta principiile acestei legi.

Art. 400. — Toate dispoziţiunile din legi, regulamente sau oricari altele din tot cuprinsul ţării, contrarii legii de faţă sunt şi rămân abrogate.

Această lege s'a votat de Adunarea deputaţilor în şedinţa dela 10 Iunie anul 1925 şi s'a adoptat cu unanimitate de *una sută douăzeci* şi *nouă* voturi.

Vice-preşedinte, **P. Gârboviceanu.**

(L. S. A. D.)

Secretar, **M. Marinescu.**

Această lege s'a votat de Senat în şedinţa dela 11 Iunie anul 1925 şi s'a adoptat cu majoritate de *optzeci* şi *şease* voturi, contra *două*.

Preşedinte, **M. Pherekyde.**

(L. S. S.)

Secretar, **G. Stambuliu.**

Promulgăm această lege şi ordonăm ca ea să fie învestită cu sigiliul Statului şi publicată în *Monitorul Oficial.*

Dat în Sinaia la 13 Iunie 1925.

(L. S. St.)

FERDINAND

Preşedintele consiliului de miniştri şi ministru de interne,
Ion I. C. Brătianu.

Ministrul justiţiei,
G. G. Mârzescu.